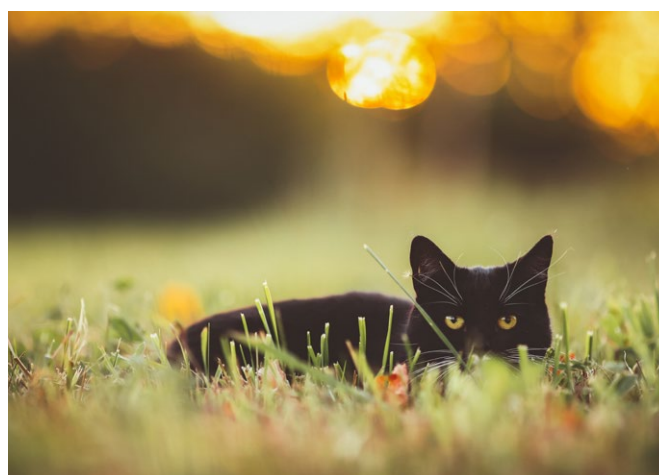


# Årsredovisning 2017





# 2017



## Innehåll

### Verksamheten

- 4-5 Året i händelser och nyckeltal 2017
- 6-7 Vd:n har ordet

### Finansiell rapportering

- 8-9 Förvaltningsberättelse
- 18 Femårsöversikt
- 18 Resultaträkning
- 19 Resultatanalys för moderbolaget
- 19 Noter till resultatanalys för skadeförsäkringsrörelsen
- 20-21 Balansräkning för koncernen och moderbolaget
- 22 Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen och moderbolaget
- 22 Kassaflödesanalys
- 23-52 Noter till resultat och balansräkning
- 53-55 Revisionsberättelse

### Bolagsstyrning

- 56 Bolagets fullmäktige
- 56 Styrelse, revisorer och valberedning
- 56 Ledningsgruppen
- 57 Styrelsens arbetsordning
- 58 Samverkan som stärker Länsförsäkring Kronoberg

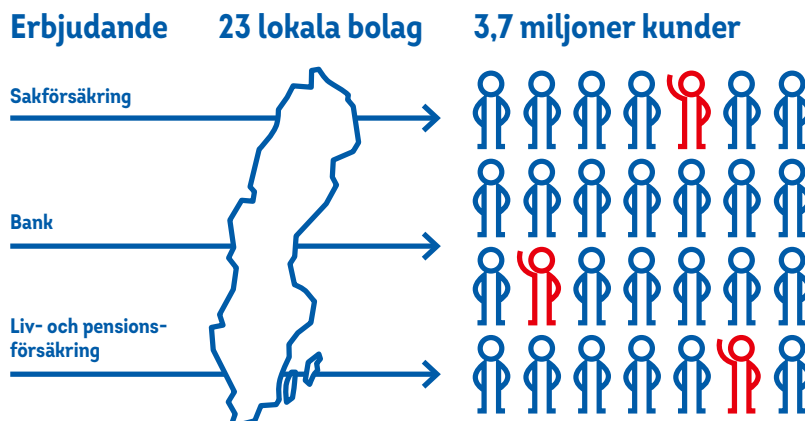
## Bolagsstämma 26 april 2018



**Bolagsstämman äger rum  
den 26 april 2018 kl 14.30  
på Elite Stadshotellet,  
Kungsgatan 6, Växjö.  
Välkommen!**

## Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.





# Året i händelser

## Nöjda kunder och flera utmärkelser

Länsförsäkringar har för fjärde året i rad Sveriges mest nöjda privatkunder inom bank enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI). Utmärkelsen har vi fått 12 gånger de senaste 14 åren. I år är dock första gången vi även har de mest nöjda företagskunderna inom bank. Vi har dessutom de mest nöjda kunderna inom sakförsäkring på privatmarknaden och fastighetsförmedling. Nya områden som Svenskt Kvalitetsindex mätt under året är bolån privat och fastighetslån företag där vi också har de mest nöjda kunderna. Vi är stolta och glada men inte klara.

Tidningen Sport & Affärer har utsett Länsförsäkringar till Årets idrottssponsor, något vi är mycket stolta över. Motivering till Årets idrottssponsor lyder: "Länsförsäkringar är ett bolag som visar ett starkt samhällsengagemang. Att vara kundägda och lokala innebär en nära förankring med lokalsamhället. Med sin sponsring visar bolaget att de vill vara med och arbeta för ökad jämställdhet, mångfald och en hållbar utveckling i hela landet."

## Hållbara satsningar

Under året har vi startat och genomfört en rad olika insatser i syfte att göra Kronoberg till ett mer hållbart län att leva, verka och bo i. Bland annat har vi samarbetat med Ung Företagsamhet, Företagsfabriken, Växjö Lakers, Älmhult IF:s akademi och Öster i samhället.

Vårt skadeförebyggande arbete är en annan del i vårt hållbarhetsarbete. Där har vi exempelvis installerat mer än 800 brand- och inbrottslarm samt genomfört informationsträffar i syftet att främja skadeförebyggande insatser mot inbrott. Vi har dessutom arrangerat ett stort antal träffar om grannsamverkan i samarbete med polisen.

För femtonde året i rad samlar vi in skrot och miljöfarligt avfall hos våra lantbrukare. Sammanlagt har vi samlat in 284 ton lantbruksskrot och 26 ton miljöfarligt avfall.

Ännu en del i vårt hållbarhetsarbete är vår kapitalförvaltning där vi ser till att vi sköter om våra kunders pengar på ett ansvarsfullt sätt.

## Flera tusen nya försäkringar

Länsförsäkringar Kronoberg har haft en fortsatt kraftig tillväxt på försäkringssidan, framför allt på privatmarknaden och på motorförsäkringar. Nettoökningen under året blev cirka 8 400 försäkringar och bolaget har nu totalt 169 000 försäkringar, varav 127 000 är för privatkunder.

## Banken växer kraftfullt

Länsförsäkringar Kronobergs bankverksamhet har haft en fortsatt stark tillväxt under året och kom upp i en volymökning på över 1 miljard kronor. Det innebär en total affärsvolym på mer än 8,1 miljarder kronor.



Hållbarhets- och kommunikationschef Sofia Ejlertsson Mårdh överlämnar Länsförsäkringar Kronobergs hållbarhetspris till Johan Käberg från Öster i Samhället.

## Hållbarhetspriset

Öster i Samhället mottog Länsförsäkringar Kronobergs hållbarhetspris 2017 för det fantastiska och långsiktiga arbete som görs med målet att skapa ett socialt hållbart samhälle för barn och ungdomar i Växjö. Motiveringen lyder: "På ett språk som alla förstår har pristagaren gjort en stor satsning för barn och ungdomar. Genom att skapa välbesökta mötesplatser för alla, på tidpunkter när det som mest behövs, har de bidragit till att minska utanförskapet och öka tryggheten. Ett fantastiskt och långsiktigt engagemang som skapar möjligheter för framtiden. Årets pristagare är så mycket mer än bara fotboll."

## Sociala medier med omtanken som kärna

Sociala medier blir en allt viktigare del av våra kunders vardag. Under året har Länsförsäkringar Kronoberg satsat på att stärka sin närvaro i sociala medier. Genom att finnas tillgängliga på Facebook och Instagram kan kunden möta oss på den plattform de föredrar. Länsförsäkringar Kronoberg vill vara relevanta och skapar närhet genom att fokusera på omtankebudskap som genererar mervärde för kunden. Exempel på budskap är: "Glöm inte att släcka ljusen" under jultider och "Dags att byta däck på bilen" i samband med byte från sommar- till vinterdäck.

## Framtidsdagen 2017

Den 22 mars samlade Länsförsäkringar Kronoberg tillsammans med PwC, Växjö kommun och Sustainable Småland nästan tvåhundra företag från länet, för att kraftsamla kring ämnena hållbarhet och hållbara trender. Frågor kring hållbarhet blir en allt viktigare del i vår vardag och kunder och konsumenterna ställer allt högre krav på företag och deras hållbarhetsarbete. Gästerna fick lyssna på inspirerande föreläsningar från bland andra Peter Carlsson, vd Northvolt, Christina Kusoffsky Hillesøy, hållbarhetschef Länsförsäkringar AB och Fredrik Franke, hållbarhetsansvarig PwC.

# Året i siffror – nyckeltal

Bolagets **sakförsäkringsrörelse** stärkte ytterligare sin marknadsposition i Kronoberg. Premieintäkten för egen räkning (f.e.r) ökade med MSEK 50 till MSEK 503 under året. Samtliga rörelsegrenar ökade sina premiebestånd; företag med 6 procent, motor med 8 procent, privat och lantbruk med 10 respektive 4 procent.

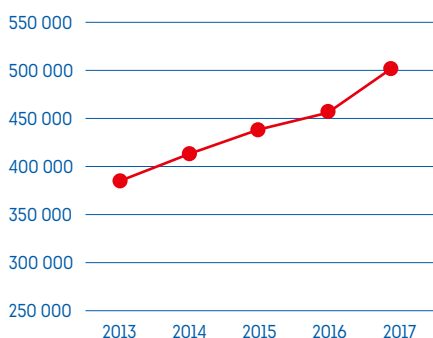
Antalet registrerade skador ökade under 2017 med 9 procent till totalt 23 000 skador. 17 storskador (skador överstigande MSEK 1) inrapporterades under året och totalkostnaden för dessa uppgick till MSEK 48, vilket kan jämföras med 16 storskador motsvarande MSEK 41 under år 2016. **Koncernens försäkringstekniska resultat** före återbäring och rabatter uppgick för 2017 till MSEK 48,9 (28,3). Siffrorna inom parentes avser 2016.

Totalavkastningen på bolagets **finansportfölj** uppgick till 7,8 (7,6) procent, motsvarande MSEK 176,1 (160,3). Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar uppgick vid årets slut till MSEK 2 483 (2 238).

Bolagets **bankverksamhet** fortsatte att utvecklas volymmässigt positivt under 2017. Affärsvolymen, det vill säga den samlade förändringen av inlåning, utlåning och spara, ökade med 14,7 procent eller MDR 1,0 till totalt MDR 8,1. Verksamhetens resultat före kreditförluster förbättrades till MSEK 0,7 (-2,6), vilket främst berodde på ökade volymer. Årets resultat efter kreditförluster uppgick till MSEK 2,3 (-5,4).

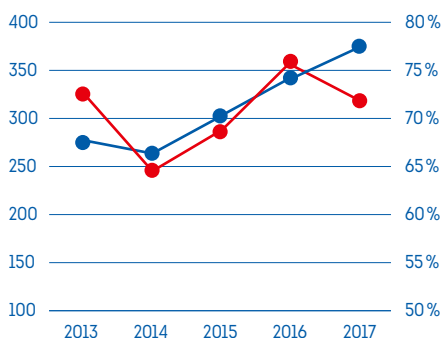
Under 2017 har både inflytt av externt kapital och nyförsäljning varit i stort fokus i **Livverksamheten**. Flertalet av de uppsatta volymmålen för 2017 uppnåddes och det totala rörelseresultatet för Liv uppgick till MSEK 0,7 (0,0).

Sakförsäkring – Premieintäkt f.e.r.



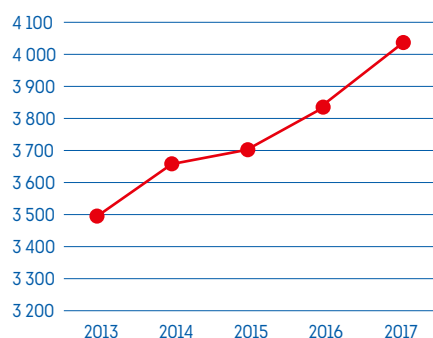
● Premieintäkt f.e.r.

Sakförsäkring – Skadeutveckling



● Försäkringsersättningar, MSEK  
● Skadeprocent

Livförsäkring – Förvaltad kapital, MSEK



● Förvaltad kapital

## Nyckeltal

### Skadeförsäkring, MSEK

|                   | 2017 | 2016 |
|-------------------|------|------|
| Premieintäkt      | 503  | 453  |
| Skadekostnader    | -366 | -341 |
| Återbäring        | -60  | 0    |
| Tekniskt resultat | -11  | 28   |

### Affärsvolym Bank, MSEK

|                   | 2017  | 2016  |
|-------------------|-------|-------|
| Bank, inlåning    | 2 511 | 2 376 |
| Bank, utlåning    | 4 786 | 4 081 |
| Sparande*         | 820   | 622   |
| Total affärsvolym | 8 117 | 7 079 |

\*Fond, ISK och IPS - Marknadsvärde den 31 december

### Sammanfattning, MSEK

| Resultat före återbäring | 2017 | 2016 |
|--------------------------|------|------|
| Försäkringsrörelsen      | 49   | 28   |
| Kapitalavkastning        | 164  | 145  |
| Förmedlad affär          | 3    | -5   |
| Resultat före skatt      | 217  | 168  |

### Övriga nyckeltal för försäkringsrörelsen

|                          | 2017 | 2016 |
|--------------------------|------|------|
| Skadeprocent, %          | 73   | 75   |
| Totalkostnadsprocent, %  | 90   | 95   |
| Driftskostnadsprocent, % | 18   | 20   |

### Livförsäkring, MSEK

|                   | 2017  | 2016  |
|-------------------|-------|-------|
| Inbetald premie   | 184   | 160   |
| Förvaltad kapital | 4 034 | 3 830 |

### Övriga nyckeltal

|                                        | 2017  | 2016  |
|----------------------------------------|-------|-------|
| Balansomslutning, MSEK                 | 2 872 | 2 602 |
| Konsolideringsgrad, %                  | 300   | 306   |
| Totalavkastning, kapitalförvaltning, % | 7,8   | 7,6   |
| Antal anställda, st                    | 95    | 91    |

# Allt fler ser fördelarna med ett lokalt kundägt bolag

Länsförsäkring Kronoberg fortsätter att växa i alla affärsområden. Vi har Sveriges nöjdaste privatkunder och toppar nu även bland företagskunder inom bank. Det är ett fint kvitto på att vi jobbar i rätt riktning. Vårt sätt att möta kundens unika behov av trygghetslösningar gör att fler vill vara en del av ett lokalt kundägt bolag.

Enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) har Länsförsäkringar Sveriges nöjdaste kunder i hela sex kategorier: Försäkring privat, Bank privat, Bank företag, Bolån, Fastighetslån företag och Fastighetsförmedling. De nöjdaste bankkunderna har vi haft 12 gånger de senaste 14 åren. I år är första gången vi även har de nöjdaste företagskunderna inom bank. Det är vi väldigt glada för då vår nya bankstrategi fokuserar på att även ge våra företagskunder ett komplett erbjudande inom försäkring, bank och liv.

## Vi finns nära kunden

Utöver den starka lokala anknytningen visar undersökningar att våra kunder uppskattar bredden i vårt erbjudande, vår service och att vi tar ansvar för samhället som vi lever, bor och verkar i. Kunderna känner ett förtroende som gör att de rekommenderar oss till vänner och bekanta. Det är en lojalitet som vi hanterar med stor ödmjukhet.

Vi är övertygade om att det personliga mötet är avgörande för kundupplevelsen. Därför utformar vi våra tjänster och mötesplatser så att de är tillgängliga i alla sammanhang kunderna vill möta oss. Under året fick Länsförsäkringar återigen pris för bästa mobilapp och denna gång även för bästa mobila upplevelse. Ur ett varumärkesperspektiv är det fantastiskt att kundupplevelsen stämmer så väl med de värden vi strävar efter att leverera varje dag.

## Innovation bäddar för kundupplevelsen

Förståelsen för våra kunders beteenden och behov utgör kärnan i vårt innovationsarbete. Det innebär att vi ska vara i ständig utveckling utifrån insikter om vad kunden behöver både i dag och i morgon. Ur detta tänkesätt föds idéer som hjälper oss att utveckla och paketera tjänster, funktioner och trygghetslösningar som är till nytta för kunden. Några exempel är digital skadeanmälan och skadeguiden, ett koncept kring "Goda råd" till hjälp för företagare, hälsportalerna för alla med sjukvårdsförsäkring eller vår Startaföretagsförsäkring som ger trygghet åt nyföretagare.

## Framtidens arbetsplats och kundmöte

Med projektet Framtidens arbetsplats vill vi skapa en attraktiv, inspirerande och modern arbetsplats. En mötesplats där våra medarbetare kan utveckla trygghetslösningar i nära samarbete med kunder och samarbetspartner. Parallellt pågår ett förbättringsarbete där vi utvecklar arbetssätt för att på bästa sätt ta tillvara kundinsikter och därigenom ta ansvar för kundens behov. Målsättningen är att vi ska möta och helst överträffa kundens förväntningar i alla kanaler där kunden möter oss.

## Ledarskap i förändring

Under året har vi fokuserat på förändringsledarskap, där vi rustar våra chefer för att leda medarbetare och verksamhet i en omvärld som är i ständig rörelse. Det handlar om att skapa en miljö där vi med rätt värderingar uppmuntrar till en hållbar utveckling av verksamheten. Det handlar också om och att hitta arbetssätt som möjliggör ett digitalt och analogt samskapande och lärande mellan medarbetare. Riktningen i arbetet stöds av ledarvärderingarna helhet, närhet och rörelse, som har arbetats fram under året.

## Vi tar ansvar

Vi vill ta ansvar för en hållbar utveckling på de platser vi finns. Det gör vi genom skadeförebyggande insatser med såväl sociala som ekonomiska och miljömässiga förtecken. Till exempel samarbetar vi med över 100 organisationer och föreningar för ett tryggt och välmående Kronoberg. Under året har 800 brand- och inbrottslarm installerats och vi har arrangerat många träffar om grannsamverkan i samarbete med polisen. För femtonde året i rad samlar vi in hundratals ton skrot och miljöfarligt avfall hos våra lantbrukskunder. I sociala medier sprider vi omtanke genom aktuella råd och tips. I kapitalförvaltningen sköter vi om våra kunders pengar på ett ansvarsfullt sätt. Vi kontrollerar att företagen vi placerar i inte bryter mot internationella konventioner för miljö, vapen eller barnarbete och vi betygsätter våra egna fonder utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

## Fortsatt stark tillväxt

Vårt kundorienterade arbetssätt är framgångsrikt. Varumärket är omtyckt och vi fortsätter växa i samtliga affärsområden. Hela 8 400 nya försäkringar tecknades under 2017 och vi ökade premieintäkterna med 50 miljoner kronor. Framförallt ökar vi på privatmarknaden och motor men vi ser också en ökning på företagsmarknaden. Banken fortsätter att visa en fantastisk tillväxt. Affärsvolymen ökade med 14,7 procent under 2017, vilket motsvarar en ökning med 1 miljard till totalt 8,1 miljarder kronor.

### Bästa resultatet någonsin

Tillsammans har vi åstadkommit det bästa resultatet i bolagets historia. Avkastningen från försäkringsrörelsen och övriga verksamheter tillsammans med resultatet från kapitalförvaltningen ger ett samlat resultat före återbäring, skatt och dispositioner på 217 miljoner kronor. Det ger oss inte bara en stabil plattform för att fortsätta utveckla morgondagens trygghetslösningar. Vi kommer dessutom att kunna göra en avsättning med 60 miljoner kronor till återbäring. Tillsammans med eventuellt ytterligare en avsättning på nästa års resultat kommer återbäring att betalas ut till våra kunder senast 2019. Det är en av fördelarna med att vara kund i ett kundägt bolag.

Med Sveriges nöjdaste kunder ombord och en stark medvind i form av ett av landets mest omtyckta varumärken, ser vi med tillförsikt framemot vår fortsatta resa 2018. Ett år då vi kan ha fullt fokus på de förflyttningar som behöver göras för att ge våra kunder en enklare vardag och tryggare framtid.



Beatrice Kämpe Nikolausson  
Verkställande direktör





# Förvaltningsberättelse 2017

## Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkring Kronoberg avger härmed årsredovisning för 2017, bolagets 216:e verksamhetsår.

### Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkring Kronoberg (org nr 529501-7189) samt dotterbolagen Länsgården AB (org nr 556683-4015), Lejonet 5 Fastigheter AB (559091-4189), Linneus Fastigheter AB (559091-4197) och Astrad Fastigheter AB (559091-4171).

### Verksamhet, inriktning

Länsförsäkring Kronoberg har sitt verksamhetsområde i Kronobergs län. Bolaget erbjuder ett brett utbud av försäkringar och banktjänster för privatpersoner, företag och lantbruk.

Förutom verksamhet där Länsförsäkring Kronoberg har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom såväl sak- som livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna. Genom Länsförsäkringar Fastighetsförmedling erbjuds även fastighetsmäklartjänster.

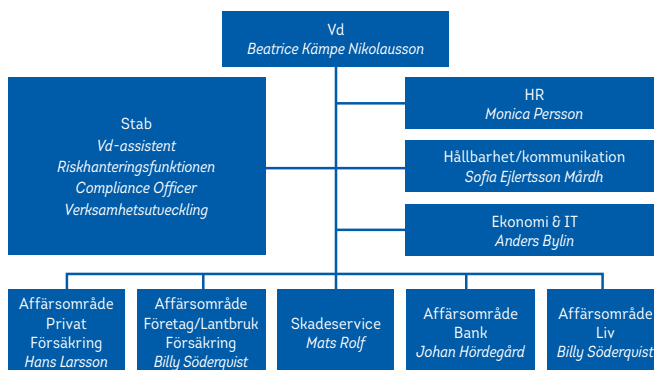
Bolaget är även delaktigt i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen.

### Organisation och struktur

Länsförsäkring Kronoberg ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i Länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB. Länsförsäkring Kronobergs andel i Länsförsäkringar AB är 2,3 procent. Vidare äger 17 av de lokala länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak Humlegården Holding I, varav Länsförsäkring Kronobergs ägarandel är 1,6 procent.

Bolaget är självständigt och ömsesidigt, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringskunder. Dessa har inflytande på verksamheten genom att de väljer de 58 fullmäktigeledamöter, som skall företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sju stämموvalda ledamöter. Därutöver ingår verkställande direktören och två personalrepresentanter i styrelsen. Bolagsstämman utser revisorer.

Länsförsäkring Kronobergs organisation är indelad i fem affärsområden.



Verkställande direktör, affärsområdeschefer, ekonomichef, HR-chef, hållbarhets- och kommunikationschef samt en facklig representant ingår i företagets ledningsgrupp. Kontor finns i Växjö, Ljungby och Älmhult.

Länsförsäkring Kronoberg har två intressebolag enligt not 18. Länsförsäkring Kronobergs ägarandel uppgår till 45 procent i Hjalmar Petri Holding AB, en av de ledande privata aktörerna på fastighetsmarknaden i Växjö. Sedan den 1 januari 2014 är Länsförsäkring Kronoberg en av tre delägare i LF Affärsservice Sydost AB. I bolaget ingår funktionerna redovisning, IT och telefoni och syftet med bolaget är att minska driftskostnaden och sårbarheten inom dessa funktioner.

## Viktiga händelser 2017

- Bolaget redovisade det bästa resultatet i bolagets historia, före dispositioner och skatt, exklusive avsättning till återbäring, MSEK 217.
- Bolaget avsatte MSEK 60 i återbäring.
- Fortsatt stark tillväxt i försäkringsrörelsen med 8 400 försäkringar i nettoökning.
- Affärsvolymen i Bank växte under året med 1 miljard och passerade därmed 8 miljarder.
- Enligt Svenskt kvalitetsindex (SKI) konstaterades det att Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda kunder inom privat sakförsäkring, privat bank och bolån. Länsförsäkringar har dessutom de mest nöjda kunderna inom fastighetslån för företag, bank företag och fastighetsmäklare.
- Länsförsäkringar fick återigen pris under Web Service Award, denna gång för "Bästa mobila upplevelse" för appen och i kategorin "Information och service" vann Agrias webbplats.
- Tidningen Sport & Affärer utsåg Länsförsäkringar till Årets idrottssponsor.
- Bolaget har under 2017 inlett ett samarbete med Växjö Lakers ungdom för ökad trygghet, omtanke och inkludering i barn- och ungdoms-

- hockeyn. Bolaget stöttar utöver detta en bred flora av föreningar och satsningar där det övergripande syftet är att skapa en trygg och meningsfull fritid för unga.
- En ny gemensam varumärkesstrategi för Länsförsäkringsgruppen beslutades under 2017.
- Under 2017 antogs en Leverantörsskod för att säkerställa att våra leverantörer respekterar människors lika värde, att leverantörers anställda har en trygg och säker arbetsplats och att leverantörer arbetar för att minska sin negativa miljöpåverkan.
- Under året fokuserade bolaget på fem bolagsgemensamma förbättringsprogram; Framtidens arbetsplats, Framtidens kundmöte, Kontinuitet och säkerhet, IDD och GDPR.
- Under 2017 slutfördes ett förbättringsprogram inom LF Affärsservice Sydost AB i syfte att skapa ett "servicecenter i världsklass".
- Under 2017 rekryterades 12 nya medarbetare.
- Vid fullmäktigemötena i november 2017 utökades fullmäktige med en ledamot i Alvesta.



# Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

## Sammanfattning

- Bolagets sakförsäkringsrörelse stärkte ytterligare sin marknadsposition i Kronoberg. Premieintäkten f.e.r ökade med MSEK 50 till MSEK 503 under året. Premiebeståndet ökade i samtliga rörelsegrenar; företag med 6 procent, motor med 8 procent, privat och lantbruk med 10 respektive 4 procent.
- Antalet registrerade skador ökade under 2017 med 9 procent till totalt 23 000 skador. Totalt uppgick skadekostnadsprocenten till 72,3 (74,2)\*.
- 17 storskador (skador överstigande MSEK 1) inrapporterades under året och totalkostnaden för dessa uppgick till MSEK 48, vilket kan jämföras med 16 storskador motsvarande MSEK 41 under år 2016.
- Koncernens försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick för 2017 till MSEK 48,9 (28,3).
- Totalavkastningen på bolagets finansportfölj uppgick till 7,8 (7,6) procent, motsvarande MSEK 176,1 (160,3).
- Den totala affärsvolymen inom bankverksamheten ökade med MSEK 1 038, motsvarande 14,7 procent och vid utgången av år 2017 översteg den totala affärsvolymen MSEK 8 117. Verksamhetens resultat före kreditförluster förbättrades till MSEK 0,7 (-2,6), vilket främst berodde på ökade affärsvolymen.
- Livverksamhetens resultat uppgick till MSEK 0,7 (0,0). Under 2017 har livverksamheten haft tillväxt inom både inbetald premie och förvaltat kapital.

## Försäkringsrörelsen

För tredje året i rad tog Länsförsäkringar hem förstaplatsen när Svensk Kvalitetsindex mätte försäkringsbolagens kundnöjdhet för privatpersoner. Under 2017 har Länsförsäkringar Kronoberg fortsatt att genomföra de lokala kundnöjdhetsundersökningar vilket också visade en fortsatt hög kundnöjdhet samt att en stor andel av kunderna vill rekommendera Länsförsäkringar Kronoberg till vänner och bekanta. För att få bättre insikt i hur kunderna upplever bolaget har löpande undersökningar genomförts där kunderna fått möjlighet att direkt lämna sina synpunkter efter avslutat kundmöte.

Det skadeförebyggande arbetet har varit en viktig del i bolagets hållbarhetsprogram och under året har fokus bland annat varit på försäljning av vattenfelsbrytare, brand- och inbrottslarm, spårsändare, genomförande av elbesiktningar och informationskampanjer, grannsamverkan och insamling av skrot och miljöfarligt avfall. I säljledet har arbetet med riskvård fortsatt, vilket är en viktig del i det skadeförebyggande arbetet.

Länsförsäkringar Kronobergs sakförsäkringsverksamhet för 2017 visar på en lönsam tillväxt. Det försäkringstekniska resultatet för 2017, före avsättning till återbäring, blev 9,7 (6,2) procent av premieintäkten för egen räkning. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat år 2017 uppgick till MSEK 48,9 (28,3) före återbäring. Premieinkomsten ökade med 10,7 procent till MSEK 565,4 (510,4).

*Siffror inom parentes avser 2016*

*\*exklusive skadelivräntor*

## PREMIEINTÄKT PER FÖRSÄKRINGSGREN, MSEK

|                                | 2017         | 2016         |
|--------------------------------|--------------|--------------|
| Sjuk & Olycksfall              | 16,8         | 11,3         |
| Hem & Villa                    | 95,9         | 86,3         |
| Företag & fastighet            | 152,5        | 131,3        |
| Motor                          | 137,3        | 126,9        |
| Trafik                         | 70,3         | 67,3         |
| <b>Summa direkt försäkring</b> | <b>472,8</b> | <b>423,2</b> |
| Mottagen återförsäkring*       | 30,1         | 29,4         |
| <b>Totalt</b>                  | <b>502,8</b> | <b>452,6</b> |

*\*Inklusive mottagen trafikaffär*

Antalet försäkringar ökade inom samtliga marknadssegment. Av bolagets totala nettotillväxt, motsvarande 8 400 försäkringar, är cirka 80 procent hänförliga till privatmarknaden, främst inom motorfordons-, villahem- samt olycksfallsförsäkringar. Detta har resulterat i att bolagets marknadsandelar har ökat. Under 2017 har övertagandet av OSV-affären (olycksfall vuxen) från Länsförsäkringar SAK AB genomförts vilket resulterat i att ca 2 000 försäkringar övertagits av Länsförsäkringar Kronoberg.

Även företags- och lantbrukssegmentet fortsatte växa under 2017. På företagssidan ökade premiebeståndet med 4 procent. Lantbrukssegmentet växte 2017 med ca MSEK 3,3 i premier. Det låga skadefallet inom både företags- och lantbruksaffären har bidragit till förbättrad lönsamhet jämfört med målet för år 2017.

## MARKNADSTÄCKNING, %

| Direkt försäkring      | 2017 | 2016 |
|------------------------|------|------|
| Hem                    | 41,3 | 39,5 |
| Villa, Villahem        | 51,9 | 50,9 |
| Fritidshus             | 67,3 | 66,7 |
| Företag - Bygg         | 56,6 | 54,4 |
| Företag - Tillverkning | 48,0 | 48,0 |
| Företag - Tjänster     | 43,5 | 42,5 |
| Privatmotor            | 46,0 | 45,0 |

## Stora skadehändelser

Under 2017 inträffade 17 skador med en uppskattad skadekostnad på över MSEK 1,0. Sammantaget är den förväntade skadekostnaden för dessa skador MSEK 48. Flertalet av dessa storskador avser bränder i bostäder och byggnader och uppgick till totalt MSEK 40,7. Den totala skadeprocenten för 2017 uppgick till 72,3 (74,2)\*.

## Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar ökade med MSEK 245 och uppgick vid verksamhetsårets slut till MSEK 2 483 (2 238). Ökningen är hänförlig till marknadsutvecklingen och kassaflöde från årets verksamhet. Koncernens likvida medel uppgick vid årets slut till MSEK 106 (312). Den totala avkastningen på bolagets portfölj uppgick till MSEK 176,1 (160,3), vilket motsvarar en totalavkastning på 7,8 (7,6) procent. Direktavkastningen uppgick till MSEK 14,1 (15,3).

Bolagets aktieportfölj har haft högst totalavkastning under året och står för ca 52 procent av den totala avkastningen i kapitalförvaltningen. Avkastningen på aktierelaterade tillgångar uppgick till 14,5 procent mot-

## TOTALAVKASTNINGSTABELL

| TILLGÅNGSSLAG                    | Marknadsvärde<br>2016-12-31 | Netto-<br>placerat | Marknadsvärde<br>2017-12-31 | Direkt-<br>avkastning | Avkastning<br>KSEK | Avkastning<br>% | Allokering, %<br>2016-12-31 | Allokering, %<br>2017-12-31 |
|----------------------------------|-----------------------------|--------------------|-----------------------------|-----------------------|--------------------|-----------------|-----------------------------|-----------------------------|
| <b>Ränteportfölj</b>             | <b>688 811</b>              | <b>36 062</b>      | <b>725 466</b>              | <b>1 974</b>          | <b>2 568</b>       | <b>0,4</b>      | <b>30,8</b>                 | <b>29,2</b>                 |
| Obligationer                     | 327 363                     | 286 134            | 613 976                     | 1 874                 | 2 353              | 0,5             | 14,6                        | 24,7                        |
| Företagsobligationer             | 43 503                      | -43 561            | 0                           | 100                   | 158                | 1,5             | 1,9                         | 0                           |
| Direktlån                        | 609                         | -609               | 0                           | 0                     | 0                  | 0               | 0                           | 0                           |
| Likvida medel                    | 307 411                     | -205 902           | 101 509                     | 0                     | 0                  | 0               | 13,7                        | 4,1                         |
| Strukt. prod. (obligationsdelen) | 9 925                       | 0                  | 9 982                       | 0                     | 57                 | 0,6             | 0,4                         | 0,4                         |
| <b>Aktieportfölj</b>             | <b>561 232</b>              | <b>42 602</b>      | <b>684 678</b>              | <b>10 524</b>         | <b>91 366</b>      | <b>14,5</b>     | <b>25,1</b>                 | <b>27,6</b>                 |
| Svenska aktier (noterade)        | 342 518                     | -11 441            | 367 416                     | 8 186                 | 46 331             | 13,0            | 15,3                        | 14,8                        |
| Utländska aktier (noterade)      | 180 003                     | 55 287             | 277 520                     | 2 265                 | 42 667             | 18,1            | 8,0                         | 11,2                        |
| Övriga onoterade bolag           | 37 043                      | -1 244             | 36 748                      | 73                    | 1 042              | 2,9             | 1,7                         | 1,5                         |
| Derivat                          | 1 668                       | 0                  | 2 994                       | 0                     | 1 326              | 79,5            | 0,1                         | 0,1                         |
| <b>LFAB</b>                      | <b>482 649</b>              | <b>0</b>           | <b>532 228</b>              | <b>0</b>              | <b>49 579</b>      | <b>10,3</b>     | <b>21,6</b>                 | <b>21,4</b>                 |
| Organisationsaktier              | 482 649                     | 0                  | 532 228                     | 0                     | 49 579             | 10,3            | 21,6                        | 21,4                        |
| <b>Fastighetsportfölj</b>        | <b>505 198</b>              | <b>4 400</b>       | <b>540 551</b>              | <b>1 602</b>          | <b>32 555</b>      | <b>6,4</b>      | <b>22,6</b>                 | <b>21,8</b>                 |
| Direktägda fastigheter           | 111 900                     | 0                  | 111 900                     | -1 495                | -1 495             | -1,3            | 5,0                         | 4,5                         |
| Fastighetsbolag                  | 393 298                     | 4 400              | 428 651                     | 3 097                 | 34 050             | 8,6             | 17,6                        | 17,3                        |
| <b>TOTALT</b>                    | <b>2 237 890</b>            | <b>83 064</b>      | <b>2 482 922</b>            | <b>14 100</b>         | <b>176 068</b>     | <b>7,8</b>      | <b>100</b>                  | <b>100</b>                  |

svarande MSEK 91,4. För utländska aktier uppgick avkastningen till 18,1 procent jämfört med de svenska aktierna som avkastade 13,0 procent. Avkastningen på LFAB-aktien uppgick till 10,3 procent, vilket motsvarar MSEK 49,6. Innehaven i Bergvik Skog, Humlegården fastigheter samt det lokala fastighetsbolaget Hjalmar Petri är de innehav som har haft högst avkastning i de fastighetsrelaterade tillgångarna. Sammantaget uppgick totalavkastningen på fastighetsrelaterade tillgångar till 8,6 procent, motsvarande MSEK 34. Avkastningen på den totala ränteportföljen uppgick till 0,4 procent.

### Bank

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank för privatpersoner, företag och lantbruk. Bankverksamheten, som enbart finns i Sverige, har en hög tillväxt, god kreditkvalitet och nöjda kunder.

Under 2017 erhöLL Länsförsäkringar Bank för fjärde året i rad utmärkelsen för Sveriges mest nöjda privatkunder och för första gången utmärkelsen för Sveriges mest nöjda företagskunder från Svenskt kvalitetsindex. Ytterligare utmärkelser som erhöLLs från Svensk kvalitetsindex var Sveriges mest nöjda kunder för fastighetslån företag samt bolån. Dessutom erhöLLs pris för fjärde året i rad under den årliga Web Service Award för bästa "mobila upplevelse" via Länsförsäkringars app.

Banken hade under året en fortsatt positiv utveckling. Den totala affärsvolymen i Länsförsäkring Kronoberg ökade med MSEK 1 038 motsvarande 14,7 procent, och vid årets utgång översteg den totala affärsvolymen MSEK 8 117. Det fortsatt låga ränteläget begränsade dock utvecklingen av inlåningen och höll tillbaka räntenettet under året. Under 2017 skapades en ny bankstrategi med sikte på år 2023.

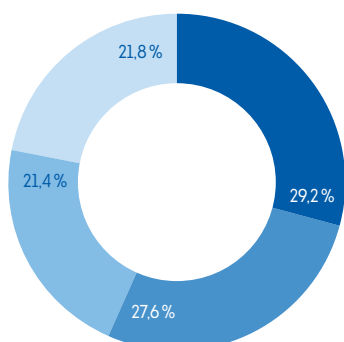
Verksamhetens resultat före kreditförluster förbättrades till MSEK 0,7 (-2,6), vilket främst berodde på högre marginaler i bankverksamheten samt ökade volymer. Under året har återvinningar från tidigare avsättningar för befarade kreditförluster gjorts motsvarande MSEK 1,6. Årets resultat efter kreditförluster uppgår till MSEK 2,3 (-5,4).

### Fastighetsförmedling

Fastighetsförmedlingen är en integrerad del av Länsförsäkring Kronobergs helhetserbjudande. Målet är att erbjuda kunder en trygg bostadsaffär. Verksamheten bedrivs i franchiseform, där Länsförsäkring Kronoberg är franchisegivare för de fem bobutiker som finns i Kronobergs län. Den första bobutiken i Kronoberg startades i Växjö 2007. Den starka tillväxten har fört upp Länsförsäkringar Fastighetsförmedling till positionen som den tredje största aktören på marknaden. Marknadsandelen för Kronoberg ligger på 12 procent för villor och fritidshus och 16 procent för bostadsrätter. Under 2017 erhöLL Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utmärkelsen för Sveriges mest nöjda kunder från Svenskt kvalitetsindex.

### PLACERINGSTILLGÅNGARNAS PROCENTUELLA FÖRDELNING

- Ränteportfölj
- Aktieportfölj
- Aktier i Länsförsäkringar AB
- Fastigheter



### FINANSIELLA TJÄNSTER, MSEK

|                          | 2017         | 2016         |
|--------------------------|--------------|--------------|
| Bank, inlåning           | 2 511        | 2 376        |
| Bank, utlåning           | 4 786        | 4 081        |
| Sparande*                | 820          | 622          |
| <b>Total affärsvolym</b> | <b>8 117</b> | <b>7 079</b> |

\*Fond, ISK och IPS - Marknadsvärde den 31 december

Siffror inom parentes avser 2016



## Liv

Med ambitionen att år 2018 ha de nöjdaste liv- och pensionskunderna och att vara marknadsledande pensionsleverantör bland våra prioriterade kundgrupper, så togs 2014 en långsiktig Livplan fram med sikte på 2018. Livplan 2018 innehåller en betydande ambitionshöjning. Under 2017 så har Livplan 2.0 skapats med sikte på år 2023. Bolaget ska både öka nyförsäljningen och vara vinnare på flyttmarknaden.

Flertalet av de uppsatta volymmålen för 2017 uppnåddes och det totala rörelseresultat för Liv uppgick till MSEK 0,7 (0,0).

## LIVFÖRSÄKRING, MSEK

|                 | 2017  | 2016  |
|-----------------|-------|-------|
| Inbetald premie | 184   | 160   |
| Förvalt kapital | 4 034 | 3 830 |

## Resultat

Årets resultat före dispositioner och skatt i koncernen, exklusive avsättning till återbäring, uppgick till MSEK 217 (168), varav det försäkringstekniska resultatet svarade för MSEK 49 (28). Totalkostnaden, det vill säga skade- och driftskostnader för egen räkning i förhållande till premieintäkt f.e.r, uppgick till 90 (95) procent. Försäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring uppgick till MSEK -11 (28).

## Väsentliga händelser efter verksamhetsårets slut

Styrelsen har beslutat att avsätta MSEK 60 i återbäring på 2017 års resultat. Ambitionen är att avsätta återbäring även 2018, förutsatt tillräckligt bra försäkringstekniskt resultat och kapitalstyrka. Bolagets styrelse fattar dock beslut om eventuell avsättning till återbäring för respektive år. Utbetalning av återbäring sker senast år 2019. Genom att avsätta återbäring under högst två år skapas

förutsättningar för en större återbäring till privat-, företags- och lantbrukskunder samtidigt som en mer kostnadseffektiv distribution uppnås.

Per den 1 januari så har affärsområde Bank och Liv integrerats till ett affärsområde.

## Förväntad framtida utveckling

På sakförsäkringsmarknaden har bolaget fortsatt att utvecklas och haft god tillväxt under 2017. I bolagets strategi för 2018 är ambitionen att bolaget fortsatt skall ha en tillväxt inom samtliga segment och nöjda kunder som gärna rekommenderar bolaget till vänner och bekanta. Målsättningen är i tillägg att bolaget ska generera ett stabilt och starkt försäkringstekniskt resultat under strategiperioden. Det förväntas att infrias under förutsättning att skadeutvecklingen blir enligt de senaste årens genomsnittliga utfall. Fortsatt kommer stora insatser att ägnas åt den skadeförebyggande verksamheten, vilket ska skapa förutsättningar för ett gynnsamt skadeutfall och en ökad konkurrenskraft.

Även bankaffären hade under 2017 en god affärsvolymtillväxt motsvarande MSEK 1 038. Tillströmningen av nya kunder och därmed affärsvolymtillväxt förväntas hålla i sig under 2018-2023 som är bankens nya strategiperiod. Det fortsatt låga ränteläget förväntas dock hålla tillbaka räntenetto under den närmaste perioden.

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid, vilket innebär att avkastningen inte bör fluktuera i för hög grad mellan åren. Det fortsatta låga ränteläget förväntas begränsa avkastningen på ränteplaceringar. Avkastningen på övriga tillgångsslag förväntas dock blir relativt god.

Något av det viktigaste för bolaget är att ha nöjda kunder som gärna rekommenderar oss till andra är nöjda och engagerade medarbetare. En viktig del i bolagets verksamhetsutveckling är att fortsätta att arbeta med kundnöjdhet- och varumärkesundersökningar under





2018. Att utveckla framtidens arbetsplats tillsammans med kunder och medarbetare kommer även att ha stort fokus under 2018. Bolagets målsättning är att alla affärsområden ska generera ett långsiktigt positivt resultat. Som ett led i detta arbete fokuseras det på att öka antalet kunder som samlar sina bank- och försäkringslösningar i bolaget.

Då bolagets nuvarande strategi sträcker sig fram till 2018 så kommer bolaget att under 2018 jobba fram en ny övergripande strategi som tar sikte på år 2024.

### Solvens II

Arbetet med att anpassa bolagets verksamhet till Europaparlamentets och rådets Solvens II-direktiv (2009/138/EG) har pågått under några år. År 2009 nåddes inom EU en överenskommelse om moderniserade verksamhetsregler för försäkringsbolag, Solvens II. Dessa nya verksamhetsregler innebär bland annat att större krav ställs på hur försäkringsbolagen hanterar sina risker.

Reglerna innebär även att kraven på minsta buffertkapital i försäkringsbolag blir väsentligt närmare relaterat till storleken på bolagets risker. Syftet är också att det ska ge ett bättre konsumentskydd. Solvens II trädde i kraft den 1 januari 2016.

Under de senaste åren har Länsförsäkring Kronoberg tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag bedrivit ett projekt för att anpassa verksamheten till det nya regelverket. Förberedelserna har medfört stora arbetsinsatser och kostnader.

En viktig del i bolagets strategi- och ERSA-process är att bolaget upprättar en ERSA-rapport till styrelsen. Detta är dessutom ett krav i det nya Solvens II-regelverket. ERSA står för Egen Risk och Solvens Analys och är i sig ingen enskild aktivitet, utan är väl integrerad med både bolagets strategiplan och budget. ERSA ägs och beslutas av bolagets styrelse och involverar beslutsförfattare på olika nivåer i bolaget. Under 2016 så har även bolaget utökat rapporteringen till Finansinspektionen genom den kvartalsvisa QRT-rapporteringen (Quantitative Reporting Template). Under flera år har utbildningar genomförts inom olika områden av Solvens II-regelverket i bolaget. Utbildningarna omfattar samtliga medarbetare, ledning och styrelse. För ytterligare information om Solvens II, se not 2 och femårsanalysen.

*Siffror inom parentes avser 2016*

## Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

### Allmänt

Bolagets risker beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Bolagets riskhantering beskrivs i not 2 och nedan ges en kort sammanfattning.

### Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Bolagets styrelse har utfärdat riktlinjer för finansförvaltningen i syfte att begränsa risken. Bolaget tillämpar vidare olika skyddsstrategier för att uppnå en ekonomisk säkring av tillgångarna.

### Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt försäkring bedöms vara väl balanserad. Det maximala självbehållet vid en enskild skadehändelse i direkt försäkring är MSEK 9. Bolagets genomsnittliga skadekostnadsprocent har under den senaste fem årsperioden uppgått till 71 procent (inklusive justering av TFF-redovisning 2015) av premieinkomsten för egen räkning.

### Kreditrisker

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor provisionsersättning Länsförsäkring Kronoberg skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionsersättningen skall avräknas vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 procent motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer att belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkningen kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning. För år 2017 är denna risk begränsad till MSEK 27,3 (24,2) av årets provisionsersättning. Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i not 33.

Årets resultat i den förmedlade bankaffären har belastats med återvunna kreditförluster motsvarande MSEK 1,6 (-2,8). Kreditrisken i de lån, som bolaget lämnar, bedöms sammantaget vara låg.

### Övriga risker

Andra risker är valutarisker, ränterisker och fastighetsrisker. I övrigt hänvisar vi till not 2.



## Hållbarhetsrapport 2017

Länsförsäkring Kronobergs vision "Ledande inom trygghet" utgår från kunden och innebär framförallt att vi sätter kundens trygghet och behov i centrum och att vi är med och leder utvecklingen för en trygg affär och ett tryggt samhälle.

Bolagets sakförsäkringskunder är tillika ägare. Väsentliga hållbarhetsfrågor identifierades och prioriterades under 2017 tillsammans med bolagets prioriterade intressenter (kunder, medarbetare, samarbetspartners och styrelseledamöter). Företagsledningen var delaktiga i valideringen av det arbetet och resonerade även kring bolagets miljömässiga, sociala och ekonomiska påverkan, samt för verksamheten väsentliga hållbarhetsrisker. Hållbarhet har även sedan tidigare varit ett av bolagets fokusområden och en av de prioriterade parametrarna för verksamhetsstyrning.

En mer utförlig beskrivning av intressentdialog, väsentlighetsanalys samt centrala resultatindikatorer redovisas i Länsförsäkring Kronobergs Trygghetsredovisning 2017.

### Miljö

Länsförsäkring Kronobergs miljöarbete utgår från verksamhetens direkta och indirekta miljöaspekter, vilka revideras och uppdateras varje år. Störst negativ miljöpåverkan har bolaget indirekt genom de brandskador och vattenskador som uppstår hos kunderna. För att minska negativ miljöpåverkan från bränder och vattenskador arbetar bolaget sedan länge med förebyggande insatser. Till exempel genom olika informationssatsningar, skorstensbesiktningar och installation av vattenfelsbrytare samt brand och inbrottslarm, försäljning av brandsläckare och andra skadeförebyggande produkter.

Klimatförändringarna innebär risker för verksamheten, liksom för finans- och försäkringsbranschen i stort. En betydande andel av bolagets kunder är skogsägare, vilket innebär att en ökad frekvens av stormar är en risk för beståndet. För att förebygga och minska sådana negativa konsekvenser gör Länsförsäkring Kronoberg kontinuerliga riskanalyser, samt simuleringar och skadeberäkningar utifrån händelseanalyser. Dessa analyser har lett till en rad åtgärder: Vi har exempelvis utsett en lokal naturskadesamordnare för att aktivt arbeta med att förebygga och begränsa effekterna av framtida klimatförändringar och skapar incitament för kunder att öka skogens motståndskraft. Bolaget medverkar också i regionala initiativ som kunskapsdagar i samverkan

med Södra Skogsägarna, där Länsförsäkring Kronoberg representerats av naturskadespecialist Pär Holmgren.

Klimatrisker innebär även en finansiell risk för våra investeringar. Vi strävar efter att succesivt minska CO2 påverkan. Länsförsäkring Kronobergs kapitalförvaltning sker enligt aktsamhetsprincipen och bolagets styrdokument Ägarpolicy och Policy för kapitalförvaltning säkerställer att bolagets kapital investeras på ett ansvarsfullt sätt. Bolaget verkar för att de bolag som man investerar i ska följa de internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har skrivit under, däribland konventioner om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption. Bolaget arbetar enligt principer som fastställs i Principles for Responsible Investment (PRI) och står bakom FN:s Global Compact. Medlemskapet i dessa initiativ ligger hos Länsförsäkring AB (LFAB).

Genom externt utlagt uppdrag genomför bolaget årligen en genomlysning av investeringsportföljen och PRI är vägledande i detta arbete. Bolaget gör inga direktinvesteringar i aktier och företagsobligationer i bolag som kan kopplas till enligt internationell rätt förbjudna vapen.

Länsförsäkring Kronoberg genomförde 2017 för första gången en genomlysning av koldioxidavtrycket i sin investeringsportfölj i enlighet med Svensk Försäkrings rekommendationer. Länsförsäkring Kronobergs investeringsportfölj uppvisar 13 ton koldioxid per miljoner kronor i intäkt. Det kan jämföras med genomsnittet för jämförelseindex på global basis, MSCI ACWI, som 2017 var 28,9 ton CO2 per miljoner kronor i intäkt.

Bolaget arbetar även för att minska den relativt begränsade negativa miljöpåverkan som uppstår från Länsförsäkring Kronobergs egen verksamhet, samt den miljöpåverkan som leverantörer står för. För egen del handlar det till exempel om klimatpåverkan från resor som görs i tjänsten, uppvärmning och elanvändning på kontor och pappersanvändning. Bolaget har en miljöpolicy och jobbar enligt miljöledningssystemet ISO 14001 sedan 2006 men har valt att gå ifrån certifieringen under 2017, då vi vill ta ett större grepp kring hållbarhet där ett viktigt fokus är att kraftsamla kring aktiviteter som minskar bolagets negativa miljöpåverkan. Rutiner och riktlinjer ses över årligen och godkänns av styrelsen.

Under 2017 har underlag för vad en hållbar arbetsplats innebär för bolaget tagits fram, då renovering av samtliga kontor planeras. Ett av miljömålen för en hållbar arbetsplats är att minska energianvändningen, ett annat är kring materialval. Bolaget köper för närvarande en elmix av förnybart (64,1%), kärnkraft (15,1%) och fossilt (20,8%) uppmätt 2016. Rapporteringen från leverantör för 2017 redovisas med fördröjning och finns inte tillgänglig. Under 2018 kommer ett miljötillval att göras.





För leverantörers del utgörs den största miljöpåverkan från verksamhet i bilverkstäder och hos byggtreprenörer. Leverantörskoden ställer krav på att leverantörer arbetar systematiskt för att minska sin miljöpåverkan. Koden togs fram under 2017 och kommer att implementeras under 2018. Sedan år 2014 genomförs Lupincertifieringar av verkstäder. Certifieringen har målet att förbättra miljön, säkerheten och kvaliteten på reparationerna, samt att effektivisera dem. I praktiken innebär det att verkstaden tillämpar gällande miljölagstiftning och eftersträvar miljövänliga alternativ vid materialval, avfallshantering och reparationsmetoder. Vid 2017 års revisioner utförs nu certifieringar inom samtliga revisionstyper på motor. Det vill säga för verkstäder som utför arbeten inom plåt, lackering, lack eller bilglas.

Länsförsäkring Kronoberg har upphandlade ramavtal med förtroendeentreprenörer inom byggnation. I avtalen krävs att de ska tillämpa gällande miljökrav för den egna och underentreprenörers verksamhet. Dessutom anges att entreprenörerna ska eftersträva miljövänliga alternativ vid materialval, reparationsmetoder och avfallshantering för att ta hänsyn till miljön.

Alla anställda ska frekvent genomgå en miljöutbildning. Detta görs i form av en genomgång av relevanta miljörelaterade policys vid utvecklingssamtal och genom en årlig kompetensutvecklingsaktivitet. Under 2017 fick samtliga medarbetare möjlighet att lära mer om bolagets skadeförebyggande erbjudanden och arbete. Under 2018 planeras en webbaserad utbildning att starta.

För att följa resultatet av det arbete som görs används ett antal centrala resultatindikatorer. Det handlar exempelvis om energianvändning, insamling av lantbruksskrot och miljöfarligt avfall samt tjänsteresor.

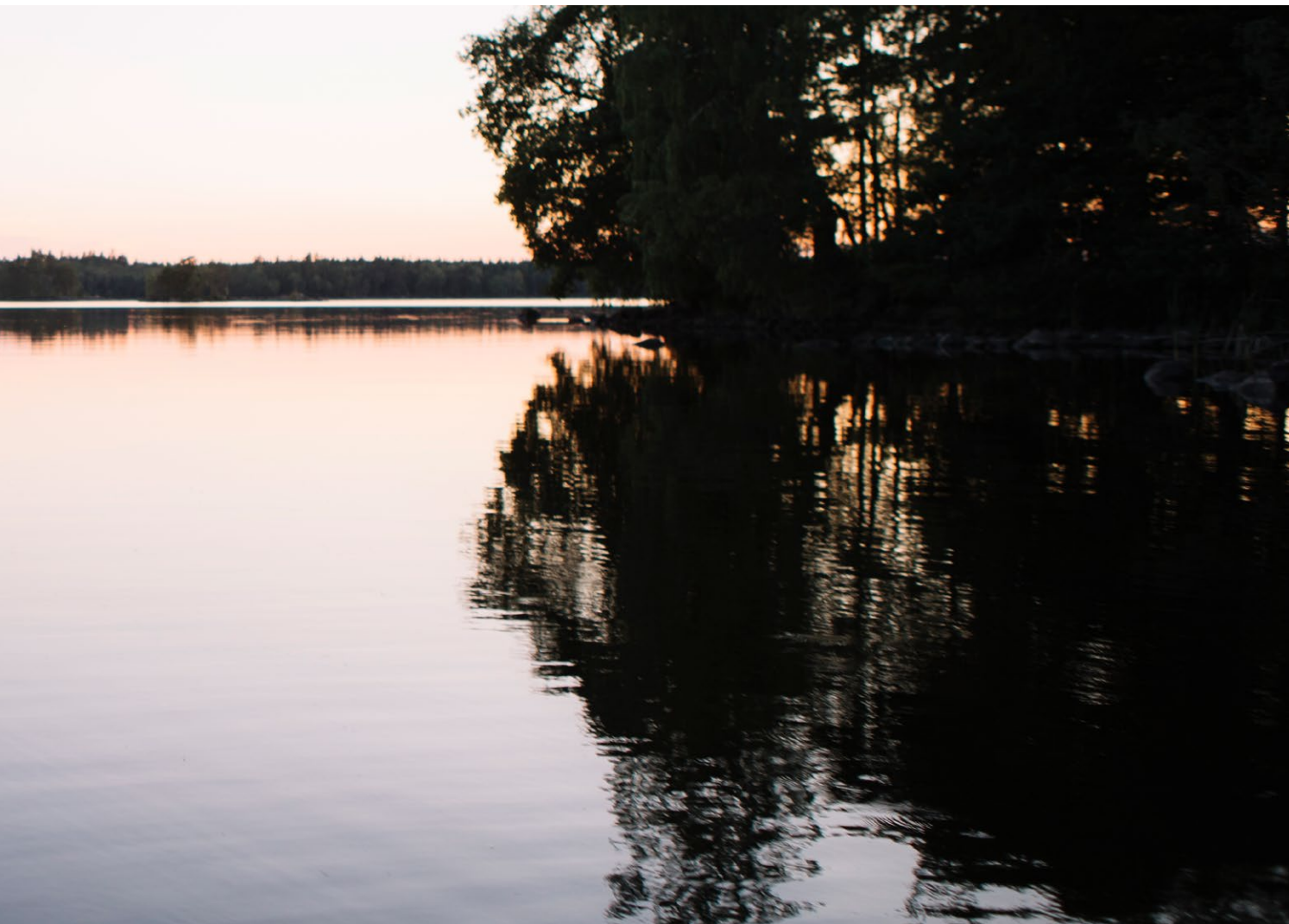
### Respekt för mänskliga rättigheter

Det finns en varumärkesrisk och därmed en finansiell risk om bolaget kan kopplas till kränkning av mänskliga rättigheter. För att minska risken gör bolaget en genomlysning av portföljen genom ett externt utlagt uppdrag och PRI är vägledande i detta arbete.

Respekt för mänskliga rättigheter inkluderas även i bolagets leverantörskod för leverantörer. Under 2018 kommer ett mer systematiskt arbete inledas, för att ta fram verktyg och rutiner för att följa upp leverantörskoden. Även Länsförsäkringar ABs uppförandekod för leverantörer adresserar mänskliga rättigheter för inköp som görs via dem och LFAB genomförde dialogmöten med de största IT-leverantörerna under 2017.

Även i kundrelationen ska bolaget och medarbetare respektera de mänskliga rättigheterna. För att kunder ska känna sig trygga med försäkringsvillkor finns införsäljningsmaterial framtagna på ett antal språk: svenska, engelska och arabiska. Bolaget lyder under kontraheringsplikten i försäkringsavtalslagen, vilket innebär att ett försäkringsbolag inte kan neka någon att teckna en försäkring utan att det föreligger särskilda skäl. Länsförsäkring Kronoberg följer Svensk Försäkrings rekommendationer och riktlinjer vad gäller likabehandling vid prissättning. Det betyder att försäkringstagare inom en och samma riskgrupp ska behandlas





lika då vi prissätter fullt ut mot risk med aktuariella beräkningar som grund och i linje med gällande lagstiftning. Alla manuella prisjusteringar kontrolleras i löpande nyckelkontroller.

Bolaget jobbar för att ständigt förbättra kundupplevelsen och mäter därför både kundnöjdhet och kundlojalitet efter kundmöten över telefon. På så sätt finns god kännedom om hur kunder upplever sina möten, vad vi är bra på och vad vi kan förbättra. Vi mäter även upplevd effektivitet, kvalitet och kompetens.

### **Personal och sociala förhållanden**

#### *Arbetsmiljö och personal*

Medarbetarna hos Länsförsäkring Kronoberg är nyckeln till att bedriva och vidareutveckla verksamheten, med kunderna i fokus. Medarbetarnas hälsa, välmående och säkerhet diskuteras löpande inom bolaget. Krishantering och risker är andra delar som är viktiga att ha fokus på ur ett hälsoperspektiv. Ett öppet och tolerant arbetsklimat befriat från alla former av diskriminering är en grundsten i bolagets förhållningssätt gentemot både kollegor och kunder.

En identifierad risk som finns kopplat till personalen är långtidssjukskrivningar, som en följd av stress och hög arbetsbelastning. Förebyggande hälsoarbete är därför en del av affärsmodellen och gäller såväl medarbetare som i vårt kunderbjudande. Medarbetare erbjuds friskvårdsprofiler och kostnadsfria läkarbesök hos avtalad företagshälsosvård. Chefer och arbetsmiljöombud har utbildats i hur de ska stärka en hälsosam arbetsplats. För att jobba förebyggande har Länsförsäkring

Kronoberg tydliga rutiner och policys, och agerar i enlighet med svensk arbetslagstiftning. HR-policyn, uppförandekoden för medarbetare och planen för jämställdhet mångfald och kränkande särbehandling, Hälso- och arbetsmiljöpolicyn utgör grunden för bolagets arbete med personalrelaterade frågor. Planen för jämställdhet, mångfald och kränkande särbehandling inkluderar hur jämställdhets- och diskrimineringslagen tillämpas samt mål och handlingsplaner.

Medarbetarundersökningen, som genomförs frekvent, samt årliga utvecklingssamtal, används för att följa upp medarbetarnas arbets-situation och hälsa. Medarbetarundersökningen omfattar bland annat upplevd arbetssituation, arbetsmiljö, jämställdhet, trivsel och utvecklingsmöjligheter. Utifrån resultatet av medarbetarundersökningen och friskvårdsprofiler skapas en handlingsplan, där respektive avdelningschef har uppföljningsansvar.

Att vara en attraktiv arbetsgivare och att rekrytera och behålla rätt medarbetare är av avgörande betydelse för bolagets konkurrenskraft. Det innebär även en risk för verksamheten om det inte lyckas. Därför finns ett tydligt fokus på kompetensutveckling, mångfald, hälsa, arbetsmiljö och medarbetartrivsel samt på att stärka varumärket som attraktiv arbetsgivare. Enskilda kompetensutvecklingsplaner sätts tillsammans med respektive medarbetare under utvecklingssamtalet både på kort och på lång sikt. Årligen genomförs ett antal företagsövergripande föreläsningar och workshops i syfte att bredda samtliga medarbetares kompetens. Utbildning i förändringsledarskap genomfördes under 2017 och omfattade samtliga chefer i bolaget. En lönekartläggning genomförs

årligen för att säkerställa att ingen könsdiskriminering föreligger för lika befattningar. Successionsplan för nyckelposter är framtagen och revideras årligen.

Bolagets ägarpolicy och instruktion för valberedningen säkerställer att valberedningen arbetar på ett sätt som garanterar att styrelsen ska ha en ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas. Lämplighetsbedömning av styrelsen, ledande befattningshavare och centrala funktioner görs och intressekonflikter och jäv utreds.

Centrala resultatindikatorer som är framtagna som en del i utvärderingen av personal- och arbetsmiljöarbetet är till exempel engagemangsindex, frisktal, långtidsarbetsjukskrivningar, könsfördelning i bolaget, samt kompetensmål.

### Samhällsengagemang

För Länsförsäkring Kronoberg är utgångspunkten den lokala närvaron och förankringen. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet. Det är även det som styr de lokala och regionala aktiviteter vi initierar och stödjer. Genom att vara en viktig lokal aktör och genom starka nätverk som bolaget har utvecklat på vår lokala marknad kan Länsförsäkring Kronoberg bidra med samhällsnytta. Vi samverkar inte i första hand för att göra affärer utan för att medverka till att utveckla företagandet i Kronobergs län, och skapa förutsättningar för arbetstillfällen. Allt i syfte att länet ska utvecklas.

Kronobergs län påverkas i viss grad av urbaniseringen, som innebär att demografin förändras och att landsbygden avbefolkas. Länsförsäkring Kronoberg arbetar för hela länets växtkraft, genom att uppmuntra företagande i flera samarbeten med "näringslivets vänner" såsom Ung företagsamhet, Drivhuset, Nyföretagarcentrum och Företagsfabriken.

Genom stipendiet Ung Växtkraft uppmärksammar vi unga förebilder som får regionen att växa. Länsförsäkring Kronoberg samarbetar också med ett hundratal föreningar i Kronobergs län i syfte att skapa en trygg och meningsfull fritid för unga. Det kan innebära bättre hälsa, ökad integration och att förebygga utanförskap. En sponsringspolicy och rutiner för utvärdering av sponsringsinsatser är under arbete och fastställs i början av 2018. I förslaget till policy görs avgränsningar för samarbeten bland annat utifrån risk, bredd på verksamhet, krav på att uppfylla etiska riktlinjer och lokal förankring.

### Motverkande av korruption

Penningtvätt, finansiering av brottslig verksamhet, intressekonflikter, nyttjande av kundinformation för egen vinning, och korruption är risker för alla bolag i finans- och försäkringsbranschen. Finans- och försäkringsbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker.

För Länsförsäkring Kronoberg är det väsentligt att ha en god regel efterlevnad och på bästa möjliga sätt förhindra att verksamheten utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom bolaget bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är uppförandekod för medarbetare, leverantörskoden, policy för anställdas egna affärer, policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, riktlinjer för identifiering och hantering av intressekonflikter och policy mot otillåtna förmåner. Genom att bland annat upprätta en god kännedom om kunderna och genom aktiv övervakning och rapportering av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risk för penningtvätt, finansiering av terrorism och bedrägerier, t.ex. kortbedrägerier.

Antalet försäkringsbedrägerier har tredubblats i Sverige de senaste tio åren och passerat 200 000 per år varav hälften sker via internet. Den organiserade brottsligheten tar allt större utrymme i samhället och i

takt med att bland annat kontanthanteringen minskar uppstår också nya brottsmetoder. Världens studier indikerar att 5-10 procent av alla skadeutbetalningarna är bedrägerier, direkta eller indirekta. Länsförsäkring Kronoberg har under 2017 utrett, avvisat och återställt stulet gods motsvarande drygt MSEK 1,5 i knappt 50 skadeärenden.

Länsförsäkring Kronoberg tar avstånd från all form av korruption och otillåtna förmåner, vilket exempelvis tydliggörs i ägarpolicy, uppförandekoden, leverantörskoden och i policy mot otillbörliga förmåner. Bolaget följer Institutet Mot Mutors (IMM) rekommendation om hur gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet får användas och ingår i riktlinje mot otillbörliga förmåner. Det övergripande syftet med anti-korrupsionsarbetet är att vägleda medarbetarna i hur de undviker att ge och ta emot gåvor och representation som kan väcka misstanke om att syftet är för privat vinning eller för att främja tredje mans intresse.

En företagsövergripande riskbedömning görs minst en gång per år och är grunden för den riskbaserade kundkännedomprocessen. Compliance övervakar och kontrollerar dess efterlevnad. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras samt vid omorganisationer görs en ny riskbedömning. Ett gemensamt system finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering.

Inom Länsförsäkring Kronoberg genomförs regelbundet en intressekonfliktsanalys och bolaget har en process för hantering av intressekonflikter i syfte att utvärdera bland annat risken för förekomst av mutor och annan otillåten påverkan. Riktlinje för hantering av intressekonflikter inbegriper hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter och syftet är att främja en god intern styrning och kontroll så att kunders och andra intressenters intressen tillgodoses.

Ett arbete är under uppstart för att skapa en årlig obligatorisk e-utbildning av uppförandekoden för alla medarbetare. Utbildningen är tänkt att ge lärande exempel kring affärsetik som syftar till att skapa medvetenhet och tydliggöra den omgivning och de risker för korruption och andra intressekonflikter som finns i bolaget och hur anställda förväntas agera. Under 2017 har alla medarbetare varit delaktiga i workshop om otillåtna förmåner, som är en del av innehållet i uppförandekoden. Ledning och styrelse har härutöver haft workshops för att identifiera potentiella intressekonflikter inom ramen för bolagets verksamheter.

I syfte att motverka, stoppa brott eller misstanke om brott i verksamheten eller nära verksamheten, finns en rutin för whistleblowing tillgänglig för alla medarbetare, kunder, samarbetspartners och andra knutna till verksamheten. Den som anmäler har rätt att vara anonym och ska inte utsättas för arbetsrättsliga repressalier på grund av sin anmälan så länge uppgifterna inte är medvetet uppenbart oriktiga. Rutinen för whistleblowing ska ses som ett alternativ till övriga rapporteringsvägar. Under 2017 inkom inga visselblåsningsärenden till compliancefunktionen.

### Globala målen

FN:s 193 medlemsländer antog år 2015 sjutton globala mål. Målen som ersatte millenniemålen ska vara uppnådda 2030 och syftar till att åstadkomma en långsiktig hållbar utveckling genom att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter i världen, lösa klimatkrisen och främja fred och rättvisa. Varje land ansvarar för implementering och uppföljning av målen, men för att förverkliga målen krävs att alla delar i samhället – organisationer, näringsliv, offentlig sektor, forskare och enskilda individer – arbetar tillsammans.

Länsförsäkring Kronoberg bidrar till att minska negativ påverkan och bidra positivt till flera av de sjutton målen. Under 2017 inleddes ett gemensamt arbete inom Länsförsäkringsgruppen med att mappa verksamheterna mot FN:s globala mål. Arbetet med att sätta gemensamma och bolagsspecifika mål och integrera målen i verksamheten kommer att fortsätta 2018. Därefter kommer gemensamma och bolagsspecifika program och aktiviteter att identifieras, prioriteras och genomföras.



# Information om icke finansiella resultatindikationer

## Ersättning och förmåner

I bolaget finns inga rörliga ersättningar till ledande befattningshavare. Rörlig ersättning/provision förekommer bland säljande personal och dessa rörliga ersättningar bedöms inte påverka bolagets risknivå. De provisioner som utbetalas är enligt gällande kollektivavtal. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare redovisas i not 35.

Under 2016 fattade styrelsen beslut om att införa företagsmålrelaterad prestationsersättning som ska uppmuntra och belöna goda prestationer som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt och skapar värde för ägarna. Målrelaterad ersättning får aldrig begränsa bolagets förmåga att upprätthålla en tillräcklig kapitalbas eller att vid behov säkerställa kapitalbasen. Ersättningen utgår endast om bolagets resultat exklusive eventuell återbäring och bokslutsdispositioner är positivt. Prestationsersättningen får inte medföra ett negativt resultat. Företagsmålrelaterad prestationsersättning utgår inte till vd och chefer i företagsledningen.

## Säkerhet och kontinuitet

Bolagets ledningsgrupp ansvarar för bolagets strategiska krisarbete. Ledningsgruppen har krishanteringsgrupper till sitt förfogande som ansvarar för det operativa krisarbetet. Genom kontinuitetsplaner och beredskapsplaner ska bolagets affärskritiska processer fortsätta på en godtagbar nivå tills verksamheten går att återställa till ett normalt läge. Under 2017 har ett stort fokus legat på att utveckla och förbättra bolagets kontinuitetshantering. Riktlinjer med tillhörande arbetsinstruktioner är genomgångna och utbildningar har genomförts. Under året har även samtliga medarbetare genomfört en interaktiv säkerhetsutbildning som genomförs en gång per år. Härutöver har samtliga medarbetare fått möjlighet att delta i första hjälpen-utbildning.

## Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står:

|                     |             |
|---------------------|-------------|
| Balanserat resultat | 581 871 440 |
| Årets resultat      | 79 589 360  |
|                     | 661 460 800 |

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets disponibla vinstmedel, SEK 661 460 800 i moderbolaget, balanseras i ny räkning.





# Femårsöversikt

Belopp i KSEK

| RESULTAT, KONCERNEN                            | 2017             | 2016             | 2015             | 2014             | 2013           |
|------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|----------------|
| Premieintäkt f.e.r                             | 502 790          | 452 558          | 435 380          | 410 590          | 383 287        |
| Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen | 3 752            | 9 164            | 2 312            | 6 268            | 5 345          |
| Försäkringsersättningar f.e.r.                 | -365 839         | -341 274         | -302 090         | -266 412         | -279 260       |
| Återbäring                                     | -60 000          | 0                | -55 000          | -30 000          | -24 150        |
| Driftskostnader f.e.r.                         | -88 890          | -88 629          | -85 781          | -85 393          | -77 799        |
| Övriga tekniska kostnader                      | -2 912           | -3 569           | -1 014           | -10 135          | -482           |
| <b>Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen</b> | <b>-11 099</b>   | <b>28 250</b>    | <b>-6 193</b>    | <b>24 918</b>    | <b>6 941</b>   |
| Finansrörelsens resultat                       | 164 432          | 144 618          | 167 404          | 112 502          | 104 482        |
| Övriga intäkter och kostnader                  | 3 226            | -5 060           | -4 542           | -5 736           | -12 324        |
| <b>Resultat före dispositioner och skatt</b>   | <b>156 559</b>   | <b>167 808</b>   | <b>156 669</b>   | <b>131 684</b>   | <b>99 099</b>  |
| <b>Årets resultat</b>                          | <b>128 166</b>   | <b>141 460</b>   | <b>134 227</b>   | <b>107 617</b>   | <b>80 515</b>  |
| <b>EKONOMISK STÄLLNING, KONCERNEN</b>          |                  |                  |                  |                  |                |
| Placeringstillgångar, verkligt värde           | 2 316 875        | 1 865 938        | 1 748 584        | 1 698 975        | 1 486 961      |
| Premieinkomst f.e.r.                           | 520 634          | 465 414          | 448 716          | 422 192          | 398 627        |
| Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.        | 1 021 501        | 896 346          | 923 989          | 820 736          | 651 467        |
| <b>Konsolideringskapital</b>                   |                  |                  |                  |                  |                |
| Beskattat eget kapital                         | 1 327 722        | 1 199 556        | 1 058 096        | 923 319          | 814 943        |
| Uppskjuten skatt                               | 235 975          | 222 501          | 198 695          | 187 600          | 174 990        |
| <b>Konsolideringskapital</b>                   | <b>1 563 697</b> | <b>1 422 057</b> | <b>1 256 791</b> | <b>1 110 919</b> | <b>989 933</b> |
| Konsolideringsgrad %                           | 300              | 306              | 280              | 263              | 248            |
| Kapitalbas*                                    | N/A              | N/A              | 1 051 820        | 929 528          | 953 063        |
| Erforderlig solvensmarginal*                   | N/A              | N/A              | 89 625           | 84 476           | 74 078         |
| <b>Solvens II</b>                              |                  |                  |                  |                  |                |
| Kapitalbas moderbolag *                        | 1 574 629        | 1 311 081        | 1 185 229        | N/A              | N/A            |
| SCR                                            | 766 043          | 731 365          | 666 550          | N/A              | N/A            |
| MCR                                            | 191 511          | 182 841          | 166 637          | N/A              | N/A            |
| Kapitalkvot, %                                 | 206              | 179              | 178**            | N/A              | N/A            |
| <b>NYCKELTAL</b>                               |                  |                  |                  |                  |                |
| <b>Försäkringsrörelsen</b>                     |                  |                  |                  |                  |                |
| Skadeprocent f.e.r.                            | 72,8             | 75,4             | 69,4             | 64,9             | 72,9           |
| Driftkostnadsprocent f.e.r.                    | 17,7             | 19,6             | 19,7             | 20,8             | 20,3           |
| <b>Totalkostnadsprocent f.e.r.</b>             | <b>90,4</b>      | <b>95,0</b>      | <b>89,1</b>      | <b>85,7</b>      | <b>93,2</b>    |
| <b>Kapitalförvaltning</b>                      |                  |                  |                  |                  |                |
| Direktavkastning %                             | 0,6              | 0,7              | 1,3              | 0,8              | 1,1            |
| Totalavkastning %                              | 7,8              | 7,6              | 9,5              | 8,0              | 8,2            |

\* Auser moderbolaget  
\*\* Öppningsbalans per 2016-01-01

För jämförbarhet över tid har 2014 års värden rensats från effekter av beståndsöverlåtelse av trafikaffären 2014. Alla åren har justerats för TFF.

# Resultaträkning

Belopp i KSEK

| TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE                           | Not   | KONCERNEN       |                 | MODERBOLAGET    |                 |
|--------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|                                                                          |       | 2017            | 2016            | 2017            | 2016            |
| <b>Premieintäkter f.e.r</b>                                              |       |                 |                 |                 |                 |
| Premieinkomst                                                            | 3     | 565 398         | 510 403         | 565 398         | 510 403         |
| Premier för avgiven återförsäkring                                       |       | -44 764         | -44 989         | -44 764         | -44 989         |
| Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker |       | -17 844         | -12 856         | -17 844         | -12 856         |
|                                                                          |       | <b>502 790</b>  | <b>452 558</b>  | <b>502 790</b>  | <b>452 558</b>  |
| <b>Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen</b>                    | 4, 41 | <b>3 752</b>    | <b>9 164</b>    | <b>3 752</b>    | <b>9 164</b>    |
| <b>Försäkringsersättningar f.e.r.</b>                                    | 5, 41 |                 |                 |                 |                 |
| Utbetalda försäkringsersättningar                                        |       |                 |                 |                 |                 |
| Före avgiven återförsäkring                                              |       | -338 189        | -327 999        | -338 189        | -327 999        |
| Återförsäkrares andel                                                    |       | 15 327          | 28 311          | 15 327          | 28 311          |
| Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.                     |       |                 |                 |                 |                 |
| Före avgiven återförsäkring                                              |       | -36 785         | -23 337         | -36 785         | -23 337         |
| Återförsäkrares andel                                                    |       | -6 192          | -18 249         | -6 192          | -18 249         |
|                                                                          |       | <b>-365 839</b> | <b>-341 274</b> | <b>-365 839</b> | <b>-341 274</b> |
| <b>Driftskostnader f.e.r.</b>                                            | 6     | <b>-88 890</b>  | <b>-88 629</b>  | <b>-88 890</b>  | <b>-88 629</b>  |
| <b>Övriga tekniska kostnader och intäkter</b>                            | 7     | <b>-2 912</b>   | <b>-3 569</b>   | <b>-2 912</b>   | <b>-3 569</b>   |
| <b>Återbäring</b>                                                        | 39    | <b>-60 000</b>  | <b>0</b>        | <b>-60 000</b>  | <b>0</b>        |
| <b>Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>                       |       | <b>-11 099</b>  | <b>28 250</b>   | <b>-11 099</b>  | <b>28 250</b>   |
| <b>ICKE TEKNISK REDOVISNING</b>                                          |       |                 |                 |                 |                 |
| Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat                              |       | -11 099         | 28 250          | -11 099         | 28 250          |
| Kapitalavkastning, intäkter                                              | 8, 9  | 110 105         | 23 512          | 110 105         | 23 512          |
| Orealiserade vinster på placeringstillgångar                             | 8, 10 | 68 178          | 152 056         | 35 546          | 102 195         |
| Orealiserade förluster på placeringstillgångar                           | 8, 10 | 0               | -1 039          | 0               | -1 039          |
| Kapitalavkastning, kostnader                                             | 8, 11 | -10 099         | -20 747         | -10 054         | -20 738         |
| Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen                 | 4, 41 | -3 752          | -9 164          | -3 752          | -9 164          |
| Andel i intresseföretags resultat                                        | 8, 10 | 0               | 0               | 0               | 0               |
| Övriga intäkter och kostnader                                            | 12    | 3 226           | -5 060          | 3 226           | -5 060          |
| <b>Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt</b> |       | <b>156 559</b>  | <b>167 808</b>  | <b>123 972</b>  | <b>117 956</b>  |
| <b>Bokslutsdispositioner</b>                                             | 13    |                 |                 |                 |                 |
| Förändring av säkerhetsreserv                                            |       | -               | -               | 0               | 0               |
| Förändring av periodiseringsfond                                         |       | -               | -               | -20 500         | -3 500          |
| <b>Resultat före skatt</b>                                               |       | <b>156 559</b>  | <b>167 808</b>  | <b>103 472</b>  | <b>114 456</b>  |
| Skatt på årets resultat                                                  | 14    | -28 393         | -26 348         | -23 883         | -25 578         |
| <b>Årets resultat</b>                                                    |       | <b>128 166</b>  | <b>141 460</b>  | <b>79 589</b>   | <b>88 878</b>   |
| <b>RAPPORT ÖVER ÖVRIGT TOTALRESULTAT</b>                                 |       |                 |                 |                 |                 |
| <b>Årets resultat</b>                                                    |       | <b>128 166</b>  | <b>141 460</b>  | <b>79 589</b>   | <b>88 878</b>   |
| <b>Årets övrigt totalresultat</b>                                        |       | <b>0</b>        | <b>0</b>        | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| <b>Årets totalresultat</b>                                               |       | <b>128 166</b>  | <b>141 460</b>  | <b>79 589</b>   | <b>88 878</b>   |

# Resultatanalys för moderbolaget Belopp i KSEK

| RESULTATANALYS FÖR SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE                                 | TOTALT<br>2017    | Sjuk &<br>olycksfall | Hem &<br>villa | Företag &<br>fastighet | Motor          | Trafik          | Summa dir.<br>försäkring | Mottagen<br>återförsäkring |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------|----------------|------------------------|----------------|-----------------|--------------------------|----------------------------|
| <b>Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>                         |                   |                      |                |                        |                |                 |                          |                            |
| Premieintäkt f.e.r. Not RA 1                                               | 502 790           | 16 834               | 95 931         | 152 467                | 137 323        | 70 264          | 472 819                  | 29 971                     |
| Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen                             | 3 752             | 745                  | 0              | 0                      | 0              | 2 195           | 2 940                    | 812                        |
| Försäkringsersättningar f.e.r. Not RA 2                                    | -365 839          | -25 442              | -71 575        | -86 937                | -97 299        | -54 676         | -335 929                 | -29 910                    |
| Återbäring                                                                 | -60 000           | 0                    | -13 254        | -20 900                | -16 571        | -9 275          | -60 000                  | 0                          |
| Driftskostnader f.e.r.                                                     | -88 890           | -2 536               | -16 935        | -39 759                | -14 672        | -14 770         | -88 672                  | -218                       |
| Övriga extra ordinära kostnader                                            | -2 912            |                      |                |                        | 0              | -2 912          | -2 912                   |                            |
| <b>Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>                         | <b>-11 099</b>    | <b>-10 399</b>       | <b>-5 833</b>  | <b>4 871</b>           | <b>8 781</b>   | <b>-9 174</b>   | <b>-11 754</b>           | <b>655</b>                 |
| <b>Avvecklingsresultat f.e.r.</b>                                          |                   |                      |                |                        |                |                 |                          |                            |
| Avvecklingsresultat brutto                                                 | 22 826            | -2 354               | 4 774          | 9 761                  | 1 083          | 9 519           | 22 783                   | 43                         |
| Återförsäkrars andel                                                       | -2 922            | -3 653               | 153            | 1 699                  | 64             | -1 185          | -2 922                   | 0                          |
| <b>Avvecklingsresultat f.e.r.</b>                                          | <b>19 904</b>     | <b>-6 007</b>        | <b>4 927</b>   | <b>11 460</b>          | <b>1 147</b>   | <b>8 334</b>    | <b>19 861</b>            | <b>43</b>                  |
| <b>Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring</b>       |                   |                      |                |                        |                |                 |                          |                            |
| Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker                | -243 828          | -9 786               | -51 061        | -75 776                | -66 017        | -39 711         | -242 351                 | -1 477                     |
| Avsättning för oreglerade skador                                           | -883 709          | -114 620             | -40 115        | -63 863                | -23 224        | -326 001        | -567 823                 | -315 886                   |
| <b>Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring</b> | <b>-1 127 537</b> | <b>-124 406</b>      | <b>-91 176</b> | <b>-139 639</b>        | <b>-89 241</b> | <b>-365 712</b> | <b>-810 174</b>          | <b>-317 363</b>            |
| <b>Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar</b>            |                   |                      |                |                        |                |                 |                          |                            |
| Avsättning för oreglerade skador                                           | 169 405           | 11 654               | 56             | 1 887                  | 1 600          | 154 208         | 169 405                  | 0                          |
| <b>Summa återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar</b>      | <b>169 405</b>    | <b>11 654</b>        | <b>56</b>      | <b>1 887</b>           | <b>1 600</b>   | <b>154 208</b>  | <b>169 405</b>           | <b>0</b>                   |

## Noter till resultatanalys Belopp i KSEK

| NOTER TILL RESULTATANALYS<br>SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE                     | TOTALT<br>2017  | Sjuk &<br>olycksfall | Hem &<br>villa | Företag &<br>fastighet | Motor          | Trafik         | Summa dir.<br>försäkring | Mottagen<br>återförsäkring |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------|----------------|------------------------|----------------|----------------|--------------------------|----------------------------|
| <b>Not RA 1</b>                                                          |                 |                      |                |                        |                |                |                          |                            |
| <b>Premieintäkter f.e.r.</b>                                             | <b>502 790</b>  | <b>16 834</b>        | <b>95 931</b>  | <b>152 467</b>         | <b>137 323</b> | <b>70 264</b>  | <b>472 819</b>           | <b>29 971</b>              |
| Premieinkomst före avgiven återförsäkring                                | 565 398         | 21 250               | 101 537        | 183 091                | 144 235        | 84 948         | 535 061                  | 30 337                     |
| Premier för avgiven återförsäkring                                       | -44 764         | -1 716               | -2 305         | -26 823                | -1 245         | -12 675        | -44 764                  | 0                          |
| Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker | -17 844         | -2 700               | -3 301         | -3 801                 | -5 667         | -2 009         | -17 478                  | -366                       |
| <b>Not RA 2</b>                                                          |                 |                      |                |                        |                |                |                          |                            |
| <b>Försäkringsersättningar f.e.r.</b>                                    | <b>-365 839</b> | <b>-25 442</b>       | <b>-71 575</b> | <b>-86 937</b>         | <b>-97 299</b> | <b>-54 676</b> | <b>-335 929</b>          | <b>-29 910</b>             |
| Utbetalda försäkringsersättningar                                        | -322 862        | -15 469              | -67 359        | -88 989                | -96 878        | -38 271        | -306 966                 | -15 896                    |
| Före avgiven återförsäkring                                              | -338 189        | -18 426              | -67 788        | -92 006                | -96 943        | -47 130        | -322 293                 | -15 896                    |
| Återförsäkrars andel                                                     | 15 327          | 2 957                | 429            | 3 017                  | 65             | 8 859          | 15 327                   | 0                          |
| Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.                     | -42 977         | -9 973               | -4 216         | 2 052                  | -421           | -16 405        | -28 963                  | -14 014                    |
| Före avgiven återförsäkring                                              | -36 785         | -3 723               | -3 940         | 3 370                  | -2 021         | -16 457        | -22 771                  | -14 014                    |
| Återförsäkrars andel                                                     | -6 192          | -6 250               | -276           | -1 318                 | 1 600          | 52             | -6 192                   | 0                          |





## Balansräkning för koncernen Belopp i KSEK

| TILLGÅNGAR                                                       | Not | 2017             | 2016             |
|------------------------------------------------------------------|-----|------------------|------------------|
| <b>Immateriella tillgångar</b>                                   |     |                  |                  |
| Systemutvecklingskostnader                                       | 15  | 5 995            | 0                |
|                                                                  |     | <b>5 995</b>     | <b>0</b>         |
| <b>Placeringstillgångar</b>                                      |     |                  |                  |
| Förvaltningsfastigheter                                          | 16  | 47 900           | 47 900           |
| Aktier och andelar i intresseföretag                             | 18  | 96 479           | 94 089           |
| Aktier och andelar                                               | 19  | 1 524 389        | 1 318 998        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                  | 19  | 645 113          | 402 674          |
| Derivat                                                          | 19  | 2 994            | 1 668            |
| Övriga lån                                                       | 19  | 0                | 609              |
|                                                                  |     | <b>2 316 875</b> | <b>1 865 938</b> |
| <b>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</b>             |     | <b>200</b>       | <b>218</b>       |
| <b>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</b> |     |                  |                  |
| Oreglerade skador                                                | 27  | 169 405          | 175 598          |
|                                                                  |     | <b>169 405</b>   | <b>175 598</b>   |
| <b>Fordringar</b>                                                |     |                  |                  |
| Fordringar avseende direkt försäkring                            | 20  | 175 588          | 126 147          |
| Fordringar avseende återförsäkring                               |     | 9 643            | 12 482           |
| Övriga fordringar                                                |     | 5 778            | 28 087           |
|                                                                  |     | <b>191 009</b>   | <b>166 716</b>   |
| <b>Andra tillgångar</b>                                          |     |                  |                  |
| Rörelsefastigheter                                               | 16  | 64 000           | 64 000           |
| Övriga materiella tillgångar och varulager                       | 21  | 4 571            | 4 580            |
| Likvida medel                                                    |     | 106 348          | 312 283          |
| Aktuell skattefordran                                            | 14  | 0                | 0                |
|                                                                  |     | <b>174 919</b>   | <b>380 863</b>   |
| <b>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</b>              |     |                  |                  |
| Upplupna ränte- och hyresintäkter                                | 22  | 0                | 13               |
| Förutbetalda anskaffningskostnader                               | 23  | 5 156            | 6 663            |
| Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter              | 24  | 8 015            | 6 213            |
|                                                                  |     | <b>13 171</b>    | <b>12 889</b>    |
| <b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>                                          |     | <b>2 871 574</b> | <b>2 602 222</b> |

| EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER                              | Not        | 2017             | 2016             |
|---------------------------------------------------------------------|------------|------------------|------------------|
| <b>Eget kapital</b>                                                 |            |                  |                  |
| Balanserad vinst eller förlust inklusive årets resultat             |            | 1 327 722        | 1 199 556        |
|                                                                     |            | <b>1 327 722</b> | <b>1 199 556</b> |
| <b>Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring</b> |            |                  |                  |
| Ej intjänade premier och kvardöjande risker                         | 26         | 243 828          | 225 984          |
| Oreglerade skador                                                   | 27         | 883 709          | 842 958          |
| Återbäring                                                          | 39         | 63 369           | 3 002            |
|                                                                     |            | <b>1 190 906</b> | <b>1 071 944</b> |
| <b>Andra avsättningar</b>                                           |            |                  |                  |
| Pensioner                                                           | 28         | 6 166            | 8 417            |
| Aktuell skatteskuld                                                 | 14         | 3 513            | 2 416            |
| Uppskjuten skatteskuld                                              | 14         | 235 975          | 222 501          |
|                                                                     |            | <b>245 654</b>   | <b>233 334</b>   |
| <b>Skulder</b>                                                      |            |                  |                  |
| Skulder avseende direkt försäkring                                  |            | 64 237           | 64 704           |
| Skulder avseende återförsäkring                                     |            | 4 563            | 3 745            |
| Övriga skulder                                                      | 19, 29, 30 | 22 006           | 14 744           |
|                                                                     |            | <b>90 806</b>    | <b>83 193</b>    |
| <b>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>                 |            |                  |                  |
| Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter                        | 31         | 16 486           | 14 195           |
|                                                                     |            | <b>16 486</b>    | <b>14 195</b>    |
| <b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>                 |            | <b>2 871 574</b> | <b>2 602 222</b> |

För upplysning om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se noterna 32 och 33.



2017

## Balansräkning för moderbolaget Belopp i KSEK

| TILLGÅNGAR                                                       | Not | 2017             | 2016             |
|------------------------------------------------------------------|-----|------------------|------------------|
| Byggnader och mark                                               | 15  | 5 995            | 0                |
| <b>Placeringstillgångar</b>                                      |     |                  |                  |
| Byggnader och mark                                               | 16  | 111 900          | 111 900          |
| Aktier och andelar i koncernföretag                              | 17  | 38 581           | 38 581           |
| Aktier och andelar i intresseföretag                             | 18  | 7 100            | 7 100            |
| <i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>                    |     |                  |                  |
| Aktier och andelar                                               | 19  | 1 326 272        | 1 151 125        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                  | 19  | 645 113          | 402 674          |
| Derivat                                                          | 19  | 2 994            | 1 668            |
| Övriga lån                                                       | 19  | 0                | 609              |
|                                                                  |     | <b>2 131 960</b> | <b>1 713 657</b> |
| <b>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</b>             |     | <b>200</b>       | <b>218</b>       |
| <b>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</b> |     |                  |                  |
| Oreglerade skador                                                | 27  | 169 405          | 175 598          |
|                                                                  |     | <b>169 405</b>   | <b>175 598</b>   |
| <b>Fordringar</b>                                                |     |                  |                  |
| Fordringar avseende direkt försäkring                            | 20  | 147 713          | 126 147          |
| Fordringar avseende återförsäkring                               |     | 9 643            | 12 482           |
| Fordringar på dotterbolag                                        |     | 0                | 0                |
| Övriga fordringar                                                |     | 33 653           | 28 087           |
|                                                                  |     | <b>191 009</b>   | <b>166 716</b>   |
| <b>Andra tillgångar</b>                                          |     |                  |                  |
| Materiella tillgångar och varulager                              | 21  | 4 571            | 4 580            |
| Kassa och bank                                                   |     | 101 509          | 307 411          |
| Aktuell skattefordran                                            | 14  | 0                | 0                |
|                                                                  |     | <b>106 080</b>   | <b>311 991</b>   |
| <b>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</b>              |     |                  |                  |
| Upplupna ränte- och hyresintäkter                                | 22  | 0                | 13               |
| Förutbetalda anskaffningskostnader                               | 23  | 5 157            | 6 663            |
| Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter              | 24  | 8 015            | 6 213            |
|                                                                  |     | <b>13 172</b>    | <b>12 889</b>    |
| <b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>                                          |     | <b>2 617 821</b> | <b>2 381 069</b> |

| EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER                              | Not        | 2017             | 2016             |
|---------------------------------------------------------------------|------------|------------------|------------------|
| <b>Eget kapital</b>                                                 |            |                  |                  |
| Uppskrivningsfond                                                   |            | 18 009           | 18 009           |
| Reservfond                                                          |            | 10 000           | 10 000           |
| Balanserad vinst eller förlust                                      |            | 581 871          | 492 992          |
| Årets resultat                                                      |            | 79 589           | 88 878           |
|                                                                     |            | <b>689 469</b>   | <b>609 879</b>   |
| <b>Obeskattade reserver</b>                                         | 25         | <b>493 012</b>   | <b>472 512</b>   |
| <b>Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring</b> |            |                  |                  |
| Ej intjänade premier och kvardröjande risker                        | 26         | 243 828          | 225 984          |
| Oreglerade skador                                                   | 27, 41     | 883 709          | 842 958          |
| Återbäring                                                          | 39         | 63 369           | 3 002            |
|                                                                     |            | <b>1 190 906</b> | <b>1 071 944</b> |
| <b>Andra avsättningar</b>                                           |            |                  |                  |
| Pensioner                                                           | 28         | 6 166            | 8 417            |
| Aktuell skatteskuld                                                 | 14         | 3 513            | 2 416            |
| Uppskjuten skatteskuld                                              | 14         | 127 512          | 118 548          |
|                                                                     |            | <b>137 191</b>   | <b>129 381</b>   |
| <b>Skulder</b>                                                      |            |                  |                  |
| Skulder avseende direkt försäkring                                  |            | 64 237           | 64 704           |
| Skulder avseende återförsäkring                                     |            | 4 563            | 3 745            |
| Övriga skulder                                                      | 19, 29, 30 | 21 955           | 14 707           |
|                                                                     |            | <b>90 755</b>    | <b>83 156</b>    |
| <b>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>                 |            |                  |                  |
| Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter                        | 31         | 16 488           | 14 197           |
|                                                                     |            | <b>16 488</b>    | <b>14 197</b>    |
| <b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>                 |            | <b>2 617 821</b> | <b>2 381 069</b> |

# Rapport över förändringar i eget kapital

Belopp i KSEK

| EGET KAPITAL I KONCERNEN         | Reserver | Balanserade                     | Totalt eget kapital |
|----------------------------------|----------|---------------------------------|---------------------|
|                                  |          | vinstmedel inkl. årets resultat |                     |
| Ingående eget kapital 2016-01-01 | 0        | 913 319                         | 1 058 096           |
| Justering ingående eget kapital  |          |                                 | 0                   |
| Justering IFRS                   |          |                                 | 0                   |
| Årets totalresultat              |          |                                 |                     |
| Årets resultat                   |          | 141 460                         | 141 460             |
| Årets övrigt totalresultat       |          |                                 | 0                   |
| Årets totalresultat              | 0        | 141 460                         | 141 460             |
| Utgående eget kapital 2016-12-31 | 0        | 1 199 556                       | 1 199 556           |
| Ingående eget kapital 2017-01-01 | 0        | 1 199 556                       | 1 199 556           |
| Justering ingående eget kapital  |          | 0                               | 0                   |
| Justering IFRS                   |          |                                 | 0                   |
| Årets totalresultat              |          |                                 |                     |
| Årets resultat                   |          | 128 166                         | 128 166             |
| Årets övrigt totalresultat       |          |                                 | 0                   |
| Årets totalresultat              | 0        | 128 166                         | 128 166             |
| Utgående eget kapital 2017-12-31 | 0        | 1 327 722                       | 1 327 722           |

| EGET KAPITAL I MODERBOLAGET      | Bundet eget kapital |                   | Fritt eget kapital                       | Totalt eget kapital |
|----------------------------------|---------------------|-------------------|------------------------------------------|---------------------|
|                                  | Reservfond          | Uppskrivningsfond | Balanserat resultat inkl. årets resultat |                     |
| Ingående eget kapital 2016-01-01 | 10 000              | 18 009            | 492 993                                  | 521 002             |
| Årets totalresultat              |                     |                   |                                          | 0                   |
| Årets resultat                   |                     |                   | 88 878                                   | 88 878              |
| Årets övrigt totalresultat       |                     |                   |                                          | 0                   |
| Årets totalresultat              | 0                   | 0                 | 88 878                                   | 88 878              |
| Utgående eget kapital 2016-12-31 | 10 000              | 18 009            | 581 871                                  | 609 880             |
| Ingående eget kapital 2017-01-01 | 10 000              | 18 009            | 581 871                                  | 609 880             |
| Årets totalresultat              |                     |                   |                                          |                     |
| Årets resultat                   |                     |                   | 79 589                                   | 79 589              |
| Årets övrigt totalresultat       |                     |                   | 0                                        | 0                   |
| Årets totalresultat              | 0                   |                   | 79 589                                   | 79 589              |
| Utgående eget kapital 2017-12-31 | 10 000              | 18 009            | 661 460                                  | 689 469             |

## BUNDET EGET KAPITAL

### Reservfond

Enligt övergångsregler till ändring av ÄRL överfördes medel som tillförts överkursfonden före den första januari 2006 till reservfond i den första årsredovisningen som upprättats efter första januari 2006. Det betyder att kalenderårsföretag fört över överkursfonden till reservfonden i årsredovisningen för år 2005. Reservfonden är fortsatt bundet eget kapital. Överkursfonder som uppkommer efter första januari 2006 redovisas som fritt eget kapital.

### Uppskrivningsfond

Posten omfattar belopp som satts av till uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1-2§§ ÄRFL.

## FRITT EGET KAPITAL

### Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfonds-avsättning.

# Kassaflödesanalys (direkt metod)

Belopp i KSEK

|                                              | KONCERNEN       |                 | MODERBOLAGET    |                 |
|----------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|                                              | 2017<br>Jan-Dec | 2016<br>Jan-Dec | 2017<br>Jan-Dec | 2016<br>Jan-Dec |
| Löpande verksamhet                           |                 |                 |                 |                 |
| Premieinbetalningar                          | 546 175         | 516 378         | 546 175         | 516 378         |
| Utbetalningar av premier till återförsäkrare | -43 946         | -41 244         | -43 946         | -41 244         |
| Skadeutbetalningar                           | -338 189        | -327 999        | -338 189        | -327 999        |
| Skadeinbetalningar från återförsäkrare       | 18 166          | 24 376          | 18 166          | 24 376          |
| Driftsutgifter                               | -87 573         | -105 487        | -87 573         | -105 487        |
| Utbetalningar av återbäring                  | 367             | -82 085         | 367             | -82 085         |
| Betald skatt                                 | -13 583         | -5 994          | -13 583         | -5 994          |
| Erhållen likvid vid beståndsoverlåtelse      | 3 717           | 0               | 3 717           | 0               |
| Ej likvid påverkande extra ordinära poster   | 0               | 0               | 0               | 0               |
| Kassaflöde från den löpande verksamheten     | 85 134          | -22 055         | 85 134          | -22 055         |
| Investeringsverksamheten                     |                 |                 |                 |                 |
| Direktavkasting                              | 4 253           | 715             | 4 220           | 715             |
| Nettoinvesteringar i:                        |                 |                 |                 |                 |
| - byggnader & mark                           | 0               | -2 720          | 0               | -2 720          |
| - aktier & andelar i koncernföretag          | 0               | -150            | 0               | 0               |
| - finansiella placeringstillgångar           | -288 607        | 36 900          | -288 607        | 36 900          |
| Nettoinvesteringar i materiella tillgångar   | -6 682          | -915            | -6 682          | -915            |
| Kassaflöde från investeringsverksamheten     | -291 036        | 33 830          | -291 069        | 33 980          |
| Finansieringsverksamheten                    |                 |                 |                 |                 |
| Betalda räntor                               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| Amortering av lån                            | 0               | 0               | 0               | 0               |
| Kassaflöde från finansieringsverksamheten    | 0               | 0               | 0               | 0               |
| Årets kassaflöde                             | -205 902        | 11 775          | -205 935        | 11 925          |
| Likvida medel vid årets början               | 307 411         | 295 636         | 312 283         | 300 358         |
| Årets kassaflöde                             | -205 902        | 11 775          | -205 935        | 11 925          |
| Likvida medel vid årets slut                 | 101 509         | 307 411         | 106 348         | 312 283         |



# Not 1 Redovisningsprinciper

## Allmän information

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Länsförsäkring Kronoberg (529501-7189), är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Växjö kommun. Bolaget bildar koncern med helägda dotterbolagen Länsgården AB (556683-4015), Linneus fastigheter AB (559091-4197, Lejonet 5 fastigheter AB (559091-4189) samt Astrad fastigheter AB (559091-4171). Adressen till samtliga bolag är Kronobergsgatan 10, Box 1503, 351 15, Växjö.

Årsredovisningen omfattar perioden 2017-01-01 till 2017-12-31.

## Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). Koncernen tillämpar RFR 1 och moderbolaget RFR 2.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 15 mars 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på ordinarie bolagsstämma den 26 april 2018.

## Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

## Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa baseras både på framåtblickande bedömningar och historiska erfarenheter som läggs samman med ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga för verksamheten. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts.

Uppskattning och antagande ses över regelbundet. I not 2 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

## Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar. Dessa värdeförändringar, med avdrag för uppskjuten skatt, redovisas inom Eget kapital under rubriken Balanserad vinst.

Den överförd kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Använda räntesatser för respektive försäkringsgren redovisas under not 4.

## Ändrade redovisningsprinciper för 2017

Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2017 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

## Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

*IFRS 9 Finansiella instrument* kommer att ersätta *IAS 39 Finansiella instrument*. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för försäkringsredovisning.

IFRS 9 träder i kraft 2018-01-01 men tidigare tillämpning har varit tillåten. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven, respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjligt att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en "mismatch" i redovisningen. För innehav i eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering skall ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt total resultat.

## Ändring av IFRS 4 tillämpning av IFRS 9 Finansiella instrument med IFRS 4 försäkringsavtal

IFRS 9 Finansiella instrument har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtagande hänförliga till försäkringsavtal. Sambanden mellan redovisningsstandarden har medfört att IASB gett ut en förändring av nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen godkändes av EU 2017. Förändringen medger två valmöjligheter för försäkringsbolag. Ett alternativ är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet innebär att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS9.

Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget och innebär att företaget skjuter på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt IFRS 17 börjar tillämpas.

### IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är en heltäckande standard för att bestämma hur stora intäkter som skall redovisas och när dessa intäkter ska redovisas. Den uppskattade effekten på företagets finansiella rapporter bedöms som ringa.

### IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leases ersätter existerande IFRS relaterade till redovisningen av leasingavtal, såsom IAS 17 Leasingavtal och IFRIC4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller leasingavtal. Standarden gäller från 1 januari 2019. Denna standard bedöms inte få någon effekt på företagets finansiella rapporter.

### IFRS 17 Insurance Contracts

IFRS 17 Insurance Contracts publicerades i maj 2017 av IASB. Ikraftträdandedatum är 1 januari 2021. Tidigare tillämpning är, när/om EU godkännt standarden, möjlig för bolag som samtidigt applicerar IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Företaget bevakar utvecklingen men en konsekvensanalys avseende IFRS17 har ännu inte påbörjats. LFAB har tillsatt en projektgrupp med uppdrag att bevaka Länsförsäkringsgruppens påverkan i den finansiella redovisningen av IFRS 17.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma ha någon väsentlig effekt på företagets rapporter.

## Konsolideringsprinciper

### Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmandeinflytande från Moderbolaget. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Bestämmandeinflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmandeinflytandet upphör.

### Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar det redovisade värdet på innehavet i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet över intresseföretaget upphör.

### Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från

transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

## Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Bolaget tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Bolagets samtliga försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

### Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

### Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

### Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

### Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador samt avsättningar för återbäring och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

### Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Ej intjänade premier beräknas pro rata temporis. Avsättning för kvardröjande risker ska göras om premienivån för bolagets hela affär bedöms vara för låg. Den kan även överväga sådan avsättning om premienivån i en enskild försäkringsgren bedöms vara för låg.

### Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida



utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallade okända skador (IBNR – avsättning). Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder på historiska erfarenheter och skadeutfall. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen samt periodens förändring av oreglerade skador återfinns i resultaträkningen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Bolaget har beslutat att diskontera ersättningsreserverna i trafikaffären, både i direkt och mottagen affär, samt återförsäkrarens andel. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder och diskonteras till marknadsränta. För finansiell redovisning tillhandahålls löpande en rekommendation om diskonteringsräntesatsen av aktuariefunktionen. För solvensändamål sker diskontering efter föreskriven marknadsräntekurva. För metod och aktuella räntesatser se vidare not 40.

### Återbäring

Beslut om återbäring fattas av styrelsen vid varje enskilt tillfälle. Beslutet skall innefatta vilka försäkringstagare som omfattas av återbäringen samt hur återbäringen skall fördelas mellan de återbäringsskyldiga. Bolagets kapitalbas skall dessutom vara tillräckligt stor för att med betryggande marginal uppfylla de krav som ställs på erforderlig solvensmarginal och de krav som ställs för att uppfylla Finansinspektionens Solvensrapportering. Återbäring ska redovisas som en avsättning i balansräkningen för det år då återbäringen beslutats. I resultaträkningen minskar återbäringen det försäkringstekniska resultatet.

### Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader på ett sätt som motsvarar periodisering av den intjänade premien för försäkringen ifråga.

### Förlustprövning

Bolagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en prövning att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

### Driftskostnader

Driftskostnader redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader eller som administrationskostnader. Driftskostnaderna för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens Försäkringssättning medan driftskostnaderna för finans och fastighet redovisas som kapitalförvaltningskostnader.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt



skaderegleringskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftskostnader för kapitalförvaltning redovisas under Icke tekniskt resultat som Kapitalförvaltningens kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftskostnader för förmedlad affär som Övriga intäkter och kostnader, se not 12.

#### Avgiven återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under posten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

## Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

#### Intäkter från förmedlad affär

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkringar inom livområdet, djur- och grödaförsäkring samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna, och erhåller ersättning för detta arbete. Intäkterna redovisas i resultaträkningen under det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

#### Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Dessa redovisas under kapitalavkastningen i den period vilka de är hänförliga till. I not 9 framgår fördelning av intäkter.

Hyresintäkter från rörelsefastigheter redovisas som ett driftsnetto tillsammans med tillhörande kostnader. Dessa fördelas ut till respektive verksamhetsdel och utgör periodens lokalkostnader.

#### Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteintäkter redovisas i rad Kapitalavkastning intäkter i resultaträkningen.

## Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår av avsnittet Klassificering av finansiella instrument nedan.

#### Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras.

Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsföres således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 19.

## Klassificering av finansiella instrument

#### Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Bolaget förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och derivat) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna över resultatet ger en mer relevant redovisningsinformation för läsarna. Bolaget kategoriserar alltid sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.



Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncernföretag samt obligationer.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

#### Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning. I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även likvida medel. Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

#### Finansiella skulder värderade till verkligt värde

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden och som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat med negativa marknadsvärden som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet.

#### Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder t ex leverantörsskulder. Finansiella skulder värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

## Värderingsprinciper

Verkligt värde är det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument.

#### Noterade innehav

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

#### Onoterade innehav

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda beprövade värderingstekniker, till exempel nyligen

genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden.

För finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik, som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Valet av tillämpad metod för att uppskatta verkligt värde bygger på ett antal bedömningar som bolaget fått göra. Vidare finns det en betydande osäkerhet i dessa uppskattningar i den utsträckning som värderingen bygger på information som inte kan observeras på marknaden. Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

#### Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning. Realiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen realiserade vinster respektive realiserade förluster, netto per tillgångsslag. Orealiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen orealiserade vinster respektive orealiserade förluster, netto per tillgångsslag.

## Övriga tillgångar

#### Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av utvecklingskostnader för datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. De beräknade nyttjandeperioderna för redovisade immateriella tillgångar är 10 år.

#### Byggnader och mark

Enligt lagbegränsad IFRS, som tidigare tillämpades i koncernredovisningen, var det tillåtet att redovisa både förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i resultatet.

#### Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet

baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker enligt ett rullande schema där varje fastighet blir värderad minst var 3:e år. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna. Omvärderingar av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av orsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp, och avkastningsmetod. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförts i samband med att utgiften uppkommer.

### Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Enligt IFRS ska rörelsefastigheter redovisas uppdelad på komponenter som skrivs av utifrån beräknad ekonomisk livslängd för de olika komponentkategorierna, medan förvaltningsfastigheter i likhet med tidigare redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen. Vid värdering av rörelsefastigheterna tillämpas den så kallade omvärderingsmetoden varvid fastigheterna redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Bolaget har prövat om bolagets rörelsefastighet med tillhörande kostnad för komponentavskrivning i koncernens resultaträkning är väsentlig. Mot bakgrund av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter punkt 30 har bolaget bedömt att kostnaden inte är väsentlig.

### Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för

direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

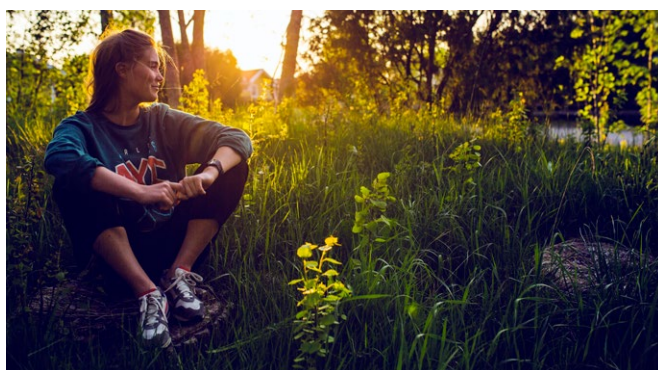
Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningstid för maskiner och inventarier såsom kontors-, byggnads- samt datainventarier är fem år och sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

### Nedskrivningsprövning av materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotter- och intresseföretag

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångarnas återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Materiella och immateriella tillgångar prövas för nedskrivning enligt IAS 36.

### Leasing

Bolaget innehar inga väsentliga leasingavtal.



## Andra redovisningsprinciper av betydelse

### Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig förpliktelse, legal eller informell, föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv var till viss del förenad med ett annulationsansvar, vilket innebar att bolaget kunde bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är mycket begränsad. Annulationsansvaret var i grunden treårigt. Från och med 2015 tillämpas en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget. I den nya modellen finns annulationsansvaret inte kvar. Det kommer att fasas ut för befintliga försäkringar under 2015-2017, för försäkringar tecknade från den 1/1 2015 gäller det inte.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkring Kronoberg skall ha för den förmed-



lade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionsersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning. För år 2017 är denna risk begränsad till MSEK 27,3 (24,2) av årets provisionsersättning. Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i balansräkningen.

### Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som är hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas, se också not 14.

### Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas (i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och UFR 10) på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget har utöver kollektivavtalade tjänstepensioner som tryggs genom försäkring, också i särskilda avtal utfäst sig till att vissa anställda kan avsluta sin anställning innan 65 års ålder och få en ytterligare ersättning än den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger, den så kallade 62-årsregeln. Se not 35.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för målrelaterad ersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Utöver vad som beskrivs ovan redovisas ersättning till anställda enligt FFFS 2015:8. se not 35.

## Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsföretaget IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

### Immateriella tillgångar

Utvecklingskostnader för bland annat datorprogram som redovisas som tillgång i koncernbalansräkningen har redovisats som kostnad i moderbolagets resultaträkning. Som en konsekvens av detta har avskrivningar på dessa utvecklingskostnader som redovisats som en kostnad i koncernresultaträkningen inte belastat moderbolagets resultat.

### Dotter- och intresseföretag

Andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Erhållna utdelningar redovisas som intäkt under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Nedskrivningsbehov testas löpande. Se vidare not 17-18 om värderingsprinciper för aktiernas verkliga värde.

### Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

### Koncernbidrag och aktieägartillskott

#### Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag kan enligt alternativregeln redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

#### Aktieägartillskott

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Redovisning enligt huvudregeln innebär att erhållna koncernbidrag som moderbolag erhåller från dotterbolag redovisas som finansiell intäkt. Lämnade koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag. Lämnade och erhållna koncernbidrag som dotterbolag lämnar till moderbolag redovisas direkt mot eget kapital i dotterbolaget. Detta gäller även koncernbidrag som lämnas eller erhålls mellan systerföretag. Enligt alternativregeln får koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

# Not 2 Risker och riskhantering

## Inledning

Att bedriva försäkrings- och bankverksamhet innebär ett risktagande och kunskaper om risk är en kärnkompetens inom bank och försäkring. En volatil finansiell marknad och mer detaljerade regelverk ställer ökade krav på finansiella bolag och inte minst på riskhantering. För Länsförsäkring Kronoberg är de slutliga ägarna desamma som kunderna och arbetet med intern styrning, hantering och kontroll av risker är därför av omedelbar betydelse för kunderna och ger otvetydig kundnytta.

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och dess skadeförsäkringsrisker och dels av placeringsverksamheten och dess finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringssystem samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om bolagets försäkringsrisker, finansiella risker och övriga risker.

Länsförsäkring Kronoberg kategoriserar risk enligt följande riskkarta på en övergripande nivå.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Skadeförsäkringsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Premierisk</li> <li>• Reservrisk</li> <li>• Katastrofrisk</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             | <b>Livförsäkringsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dödsfallsrisk</li> <li>• Livsfallsrisk</li> <li>• Invaliditets- och sjukrisk</li> <li>• Driftskostnadsrisk</li> <li>• Annullationsrisk</li> <li>• Katastrofrisk</li> </ul> | <b>Marknadsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ränterisk</li> <li>• Aktierisk</li> <li>• Fastighetsrisk</li> <li>• Spreadrisk</li> <li>• Valutarisk</li> </ul>    | <b>Motpartsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Motpartsrisk i angiven återförsäkring</li> <li>• Motpartsrisk i finansiella derivat</li> <li>• Annan motpartsrisk</li> </ul> |
| <b>Operativ risk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Interna oegentligheter</li> <li>• Extern brottslighet</li> <li>• Anställningsförhållanden och arbetsmiljö</li> <li>• Affärsförhållanden</li> <li>• Skada på fysiska tillgångar</li> <li>• Avbrott och störningar i verksamhet och system</li> <li>• Transaktionshantering och processtyrning</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Koncentrationsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Koncentrationsrisk i placeringstillgångar</li> <li>• Koncentrationsrisk utom placeringstillgångar</li> </ul> |                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk</b>                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Affärsrisk</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Strategisk risk</li> <li>• Intjäningsrisk</li> <li>• Ryktesrisk</li> </ul>                                           | <b>Övriga risker</b>                                                                                                                                                                      |

Bolagets skall förhålla sig till risk efter hur den är önskvärd, nödvändig eller inte önskvärd. Vilket skall visa på bolagets attityd till risk och hänga samman med övergripande beslutade strategier.

Önskvärd risk är enligt bolaget de risker som bolaget är villig att exponera sig för med syfte att uppnå bolagets strategiska mål. Dessa ska hållas på en medveten och kontrollerad nivå så att bolaget maximerar värdeskapandet utan att riskera insolvens eller bristande möjlighet att uppfylla åtaganden till försäkringstagarna. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

Nödvändiga risker är de risker som inte bidrar direkt till bolagets avkastning, men som är nödvändiga för att bedriva verksamheten. Dessa risker skall i möjligaste mån begränsas. Räntebärande placeringar (tillgångssidan) och diskonterade avsättningar (skuldsidan) är båda beroende av ränteutvecklingen. Dessa risker hanteras enligt bolagets riktlinjer och regler.

Icke önskvärda risker är risker vars negativa påverkan på bolagets möjligheter till måluppfyllnad överskrider riskens potentiella värdeskapande. Dessa ska reduceras och om möjligt elimineras.

Solvens II-regelverket som började gälla från och med 1 januari 2016 ställer krav på att försäkringsbolag ska genomföra en årlig risk- och solvensanalys (ERSA). Bolaget genomför årligen ERSA-processen för att ta fram en ERSA-rapport, vars syfte är att verifiera att bolaget har kapital som är och förblir tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets strategiplan för de kommande tre åren fram till och med 2020, inklusive tillfälliga extrema lägen. ERSA:n utgör en viktig komponent i styrningen av bolaget, är väl integrerad med strategiproessen och ska ge information om hur den strategiska planen ska genomföras.

Analysen ska även tjäna till att skapa beredskap för möjligheter att reducera risk och/eller anskaffa kapital om utvecklingen blir en annan än enligt de huvudsakliga planeringsförutsättningarna. Analyser av bolagets möjligheter att bära de risker som realiserandet av strategiplanen innebär görs utifrån bolagets aktuella riskprofil. Baserat på utfallet av analysen tas handlingsplaner fram för hur risker kan reduceras alternativt kapital kan införskaffas, i de fall analysen visar att tillgängligt kapital inte är tillräckligt.

ERSA:n omfattar såväl ett basscenario, vilket är ett förväntat scenario utifrån bolagets strategiplan, samt ett för bolaget sett negativt scenario. Det negativa scenariot, benämnt alternativscenariot, syftar till att ge en bild av hur bolagets kapital och risker utvecklas i ett scenario med en mer negativ omvärldsutveckling än vad som anses vara troligt. Utöver bas- och alternativscenarier så har Länsförsäkring Kronoberg stresstestat en finansiell nedgång, cyberattack, ökade skadekostnader samt stor fastighetsnedgång på marknaden. Dessutom har bolaget genomfört ett omvänt stresstest.

Utifrån inriktningen i den beslutade strategiplanen är försäkringsriskerna och kapitalbehovet stabilt över tid. Även marknadsriskerna har en stabil utveckling, placeringsportföljen har antagits i stort sett oförändrad i båda scenarierna, men växer utifrån positiva kassaflöden.

Basscenariot visar på en god intjäningsförmåga i försäkringsrörelsen, vilket årligen stärker kapitalkvoten.

Skadeförsäkringsrisken totalt har en jämn utveckling under perioden, som en följd av den tillväxtstrategi som är fastställd, där risken för aktiv affär ökar i och med basscenariots ökade affärsvolym. Marknadsrisken ökar med ca MSEK 68 för Länsförsäkring Kronoberg under prognosperioden fram till och med 2020.

Sammantaget ökar kapitalbasen med omkring MSEK 214 fram till utgången av 2020. Bolagets riskprofil och kapitalkrav bedöms vara stabil över tid. Kapitalkvoten prognostiseras under hela tidsperioden ligga över den av styrelsen beslutade undre målnivån för kapitalkvoten på 175 % och som lägst 201 % under 2018.

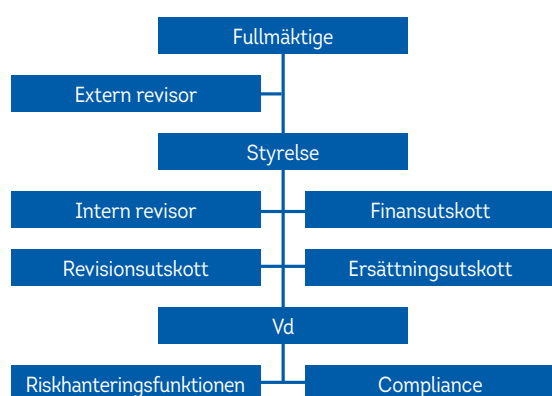
Lagstiftningskraven innebär även att bolaget på sin webbsida offentliggör en "SFCR" rapport om solvens och finansiell ställning, vilken innehåller mer detaljerade upplysningar om bolagets riskhanteringssystem, riskprofil, solvenskrav och kapitalhantering.

## Bolagets riskhantering och intern styrning och kontroll

Bolagets företagsstyrningssystem ska säkerställa en lämplig, effektiv samt sund och ansvarsfull styrning och kontroll av verksamheten som uppfyller gällande regelverk. Det är styrelsen i bolaget som ansvarar för företagsstyrningssystemet. Företagsstyrningssystemet består bland annat av strategistyrning, riskhantering, regelefterlevnad samt intern styrning och kontroll.

Bolagets riskhanteringssystem har som syfte är att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera bolagets risker och möjligheter vilket beskrivs i bolagets Riskpolicy som beslutas årligen av bolagets styrelse. Riskhanteringssystemet omfattar samtliga risker som verksamheten ger upphov till och ska vara effektivt, ändamålsenligt och väl integrerat med företagsstyrningen. Vidare innehåller riskhanteringssystemet de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker bolaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagande bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer vilket kräver tydligt avgränsade centrala funktioner, i enlighet med Solvens II och Finansinspektionens rekommendationer. Se figur nedan:



Bolaget har en sammanhängande riskhanteringsprocess med syfte att ge ledningen möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Detta innebär att följande åtta komponenter beaktas och hanteras gemensamt eller specifikt för varje riskkategori: intern miljö, målformulering, händelseidentifiering, riskbedömning, riskåtgärder, kontrollaktiviteter, information och kommunikation, och uppföljning och utvärdering. Formerna för det löpande riskhanteringsarbetet kan skilja sig mellan olika risker och kommer att beskrivas under respektive riskkategori i noten.

Ansvar för Länsförsäkring Kronobergs riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument såsom policy och riktlinjer, däribland Riskpolicy som är det styrdokument som fastställer bolagets riskprofil och övergripande risktolerans.

Analys och beräkning av risker, riskernas utveckling över tid samt hur riskerna samvarierar genomförs och rapporteras kvartalsvis till styrelsen genom en riskrapport som tas fram av Riskhanteringsfunktionen.

Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via olika rapporter. Styrelsen har även tre utskott till sitt förhållande, ersättningsutskottet, finansutskottet och revisionsutskottet. Ersättningsutskottet består av tre styrelseledamöter och ansvarar för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets Riktlinje för ersättning.

Bolagets revisionsutskott utgörs av hela bolagets styrelse. Revisionsutskottets huvudsakliga uppgift är att följa upp och kontrollera att bolagets ekonomiska rapportering och interna kontroll uppfyller erforderliga krav och att i övrigt kontrollera att bolagets verksamhet

bedrivs inom fastställda ramar. Utskottet rekommenderar även utnämning av revisor. Finansutskottet består av tre styrelseledamöter, varav vd är en. Därutöver består Finansutskottet av en adjungerad ledamot till finansutskottet. Ordinarie och adjungerade ledamöter utses vid konstituerande styrelsesammanträde för ett år i taget. Finansutskottet är rådgivande till vd avseende bolagets kapitalförvaltning, inom ramen för av styrelsen beslutad Policy för kapitalförvaltning och Placeringsriktlinjer.

Vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för den löpande riskhanteringen fördelas mellan ansvariga för respektive verksamhet inom bolaget och de centrala funktionerna riskhanterings- och compliancefunktionen. Dessutom finns en aktuariefunktion som ska bidra till att bolagets system för att hantera risker fungerar väl och att beräkningar av kapitalkrav för försäkringsrisker på ett korrekt sätt speglar verksamhetens försäkringsrisker.

Bolagets riskhanteringsfunktion är organisatoriskt direkt underställd vd och har det operativa ansvaret för den oberoende riskhanteringen inom bolaget. Riskhanteringsfunktionen ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka och rapportera bolagets olika risker. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen, andra ansvariga chefer och bolagets compliancefunktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Riskhanteringsfunktionen rapporterar till styrelse och vd.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till styrelse och vd och ger kvartalsvis en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer. Compliancefunktionen är oberoende från verksamheten i övrigt.

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förhållande. Internrevisorerna skall medverka till, och kontrollera, att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionsfunktionen arbetar på uppdrag av styrelsen och följer också upp riskhanterings- och compliancefunktionernas arbete.

Bolaget har en säkerhetsansvarig och en säkerhetsgrupp som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor vars syfte är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden. Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkring AB.

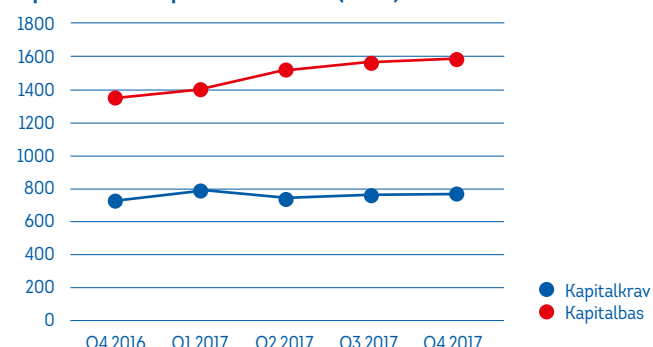
### Rapportering av risk

Bolagets kvantitativa riskberäkning sker med hjälp av Länsbolagsgruppens gemensamt framtagna modell och tolkning av den så kallade standardformeln inom Solvens II-regelverket. Modellen ligger till grund för länsförsäkringsbolagens beräkning av kapitalkravet eller riskbelopp för det enskilda bolaget. Mätetallet är till sin form ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens exponering och de i modellens antagna diversifieringseffekterna, mellan och inom de olika riskslagen. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: försäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Se även tidigare beskrivna beslutad riskkarta för bolaget. Kapitalkvoten beräknas sedan genom att det totala riskbeloppet (kapitalkravet) ställs i relation till bolagets kapitalbas (konsolideringskapital).



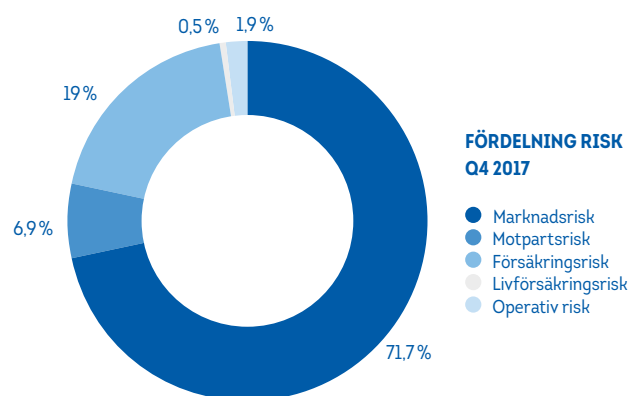
Bolagets styrelse får en riskrapport en gång i kvartalet där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats över tid samt en kvalitativ information om bolagets övriga risker och hur arbetet med dessa sker. Rapporten ger en översikt över bolagets riskprofil

#### Kapitalkrav och kapitalbas 2016-2017 (MSEK)



Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav och kapitalbas utvecklats under det senaste året.

Bolaget hade vid utgången av 2017 följande riskprofil exklusive diversifiering. Se figur nedan.



Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav fördelar sig vid utgången av 2017.

Bolaget styrs av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens. Bolaget använder sig av den av Solvens II-regelverket framtagna standardformeln för beräkning av kapitalkrav. Bolaget uppfyller de minimikrav som ställts av myndigheterna, då bolaget med god marginal uppnår SCR. Se femårsöversikten sid 18.

## Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsrisk är förluster till följd av att skadekostnaden blir större än förväntat. Detta inkluderar premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Inom skadeförsäkringsrisk utgör premierisk den största delen följt av reservrisk. Katastrofrisken utgör en mindre exponering och det är lågt självbehåll i återförsäkringsskyddet som begränsar katastrofexponeringen.

Länsförsäkring Kronoberg bedriver en väldiversifierad affär och består av försäkringsgrenarna sjuk- och olycksfall, företag och fastighet, motorfordon, trafik samt mottagen återförsäkring. Affären är

indelad i ett flertal rapporteringsklasser som bidrar till en väldiversifierad verksamhet med få och låga inslag av riskkoncentrationer inom skadeförsäkringsrisk.

#### Premierisk

Premierisk är risken för oförutsedda förluster till följd av att de kommande årets skador blir större än förväntat. Det är alltså slumpmässigheten i kommande års skadeutfall som avses och inte underprissättning. I verksamhetsgrenar som trafik- och olycksfall adderas en stor mängd oberoende risker, vilket ger en god riskutjämning under förutsättning att premietariffen speglar de verkliga riskskillnaderna mellan olika grupper i försäkringskollektivet. Tarifferna och försäkringsvillkoren följs upp löpande och korrigeras vid behov. I övriga verksamhetsgrenar är, vid sidan av premieberäkningen, riskurvalsregler och riskbesiktning de viktigaste instrumenten för att kontrollera premierisken.

Inom Länsförsäkring Kronoberg följs även detaljerade interna teckningsriktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Ett viktigt led i detta är besiktning av nya och befintliga risker. De mest frekventa besiktningarna som görs är våtrumsbesiktning i bostäder, inbrotts- och brandskyddsbesiktning hos företag, samt el- och skorstensbesiktning på lantbruk. I samband med besiktning genomförs även skadeförebyggande aktiviteter i form av rådgivning och rekommendationer om förebyggande produkter, vilket ytterligare förbättrar bolagets risk.

Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom de olika riskområdena (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom försäkringsportföljen. Alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsbolaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. Bolaget har även en löpande uppföljning på kundnivå och vid behov genomförs åtgärder. Därutöver är huvudmetoden för styrning av premierisker den strategiplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen.

För att begränsa riskerna i skadeförsäkringsrörelsen har Länsförsäkring Kronoberg genom avgiven återförsäkring, försäkrat sig mot risken för mycket stora skador. Länsförsäkring Kronobergs egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, och den gräns upp till vilken återförsäkringsskyddet täcker kostnader per skadehändelse, skydd, varierar från produkt till produkt. För enskilda risker med en risksumma överstigande återförsäkringsskyddet köps återförsäkring risk för risk. Huvuddelen av återförsäkringsavtalen löper per kalenderår.

Driftkostnaderna är förhållandevis konstanta och ingår till viss del i den operativa riskhanteringen.

Bolagets verksamhetsområde är begränsat till Kronobergs län. En brand- eller stormskada kan därför få stor konsekvens relativt beståndsvolym och resultat, främst kopplat till egendomsförsäkring. En utmaning hela branschen står inför är problematiken kring miljöförändringarnas eventuella påverkan på framtida riskexponering och skadeutfall. Det finns en påtaglig risk för ökning i frekvensskador, exempelvis fler vatten- och stormskador som inte är av katastrofkaraktär.

Före återförsäkring kan man förvänta sig en relativt sett större risk i Kronoberg än i ett stort rikstäckande bolag. I den aspekten att ett större bolag med större beståndsvolym får en jämnare riskspridning samt en lägre geografisk koncentration i försäkringsbeståndet. Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring.

egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera riskerna i försäkringsrörelsen finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering. Det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl genomtänkt prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen.

Bolagets lokalt baserade affärsidé innebär oundvikligen en regional koncentration avseende kundstocken. Nackdelen med koncentrationen motverkas av den mycket goda lokala kundkännedom och av länsförsäkringsgruppens starka återförsäkringslösning genom vilken större risker sprids över alla länsförsäkringsbolag.

### Reservrisk

Reservrisk (reservsättningsrisk) är risken för att avsättning för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. På lång sikt innebär detta risk för att de avsättningar som gjorts för inträffade men oreglerade skador inte räcker till för att täcka de framtida skadebetalningarna för de aktuella skadorna. På kort sikt innebär detta risk för att de ingående avsättningarna inte räcker till för att täcka utbetalningar och utgående avsättningar för oreglerade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Löpande gör alla skadehandläggarna genomgångar av sina oreglerade skador för att kontrollera att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna som kommenteras under rubriken Ränterisk.

Det totala åtagandet för pågående försäkringar samt oreglerade skador uppgår till MSEK 1 128 (1 069) brutto. Uppskattningen av kostnaderna för de oreglerade skadorna MSEK 884 (843), är förknippad med osäkerhet om vad skadorna, kanske flera år framåt i tiden, kan komma att kosta.

Reservutvecklingen följs löpande upp och den aktuariella reservberäkningen utvecklas kontinuerligt så att använda metoder är väl anpassade till förutsättningarna för respektive verksamhetsgren. Genomsnittsdurationen i bolagets försäkringsportfölj är 5,86 (6,04) år.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolagen i länsförsäkringsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen, per riskslag, fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlar på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäk-

ras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år. Självbehållen kan variera mellan olika riskslag. Det största självbehåll som bolaget valt för 2017 är MSEK 9 (9).

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 (8) miljarder för 2017 totalt för de 23 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken Operativa risker.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

### Katastrofrisk

Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som kan leda till mycket stora skadeutbetalningar.

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Kronobergs län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringstagare blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reduktion av katastrofrisk. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med övriga 22 länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB.

Genom det interna riskutbytet inom länsförsäkringsgruppen är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet utgör ett belopp som motsvarar 15 % av bolagets konsolideringskapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

På samma sätt som premierisk påverkas katastrofrisk av valet av portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskvalsregler och riskbesiktningar. Speciellt är styrningen, eller undvikandet av riskkoncentrationer en åtgärd som påverkar denna risk.

### Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden.

| KÄNSLIGHETSANALYS, SKADEFÖRSÄKRINGSRISKEN (TKR)     | 2017                         |                          | 2016                         |                          |
|-----------------------------------------------------|------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------|
|                                                     | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital |
| 1 % förändring i totalkostnadsprocent               | 5 028                        | 3 922                    | 4 523                        | 3 528                    |
| 1 % förändring i premienivån                        | 5 654                        | 4 410                    | 5 104                        | 3 981                    |
| 1 % förändring i skadefrekvens                      | 3 382                        | 2 638                    | 3 280                        | 2 558                    |
| 1 % förändring i premier för angiven återförsäkring | 448                          | 349                      | 450                          | 351                      |
| Minskning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet | 24 859                       | 19 390                   | 20 675                       | 16 127                   |

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar.

#### SKADEKOSTNADER FÖRE ÅTERFÖRSÄKRING (MKR)

| SKADEÅR                                       | 2007         | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         | 2013         | 2014         | 2015         | 2016         | 2017         | Total         |
|-----------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Uppskattad skadekostnad i slutet av skadeåret | 254          | 173          | 189          | 225          | 230          | 218          | 264          | 295          | 338,6        | 356          | 361          | 2903,6        |
| 1 år senare                                   | 256          | 177          | 193          | 227          | 238          | 230          | 216,5        | 244,3        | 279,6        | 288,4        |              | 2349,8        |
| 2 år senare                                   | 240          | 184          | 190          | 224          | 236          | 177,5        | 261,2        | 239,8        | 276,5        |              |              | 2029,0        |
| 3 år senare                                   | 241          | 181          | 191          | 225          | 171,5        | 239,6        | 262,8        | 239,6        |              |              |              | 1751,5        |
| 4 år senare                                   | 253          | 183          | 186          | 168,4        | 232,8        | 242,9        | 261,8        |              |              |              |              | 1527,9        |
| 5 år senare                                   | 210          | 139          | 135,5        | 227          | 233,3        | 237,3        |              |              |              |              |              | 1183,1        |
| 6 år senare                                   | 212          | 150          | 184,8        | 227,9        | 233,3        |              |              |              |              |              |              | 1008,0        |
| 7 år senare                                   | 215,6        | 150          | 184,2        | 226,6        |              |              |              |              |              |              |              | 776,4         |
| 8 år senare                                   | 213,4        | 147,7        | 184,1        |              |              |              |              |              |              |              |              | 545,2         |
| 9 år senare                                   | 207,6        | 147,5        |              |              |              |              |              |              |              |              |              | 355,1         |
| 10 år senare                                  | 205,6        |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              | 205,6         |
| <b>Nuvarande skattning av tot skadekostn</b>  | <b>205,6</b> | <b>147,5</b> | <b>184,1</b> | <b>226,6</b> | <b>233,3</b> | <b>237,3</b> | <b>261,8</b> | <b>239,6</b> | <b>276,5</b> | <b>288,4</b> | <b>361,0</b> | <b>2661,6</b> |
| <b>Totalt utbetalt</b>                        | <b>187,9</b> | <b>134,3</b> | <b>171,0</b> | <b>209,5</b> | <b>215,2</b> | <b>210,3</b> | <b>233,7</b> | <b>212,9</b> | <b>244,8</b> | <b>231,3</b> | <b>167,6</b> | <b>2218,5</b> |
| Summa kvarstående skattekostnad               | 17,7         | 13,2         | 13,1         | 17,1         | 18,1         | 27,0         | 28,1         | 26,8         | 31,7         | 57,1         | 193,3        | 443,1         |
| Avsättning upptagen i balansräkningen         | 22,4         | 12,9         | 12,9         | 16,7         | 17,7         | 26,2         | 27,2         | 26,1         | 30,8         | 56,1         | 192,0        | 441,0         |
| Avs avseende skadeår 2004 & tidigare          |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              | 98,4          |
| Skadebehandlingsreserv                        |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              | 28,6          |
| <b>Tot avsättn upptagen i balansräkn</b>      | <b>22,4</b>  | <b>12,9</b>  | <b>12,9</b>  | <b>16,7</b>  | <b>17,7</b>  | <b>26,2</b>  | <b>27,2</b>  | <b>26,1</b>  | <b>30,8</b>  | <b>56,1</b>  | <b>192,0</b> | <b>568,0</b>  |
| Mottagen återförsäkring                       |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              |              | 315,9         |
| <b>Tot avs upptagen i balansräkn</b>          | <b>22,4</b>  | <b>12,9</b>  | <b>12,9</b>  | <b>16,7</b>  | <b>17,7</b>  | <b>26,2</b>  | <b>27,2</b>  | <b>26,1</b>  | <b>30,8</b>  | <b>56,1</b>  | <b>192,0</b> | <b>883,9</b>  |

Enligt tabellen ovan framgår att bolagets arbete och förmåga med att sätta skadereserver är mycket tillfredsställande.

#### Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutgiltiga skadekostnaden. Tabellen nedan visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2007-2017 före återförsäkring. Av den övre delen av tabellen på sidan framgår det hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

#### Livförsäkringsrisker

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. Livförsäkringsrisker består av livfallsrisk (långlevnadsrisk), reservrisk, driftkostnadsrisk, och omprövningsrisk. Livförsäkringsrisken utgör en mycket liten del av bolagets risker och är begränsad till främst livfallsrisk i de skadelivräntor kopplade till trafikaffären som bolaget övertog per den 2014-12-31 från Länsförsäkringar Sak.

Livfallsrisken innebär risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits. Dessa kan främst begränsas i samband med olika typer av ändringar, som avkortning av utbetalningstiden, tidigare lagd utbetalning, återköp eller flytt. För att reducera risken finns ett ändringsregelverk som beskriver vilka ändringar som är tillåtna. Regelverket kan även innebära krav på medicinsk hälsoprövning, till exempel vid begäran om utflytt. Den framtida exponeringen för livfallsrisk ökar med ökande volymer. Livslängden i Sverige ökar successivt över tiden, vilket medför ett ökande behov av avsättningar för de försäkringstagare där livfallsrisken dominerar. När försäkringstagare väljer produkter med temporär utbetalning på bekostnad av livsvariga produkter minskar dock livfallsrisken.

Livfallsrisken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom Länsförsäkringsgruppen skadelivräntebestand samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring. Frågan kring nuvarande dödlighetsantaganden i branschen bevakas främst via ansvarig aktuarie.



## Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken delas in i kategorierna Ränterisk, Aktiekursrisk, Fastighetsrisk, Spreadrisk, Valutarisk och Koncentrationsrisk.

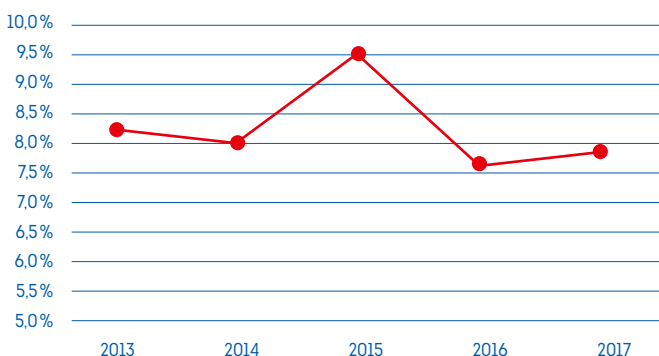
Beslut om placeringstillgångarnas sammansättning, och därmed även nivån på bolagets marknadsrisker, utgör centrala beslut i bolagets affärsverksamhet. Genom att fastställa Riskpolicy, Policy för kapitalförvaltningen, Ägarpolicy, Placeringsriktlinjer, Riktlinjer för kapitalhantering och Kapitalplan tillsammans med Aktsamhetsprincipen fattar bolagets styrelse beslut kring bolagets inställning och tolerans till marknadsrisk. De styrande dokumenten revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får fördela sina placeringstillgångar. Normalportföljen utgör bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas.

För Länsförsäkring Kronobergs del är det aktiekurs- och koncentrations- samt valutarisk som är de mest påtagliga riskerna, medan fastighets- och ränterisk är av mindre omfattning.

Då majoriteten av reserven och tillgångarna är räntekänsliga påverkas tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att tillförsäkra att bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid, det vill säga långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

### TOTALAVKASTNINGEN PÅ BOLAGETS PLACERINGSTILLGÅNGAR DE SENASTE FEM ÅREN



### FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER (KSEK)

#### Tillgångar

|                                                 |
|-------------------------------------------------|
| Fastighetsinnehav                               |
| Aktier och andelar i koncernföretag             |
| Aktier och andelar i intresseföretag            |
| Aktier och andelar                              |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper |
| Lån                                             |
| Depåer hos företag som angivit återförsäkring   |
| Derivat                                         |
| Kassa och bank                                  |
| <b>Summa tillgångar</b>                         |

#### Skulder

|                             |
|-----------------------------|
| Skulder till kreditinstitut |
| <b>Summa skulder</b>        |

I syfte att skapa meravkastning utöver vad kalkylräntan till försäkringsringrörelsen ska ge, har bolaget valt en aktiv förvaltning av tillgångarna, vilket i sin tur medför att den faktiska fördelningen av tillgångar inom intervallen för respektive placeringstillgångar förändras under året. Styrelsen tar därmed ställning till vilken risknivå (normalportfölj) som skall gälla för förvaltningen och till vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att försöka höja avkastningen.

Marknadsriskerna övervakas kontinuerligt och hanteras genom överväganden om vilka placeringar som ger bäst avvägning mellan möjligheter till avkastning och risk. Vidare genomförs stresstester och scenarionalyser för att analysera effekterna på kapitalkrav, kapitalbas samt kapitalkvot. Detta sker bland annat vid samband med genomförandet av den årliga ERSAn.

Vid varje styrelsemöte erhåller styrelsen en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljen. Alla avvikelser gentemot bolagets policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen rapporteras kvartalsvis i limit- och riskrapporten.

## Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Bolagets aktieexponering består av det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, noterade och onoterade aktier, svenska och utländska aktiefonder samt optionsdelen i aktieindexobligationer. Totalt har bolaget en aktieexponering på MSEK 1 621 (1 413) MSEK varav det strategiska innehavet i Länsförsäkringar AB utgör MSEK 532 (483).

Bolaget hanterar aktierisk enligt den fastställda normalportföljens uppdelning i tillgångsslag. Aktierisken begränsas genom god diversifiering bland de aktierelaterade tillgångarna avseende geografisk marknad. Den utländska delen av portföljen delas in i tre regioner: USA, Europa och Asien/Emerging markets. Samtliga investeringar görs i indexfonder för att underlätta förvaltningsarbetet samt för att uppnå en god riskspridning och likviditet.

För att begränsa effekten av kraftiga fall i aktiekurser används olika typer skyddsstrategier för att uppnå en ekonomisk säkring av tillgångarna, såsom aktieindexobligationer och indexoptioner. Aktieindexobligationer sänker risken i portföljen i och med att det nominella värdet på obligationen återbetalas på förfallodagen. I de fall aktieindexobligationerna ökat kraftigt i värde har bolaget möjlighet att "vinstsäkra"

#### Bokfört värde Koncernen

| 2017             | 2016             |
|------------------|------------------|
| 111 900          | 111 900          |
| 0                | 0                |
| 97 020           | 94 089           |
| 1 523 848        | 1 318 998        |
| 645 113          | 402 674          |
| 0                | 609              |
| 200              | 218              |
| 2 994            | 1 668            |
| 106 348          | 312 283          |
| <b>2 487 423</b> | <b>2 242 439</b> |

#### Bokfört värde Moderbolaget

| 2017             | 2016             |
|------------------|------------------|
| 111 900          | 111 900          |
| 38 431           | 38 581           |
| 7 250            | 7 100            |
| 1 326 272        | 1 151 125        |
| 645 113          | 402 674          |
| 0                | 609              |
| 200              | 218              |
| 2 994            | 1 668            |
| 101 509          | 307 411          |
| <b>2 233 669</b> | <b>2 021 286</b> |

|          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| 0        | 0        | 0        | 0        |
| <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

Som finansiella tillgångar redovisas även likvida medel, depåer och rörelsefastigheter.

instrumentet för att på så vis motverka effekter av kraftiga börsfall. Bolaget försöker även minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika geografiska regioner.

### Valutarisk

Valutarisk är risken för förluster till följd av förändringar i nivå eller volatilitet av valutakurser. Bolaget är exponerat mot utländsk valuta genom innehavet i utländska aktier och aktiefonder. Valutarisk är endast tillåten i den utländska aktieportföljen och begränsas av en limit för maximal tillåten placering i utländsk valuta. Bolaget har även skulder i utländsk valuta som dock är hänförliga till ett enskilt återförsäkringskontrakt och därför är begränsade. På tillgångssidan uppgår den totala valuta-exponeringen till MSEK 35 (34) och är exponerad till EUR. Maximalt 25 % av de totala placeringstillgångarna får vara placerade i annan valuta än svenska kronor. Indirekt tillkommer valutarisk via genomlysning av bland annat svenska aktiefonder och optionsdelen i aktieindexobligationer. Valutasäkring för att minska valutarisken är tillåten.

### Ränterisk

Ränterisk är risken att nettovärdet av tillgångar, skulder och försäkringstekniska åtaganden minskar på grund av minskade marknadsräntor. Räntebärande placeringar till bunden ränta sjunker i marknadsvärde när räntorna stiger vilket innebär en kostnad för bolaget. Ränterisken storlek beror på tillgångarnas duration, ju längre löptid desto högre blir ränterisken och desto högre blir följaktligen kostnaden när räntan stiger. Det finns även en ränterisk på skuldsidan, men i motsats till räntebärande tillgångar så uppstår kostnaden för bolaget när räntorna sjunker eftersom skulden då ökar.

Bolaget är exponerat mot ränterisk både på tillgångs- och skuldsidan. På tillgångssidan uppgår bolagets placeringar i obligationer och andra räntebärande värdepapper totalt till MSEK 645 (403). Några räntebärande finansiella skulder finns inte i bolaget. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, statsskuldväxlar, bostadsobligationer och nollkupongsobligationer samt räntefonder. En del av ränteförvaltningen är utlagt på ett så kallat diskretionärt förvaltningsuppdrag där ett avtal reglerar hur förvaltningen skall gå till och vilket benchmark som skall vara styrande för förvaltningen. Förvaltaren har även ett mandat att avvika från benchmark för att skapa en möjlighet till överavkastning. Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 0,6 (1,1) år. Samtliga placeringar i räntebärande värdepapper är i svenska kronor.

På skuldsidan uppkommer ränterisk genom diskontering av försäkringstekniska avsättningar. Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring samt för skadelivränteaффären. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto efter avgiven återförsäkring) i trafikaffären till MSEK 335 (315). Den ackumulerade diskonteringseffekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till MSEK 16,6 (25,5) exklusive skadebehandlingsreserv. Vid en ränteförändring påverkas skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade avsättningar. Division SAK inom Länsförsäkringar AB gör tillsammans med ansvarig aktuarie och Länsförsäkringar AB:s finanschef grundläggande bedömningar för beslut om diskonteringsräntesats för trafikreserven. Den rekommenderade räntesatsen uppgår till 0,40 procent (0,60 procent). Den uppskattade skadekostnaden utgörs av diskonterade värden.

En ränteuppgång påverkar räntebärande tillgångar negativt medan räntebärande skulder och diskonterade försäkringstekniska avsättningar påverkas positivt (en högre diskonteringsränta får till effekt en lägre försäkringsteknisk avsättning). Förändringar i räntenivån får en direkt påverkan på bolagets resultat.

### KÄNSLIGHETSANALYS, AKTIEKURS (KSEK)

10% nedgång i aktiekurs

| 2017                         |                          | 2016                         |                          |
|------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------|
| Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital |
| -162 087                     | -126 428                 | -139 638                     | -108 910                 |

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång i aktiemarknaden oaktat eventuella säkringsinstrument på concernnivå.

### KÄNSLIGHETSANALYS, VALUTAKURS NETTO (MSEK)

10% nedgång i valutakurser

| 2017                         |                          | 2016                         |                          |
|------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------|
| Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital |
| -3,5                         | -2,7                     | -3,4                         | -2,7                     |

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång av en förändring i valutakurser.

### LÖPTIDSFÖRDELNING, (MSEK)

|               | 2017      | 2016      |
|---------------|-----------|-----------|
| <= 1 år       | 10        | 54        |
| 1 år <= 2 år  | -         | -         |
| 2 år <= 3 år  | -         | -         |
| 3 år <= 4 år  | -         | -         |
| 4 år <= 5 år  | -         | -         |
| 5 år <= 10 år | -         | -         |
| 10 år         | 21        | 22        |
| <b>Totalt</b> | <b>31</b> | <b>76</b> |

Tabellen visar löptidsfördelningen av bolagets räntebärande tillgångar.

### KÄNSLIGHETSANALYS, RÄNTERISK (MSEK)

1% nedgång på räntekurvan (100 baspkt)

| 2017                         |                          | 2016                         |                          |
|------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------|
| Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital |
| -32 373                      | -25 251                  | -33 822                      | -26 381                  |

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på bolagets resultat.

### KÄNSLIGHETSANALYS, FASTIGHETSRIK (KSEK)

Avkastningskravet ökar med 1%

Parallellförflyttning nedåt i direktavkastningskrav

| 2017                         |                          | 2016                         |                          |
|------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------|
| Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital | Inverkan på vinst före skatt | Inverkan på eget kapital |
| -1 120                       | -874                     | -1 120                       | -874                     |

Tabellen ovan visar på den effekt som förändringar i direktavkastningskrav har på bolagets resultat.

För att minimera ränterisken samt att få en följsamhet i utvecklingen mellan tillgångar och skulder följs utvecklingen upp löpande. ALM-analys upprättas minst årligen och vid behov om förutsättningarna förändras. Direkta placeringar i räntebärande tillgångar ska utgöras av värdepapper med rating BB eller bättre. I undantagsfall får direkta placeringar utgöras av värdepapper med lägre rating än BB eller utan rating, dock maximalt 5 % (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av totala räntebärande tillgångar.

### Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter.

Bolagets exponering i direkt ägda fastigheter uppgår till totalt MSEK 112 (112). Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkring Kronobergs del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att direktägda fastigheter endast utgör en mindre del 4,5 (5,0) % av bolaget placeringstillgångar. Eventuella beslut om köp eller försäljning av fastigheter och andelar i Humlegården tas av styrelsen.

Fastighetsrisken begränsas genom andelen fastighetsrelaterade tillgångar i normalportföljen maximalt får uppgå till 30 %.

### Spreadrisk

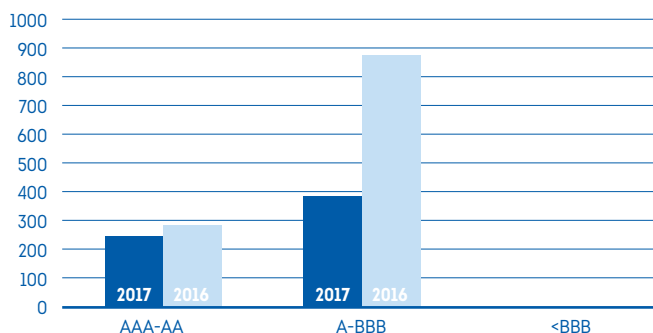
Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor.

Genom innehav i obligationer med kreditrisk och andra räntebärande värdepapper samt övriga lån exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Bolaget hanterar risken genom att placeringar i räntebärande tillgångar ska utgöras av värdepapper med rating BB eller bättre. I undantagsfall får direkta placeringar utgöras av värdepapper med rating lägre än BB eller utan rating, dock maximalt 10 % (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av totala räntebärande tillgångar. Spreadrisken bedöms därför vara liten.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har heller inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

**BOLAGETS RÄNTEBÄRANDE PLACERINGAR FÖRDELADE PÅ OLIKA KREDITBETYG, I FÖRHÅLLANDE TILL FÖREGÅENDE ÅR**



### Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisken är risken för att förluster till följd av att placeringstillgångarna inte är väl diversifierade. Koncentrationsrisken motverkas primärt genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar, genom beslut om högsta exponering per motpart i finansiella derivat, genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare och genom fakultativ återförsäkring av enskilt mycket stora försäkrade risker. Bolagets strävan är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj avseende exempelvis sammansättning av tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter. Normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag stöder detta.

Bolagets ledning och styrelse tar återkommande del av rapporteringen om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer. Placeringstillgångar är väsentligen väl diversifierade och koncentrationrisken är framförallt begränsad till det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkring AB. Koncentrationsrisken uppgick till MSEK 186 (173) vid utgången av 2017.

## Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

Bolaget har valt att dela in motpartsriskerna i kategorierna motpartsrisker inom avgiven återförsäkring, motpartsrisker i finansiella derivat (placeringstillgångar) och annan motpartsrisk.

Enligt bolagets Riskpolicy är motpartsrisker nödvändiga risker som begränsas via gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating för risker kopplat till återförsäkring. Motpartsrisker kopplat till finansiella derivat begränsas genom att Bolaget säkerställer att motparten har en god rating.

Bolagets motparter ska ha en god återbetalningsförmåga och begränsar sina motpartsrisker genom att endast banker med rating som överstiger BBB får hantera Bolagets likvida medel. Vid fakultativ återförsäkring ska motparter och dess återbetalningsförmåga bedömas och motparterna får inte ha lägre rating enligt Standard & Poor än BBB.

### Motpartsrisk inom placeringstillgångarna

Med motpartsrisk inom placeringstillgångarna avses risken för att motparten vid handel av finansiella derivat inte kan fullfölja sina åtaganden. Motpartsrisken inom placeringstillgångarna innefattar även risken för att banken som innehar bolagets likvida medel (innehav på inlåningskonton) inte kan fullfölja sina åtaganden.

Motpartsrisken i bolagets placeringstillgångar (finansiella derivat och likvida medel) bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens kreditvärdering (rating) samt limiter för maximal exponering. Placeringar får endast göras i instrument med hög kreditvärdighet och placeringarna görs hos olika emittenter för att ytterligare sprida risken. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

### Motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid en affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

**KREDITBETYG ÅTERFÖRSÄKRING, PROCENTUELL FÖRDELNING PER RATINGKATEGORI**

|               | 2017        | 2016        |
|---------------|-------------|-------------|
| AAA           | -           | -           |
| AA            | 38,5%       | 41,9%       |
| A             | 59,0%       | 56,3%       |
| BBB           | -           | -           |
| Not rated*    | 2,5%        | 1,72%       |
| <b>Totalt</b> | <b>100%</b> | <b>100%</b> |

Tabellen ovan visar exponering för motpartsrisker avseende externa återförsäkrare.

\*Länsförsäkringsbolagen delar på Agrias återförsäkring. Marine XL samt Länsförsäkrings internationella retroaffär.

Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna pooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare. Motpartsrisken i den avgivna återförsäkringen bedöms därför vara relativt liten.



## FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER SAMT FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR (MSEK)

|                                        | Totalt  | Redovisat värde                    |                                   | Kassaflöden |            |           |        |
|----------------------------------------|---------|------------------------------------|-----------------------------------|-------------|------------|-----------|--------|
|                                        |         | Varav utan kontraktsenliga förfall | Varav med kontraktsenliga förfall | < 3 mån     | 3 mån–1 år | 1 år–5 år | > 5 år |
| <b>Utfall 2017</b>                     |         |                                    |                                   |             |            |           |        |
| Finansiella tillgångar                 | 2 487,4 | 1 740,8                            | 746,6                             | 101,4       | 10,0       | 614,0     | 21,2   |
| Försäkringstekniska avsättningar f e r | 1 021,5 | 1 021,5                            | 0                                 |             | 244,2      | 204,9     | 572,3  |
| <b>Utfall 2016</b>                     |         |                                    |                                   |             |            |           |        |
| Finansiella tillgångar                 | 2 487,4 | 1 740,8                            | 746,6                             | 101,4       | 10,0       | 614,0     | 21,2   |
| Försäkringstekniska avsättningar f e r | 1 021,5 | 1 021,5                            | 0                                 |             | 244,2      | 204,9     | 572,3  |

Tabellerna visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt där flöden inte är kända. Dessutom visar tabellerna även det förväntade kassaflödet för bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Bolaget har på balansdagen MSEK 169,4 (175,6) i återförsäkrars andel av oreglerade skador, av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

## Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk är risken för att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller för att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. Bolaget har ett antal innehav som kan anses vara relativt illikvida, framförallt innehaven i Länsförsäkringar AB, Humlegården och de fastigheter som bolaget äger. Huvuddelen av bolagets placeringsportfölj är dock av likvid karaktär med placeringar i värdepapper och fonder med god likviditet. För Länsförsäkring Kronoberg är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som princip att alltid hålla en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till summan av en månads löpande driftskostnader och skadeutbetalningar, det vill säga en månads normala betalningsflöden. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka MSEK 39 (40). Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionersättningar från Länsförsäkringar Bank/Liv/Fond och Agria uppgår till cirka MSEK 48 (45).

## Operativa risker

Operativa risker är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade processer, mänskliga fel, system eller externa händelser, inbegripet legala risker och compliancerisker. En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Bolaget arbetar kontinuerligt med att identifiera, följa upp och förebygga olika operativa risker. Arbetet med operativa risker innefattar även uppföljning av inrapporterade incidenter, nyckelkontroller samt verksamhetens egna självutvärderingar av operativ risk. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

Operativa risker delas in i kategorierna intern brottslighet, extern brottslighet, anställningsförhållanden och arbetsmiljö, affärsförhållanden, skada på fysiska tillgångar, avbrott och störningar i verksamhet och system, transaktionshantering och processtyrning.

Identifiering av operativ risk sker vid de årliga riskgenomgångarna för samtliga bolagets huvudprocesser. Summan av dessa ligger i linje med det beräknade utfallet enligt schablon i standardformeln.

Riskreducerande åtgärder vidtas om riskbedömning överstiger det för bolaget fastställda materialitetsbeloppet på KSEK 300 (300). Valet av åtgärd för att reducera den operativa risken varierar i hög grad som följd av riskernas olika karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets Riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande: styrande dokument, förändringar i bolagets interna regelverk, företagsövergripande kontroller, nyckelkontroll, utbildning och process/rutinförändringar.

Nyckelkontroller har införts med syfte att säkerställa att processernas resultat är korrekta och kompletta samt för att dokumentera och samla information för rapportering. En annan viktig del av risarbetet är incidentrapportering. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering av de operativa riskerna. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av Bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan Bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll minska risken för att operativa risker materialiseras och kan därmed reducera de konsekvenser som kan uppstå till följd av operativa risker. Kostnader för hantering och kontroll av operativ risk ska stå i rimlig proportion till den kostnad eller förlust som kan uppstå om risken materialiseras.

## Affärsrisker

Med affärsrisk avses risken för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara misseffekter av strategiska beslut, en sämre intjäning och rykten. Affärsriskerna behandlas primärt inom ramen för den årliga processen för strategiska planeringen. Analysen av bolagets affärsrisker genomförs årligen i form av en riskworkshop där riskhanteringsfunktionen och företagsledningen deltar.

### Strategisk risk

Strategisk risk består av risken som kan uppstå till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, omvärldsförändringar och institutionella förändringar. Förmågan hos styrelse, vd och företagsledning att planera, organisera och följa upp samt att kontinuerligt bevaka marknadsförutsättningar och institutionella förändringar är förstås av stor betydelse för att hålla den strategiska risken under kontroll. Den strategiska risken påverkas vid större förändringar av verksamhetens inriktning. Ett felaktigt strategiskt beslut kan leda till förlustbringande verksamhet. Strategisk risk omfattar även oförmåga att anpassa bolagets verksamhet till förändringar i omvärlden.

Strategisk risk hanteras inom ramen för bolagets årliga strategi- och ERSA-process. I denna analyseras omvärldsförutsättningar, interna förutsättningar och konkurrenssituationen. Risker identifieras, bedöms och kortsiktiga och långsiktiga åtgärder som bolaget behöver vidtas beslutas. Detta genomförs i samband med en riskworkshop tillsammans med företagsledningen, för att säkerställa att målen uppnås. Processen avslutas med att bolagets ledning och styrelse tar ställning till strategiplanen, inklusive prioriterade aktiviteter av större betydelse. Styrelsen och ledningen följer sedan under året upp beslutade riskåtgärder, strategier och strategiplanens aktiviteter. Då oförutsedda händelser av större strategisk betydelse inträffar, hanteras dessa ad hoc genom analyser och behandling i styrelse och företagsledning. Innan beslut om större förändringar i verksamheten upprättas risk- och konsekvensanalyser, som utgör en del av beslutsunderlaget.

### Intjäningsrisk

Intjäningsrisk är risken för förluster till följd av oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar eller från en oväntad ökning av kostnader från exempelvis svag arbetsproduktivitet. Intjäningsrisk tar sin utgångspunkt i marknadsförutsättningar och hur affären drivs och söker fånga risker i det perspektivet. Det är med den utgångspunkten intjäningsrisk beskrivs här. Det finns dock överlappning mot andra riskkategorier.

För bolaget består intjäningsrisken främst i konkurrenters agerande på marknaden och vår förmåga att förekomma eller anpassa oss i marknads utveckling.

För den mottagna affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducering av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster, då bolaget bekostar minst 80 % av konstaterad kreditförlust. Vilket regleras genom avdrag på innevarande års provisionsintäkt.

Allmänt hanteras risken genom att bolaget fortlöpande följer utvecklingen av intäkter och kostnader.

### Ryktessrisk

Ryktessrisk är svår att bedöma men likväl en risk som är förödande om den inträffar för en verksamhet som bygger på ett väl inarbetat varumärke som Länsförsäkringar. Ryktessrisken är risken för förlorat anseende hos kunder, anställda, myndigheter etc., vilket kan leda till minskade intäkter och ett försämrat värde i varumärket. Länsförsäkring Kronobergs lokala förankring innebär ett särskilt ansvar, samtidigt som det ger en unik möjlighet till individuellt bemötande. De tjänster som erbjuds beskrivs med tydlighet och ärlighet, för att ge kunden möjlighet att fatta väl avvägda beslut. Länsförsäkringars varumärke står för det nära, det kundägda, det tillgängliga och ett personligt bemötande. Varumärket betyder mycket för samtliga bolag inom Länsförsäkringsgruppen. Eftersom nedlagd möda att bygga varumärket under lång tid kan raderas på mycket kort tid är det en centralt prioriterad fråga i hela Länsförsäkringsgruppen att skydda varumärket.

För att löpande identifiera och bedöma ryktessrisk krävs en kontinuerlig bevakning av vad som skrivs och sägs om Länsförsäkringar i media. Utifrån detta vidtas lämpliga åtgärder och aktiviteter av företagsledningen.

Länsförsäkring Kronobergs ägare är dess kunder. Denna ömsesidighet innebär en reell tillgång avseende trovärdighet av att bolaget agerar för kundernas bästa. Om negativ ryktesspridning uppstår hanteras det genom snabbt agerande och tydlig dialog med både kunder och medier.

## Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv försäkrings AB, Länsförsäkringar Fond försäkrings AB respektive Länsförsäkringar Bank ABs räkning. Som ersättning för detta får Länsförsäkring Kronoberg provision.

### Annulationsansvar i förmedlad livaffär

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv försäkrings AB är till viss del förenad med ett annulationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad. Annulationsansvaret var i grunden treårigt men från och med 2015 då det kom en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget slopades detta. I den nya modellen finns inte annulationsansvaret kvar utan detta kommer att fasas ut under de kommande tre åren, för försäkringar tecknade från den 1/1 2015.

### Risk i förmedlad bankaffär

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank AB regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkring Kronoberg skall stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank AB. Avräkningen kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida inbetalningar av provisionsersättning. För år 2017 är denna risk begränsad till MSEK 27,3 (24,2) av årets provisionsersättning. Under 2017 har tidigare avsättningar för befarade kreditförluster återvunnits motsvarande MSEK 1,6 (-2,8). Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i balansräkningen.

### Risker i samband med medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen (TFF)

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet från Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolum för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs på Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig vara otillräckliga. Prognosen för Trafikförsäkringsföreningens verksamhet för 2017 visar på ett nettounderskott på MSEK 254 (293) varav Länsförsäkringsgruppens andel av detta uppgick till MSEK 100 (116).

# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

Om inget annat anges, auser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget

## Not 3

| PREMIEINKOMST               | 2017    | 2016    |
|-----------------------------|---------|---------|
| Direkt försäkring i Sverige | 535 061 | 481 243 |
| Mottagen återförsäkring     | 30 337  | 29 160  |
| Summa premieinkomst         | 565 398 | 510 403 |

## Not 4

| KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN | 2017  | 2016  |
|------------------------------------------------|-------|-------|
| Överförd kapitalavkastning                     | 3 752 | 9 164 |
| Räntesats olycksfall                           | 0,7   | 0,0   |
| Räntesats trafik                               | 0,5   | 0,8   |
| Räntesats övrigt                               | 0,0   | 0,0   |

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta på summan av halva premieintäkten och genomsnitt av in- & utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning. Använd räntesats utgör för olycksfallsaffären genomsnittlig räntenivå 2017 för statsobligationer med tio års löptid och för övrig affär, förutom trafik, medelvärde för 90-dagars statsskuldväxlar under året.

## Not 5

| FÖRSÄKRINGERSÄTTNINGAR                                            | 2017    |         |         | 2016    |         |         |
|-------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
|                                                                   | Brutto  | Avgiven | Netto   | Brutto  | Avgiven | Netto   |
| Utbetalda försäkringsersättningar                                 | 294 839 | -15 327 | 279 512 | 290 642 | -28 311 | 262 331 |
| Skaderegleringskostnader                                          | 43 350  | 0       | 43 350  | 37 357  | 0       | 37 357  |
| Utbetalda försäkringsersättningar                                 | 338 189 | -15 327 | 322 862 | 327 999 | -28 311 | 299 688 |
| Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador    | -10 165 | 15 986  | 5 821   | -75     | 20 373  | 20 298  |
| Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador | 44 665  | -9 794  | 34 871  | 23 590  | -2 124  | 21 466  |
| Skaderegleringskostnader                                          | 2 285   | 0       | 2 285   | -178    | 0       | -178    |
| Förändring i avsättning för oreglerade skador                     | 36 785  | 6 192   | 42 977  | 23 337  | 18 249  | 41 586  |
| Summa Försäkringsersättningar                                     | 374 974 | -9 135  | 365 839 | 351 336 | -10 062 | 341 274 |

\* Ingående balans för 2017 är justerade med 3,9 Mkr med hänsyn till beståndsoverlåtelsen av Olycksfall

## Not 6

| DRIFTSKOSTNADER                                        | Koncernen |          | Moderbolaget |          |
|--------------------------------------------------------|-----------|----------|--------------|----------|
|                                                        | 2017      | 2016     | 2017         | 2016     |
| Anskaffningskostnader (inkl prov i avg åf)             | -66 273   | -59 767  | -66 273      | -59 767  |
| Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader | 1 506     | 583      | 1 506        | 583      |
| Administrationskostnader                               | -24 123   | -29 445  | -24 123      | -29 445  |
| Summa driftskostnader                                  | -88 890   | -88 629  | -88 890      | -88 629  |
| TOTALA DRIFTSKOSTNADER FÖRE FUNKTIONSINDELNING         | Koncernen |          | Moderbolaget |          |
|                                                        | 2017      | 2016     | 2017         | 2016     |
| Personalkostnader                                      | -93 525   | -88 156  | -93 525      | -88 156  |
| Lokalkostnader                                         | -1 883    | -1 938   | -1 883       | -1 938   |
| Avskrivningar                                          | -697      | -685     | -697         | -685     |
| Övriga kostnader                                       | -82 360   | -78 820  | -82 360      | -78 820  |
| Omkostnadsbidrag för förmedlad affär                   | 43 469    | 33 225   | 43 469       | 33 225   |
| Summa totala driftskostnader före funktionsindelning   | -134 996  | -136 374 | -134 996     | -136 374 |
| AVGÅR:                                                 | Koncernen |          | Moderbolaget |          |
|                                                        | 2016      | 2015     | 2016         | 2015     |
| Driftskostnad för finans och fastighet                 | 5 982     | 5 328    | 5 982        | 5 328    |
| Kostnader för förmedlad affär, netto                   | -3 226    | 5 060    | -3 226       | 5 060    |
| Skaderegleringskostnader                               | 43 350    | 37 357   | 43 350       | 37 357   |
| Summa avdrag                                           | 46 106    | 47 745   | 46 106       | 47 745   |
| Driftskostnader i sakförsäkringsrörelsen               | -88 890   | -88 629  | -88 890      | -88 629  |

I koncernen har utvecklingskostnader för länsförsäkringsgruppens gemensamma system inte belastat driftkostnader fullt ut, utan aktiverats som immateriell tillgång, avskrivning sker på 5 år. Enligt full IFRS så får inte omföringar ske av interna hyror. Driftskostnaden i försäkringsrörelsen har därför inte belastats med KSEK 4 806 ( 4 740).



## Not 7

Trafikförsäkringsföreningsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges trafikförsäkringsbolag. Verksamheten styrs i huvudsak av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Alla försäkringsbolag som har tillstånd att bedriva Trafikskaderörelse i Sverige ska enligt trafikskadelagen var medlemmar i TFF. TFF ansvarar även för administrationen av Trafikskadenämnden (TSN) som verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringsområdet. TFF:s verksamhet finansieras i enlighet med trafikskadelagen av medlemmarna. Det underskott som uppstår, inklusive kostnaden för TSN, fördelas på medlemmarna utifrån marknadsandelar inom området trafikförsäkring. Bolaget har ändrat hantering av TFF under 2015.

### ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER OCH INTÄKTER

|                                                      | Koncernen     |               | Moderbolaget  |               |
|------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                      | 2017          | 2016          | 2017          | 2016          |
| Trafikförsäkringsföreningen (TFF) årskostnad prognos | -2 728        | -2 642        | -2 728        | -2 642        |
| Avräkning av tidigare årskostnader TFF               | 326           | -227          | 326           | -227          |
| TFF via LFAB                                         | -510          | -700          | -510          | -700          |
| <b>Summa övriga tekniska kostnader/intäkter</b>      | <b>-2 912</b> | <b>-3 569</b> | <b>-2 912</b> | <b>-3 569</b> |

## Not 8

### Koncernen 2017

#### ÅRETS NETTOVINST/-FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa          |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|----------------|
| Aktier och andelar                          | 162 795                                                                                              |                            |               |                                       | 162 795        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 444                                                                                                  |                            |               |                                       | 444            |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     | 0                                                                                                    |                            |               |                                       | 0              |
| <b>Summa</b>                                | <b>163 239</b>                                                                                       | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>163 239</b> |

### Koncernen 2016

#### ÅRETS NETTOVINST/-FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa          |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|----------------|
| Aktier och andelar                          | 139 740                                                                                              |                            |               |                                       | 139 740        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 3 878                                                                                                |                            |               |                                       | 3 878          |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     | 136                                                                                                  |                            |               |                                       | 136            |
| <b>Summa</b>                                | <b>143 754</b>                                                                                       | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>143 754</b> |

Bolaget har inga finansiella skulder kopplade till de finansiella instrumenten.

### Moderbolaget 2017

#### ÅRETS NETTOVINST/-FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa          |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|----------------|
| Aktier och andelar                          | 130 163                                                                                              |                            |               |                                       | 130 163        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 444                                                                                                  |                            |               |                                       | 444            |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     | 0                                                                                                    |                            |               |                                       | 0              |
| <b>Summa</b>                                | <b>130 607</b>                                                                                       | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>130 607</b> |

### Moderbolaget 2016

#### ÅRETS NETTOVINST/-FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa         |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|---------------|
| Aktier och andelar                          | 89 879                                                                                               |                            |               |                                       | 89 879        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 3 878                                                                                                |                            |               |                                       | 3 878         |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     | 136                                                                                                  |                            |               |                                       | 136           |
| <b>Summa</b>                                | <b>93 893</b>                                                                                        | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>93 893</b> |

# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 9

| KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER                     | Koncernen      |               | Moderbolaget   |               |
|-------------------------------------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|
|                                                 | 2017           | 2016          | 2017           | 2016          |
| Hysesintäkter från byggnader och mark           | 0              | 0             | 0              | 0             |
| Utdelning på aktier och andelar                 | 13 646         | 14 219        | 13 646         | 14 219        |
| Ränteintäkter m.m.                              |                |               |                |               |
| obligationer och andra räntebärande värdepapper | 1 398          | 4 240         | 1 398          | 4 240         |
| övriga ränteintäkter                            | 0              | 0             | 0              | 0             |
| Realisationsvinster, netto                      |                |               |                |               |
| aktier och andelar                              | 87 501         | 0             | 87 501         | 0             |
| räntebärande värdepapper                        | 7 560          | 4 917         | 7 560          | 4 917         |
| övriga placeringstillgångar                     | 0              | 136           | 0              | 136           |
| <b>Summa kapitalavkastning, intäkter</b>        | <b>110 105</b> | <b>23 512</b> | <b>110 105</b> | <b>23 512</b> |

## Not 10

| OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR | Koncernen     |                | Moderbolaget  |                |
|------------------------------------------------------------|---------------|----------------|---------------|----------------|
|                                                            | 2017          | 2016           | 2017          | 2016           |
| Orealiserat resultat                                       |               |                |               |                |
| byggnader och mark                                         | 0             | 4 180          | 0             | 4 180          |
| aktier och andelar                                         | 75 294        | 147 876        | 42 662        | 98 015         |
| räntebärande värdepapper                                   | -7 116        | -1 039         | -7 116        | -1 039         |
| <b>Summa orealiserade vinster och förluster</b>            | <b>68 178</b> | <b>151 017</b> | <b>35 546</b> | <b>101 156</b> |

## Not 11

| KAPITALAVKASTNING KOSTNADER               | Koncernen      |                | Moderbolaget   |                |
|-------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                           | 2017           | 2016           | 2017           | 2016           |
| Driftskostnader från byggnader och mark   | -2 319         | -5 835         | -2 319         | -5 835         |
| Kapitalförvaltningskostnader              | -7 629         | -6 776         | -7 629         | -6 767         |
| Räntekostnader m.m.                       |                |                |                |                |
| fastighetslån                             | 0              | 0              | 0              | 0              |
| övriga räntekostnader                     | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Valutakursförluster, netto                | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Realisationsförluster, netto              |                |                |                |                |
| aktier och andelar                        | 0              | -8 136         | 0              | -8 136         |
| räntebärande värdepapper                  | 0              | 0              | 0              | 0              |
| övriga placeringstillgångar               | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Övriga finansiella kostnader              | -151           | 0              | -106           | 0              |
| <b>Summa kapitalavkastning, kostnader</b> | <b>-10 099</b> | <b>-20 747</b> | <b>-10 054</b> | <b>-20 738</b> |

## Not 12

| ÖVRIGA INTÄKTER OCH KOSTNADER                              | Koncernen    |               | Moderbolaget |               |
|------------------------------------------------------------|--------------|---------------|--------------|---------------|
|                                                            | 2017         | 2016          | 2017         | 2016          |
| Provision m m för Liv, Bank, Fond & Fastighetsförmedling   | 56 522       | 45 338        | 56 522       | 45 338        |
| Driftskostnader för Liv, Bank, Fond & Fastighetsförmedling | -53 296      | -50 398       | -53 296      | -50 398       |
| <b>Summa övriga intäkter och kostnader</b>                 | <b>3 226</b> | <b>-5 060</b> | <b>3 226</b> | <b>-5 060</b> |

## Not 13

| BOKSLUTSDISPOSITIONER                            | Moderbolaget   |               |
|--------------------------------------------------|----------------|---------------|
|                                                  | 2017           | 2016          |
| Avsättning till säkerhetsreserv                  | 0              | 0             |
| Avsättning till/upplösning av periodiseringsfond | -20 500        | -3 500        |
| <b>Summa bokslutsdispositioner</b>               | <b>-20 500</b> | <b>-3 500</b> |

## Not 14

| SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT                             | Koncernen      |                | Moderbolaget   |                |
|-----------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                                     | 2017           | 2016           | 2017           | 2016           |
| Aktuell skattekostnad                               |                |                |                |                |
| Periodens skattekostnad                             | -14 680        | -2 443         | -14 680        | -2 443         |
| Tidigare års skattekostnad                          | -103           | 0              | -103           | 0              |
| <b>Summa aktuell skattekostnad</b>                  | <b>-14 783</b> | <b>-2 443</b>  | <b>-14 783</b> | <b>-2 443</b>  |
| Uppskjuten skattekostnad                            |                |                |                |                |
| Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader      |                |                |                |                |
| byggnader och mark                                  | -228           | -1 147         | -228           | -1 147         |
| aktier och andelar                                  | -9 464         | -21 485        | -9 464         | -21 485        |
| obligationer och andra äntebärande värdepapper      | 1 390          | 491            | 1 390          | 491            |
| Uppskjuten skatt på obeskattade reserver            | -4 510         | -770           | 0              | 0              |
| Uppskjuten skatt på aktiverade utvecklingskostnader | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Pensionsskuld                                       | -798           | -994           | -798           | -994           |
| <b>Summa uppskjuten skattekostnad</b>               | <b>-13 610</b> | <b>-23 905</b> | <b>-9 100</b>  | <b>-23 135</b> |
| <b>Summa skatt på årets resultat</b>                | <b>-28 393</b> | <b>-26 348</b> | <b>-23 883</b> | <b>-25 578</b> |

| SKATTEFORDRINGAR OCH -SKULDER                             | Koncernen      |                | Moderbolaget   |                |
|-----------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                                           | 2017           | 2016           | 2017           | 2016           |
| Aktuell skatteskuld                                       |                |                |                |                |
| Periodens skattekostnad                                   | 3 513          | 2 416          | 3 513          | 2 416          |
| Tidigare års skattekostnad                                | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Summa aktuell skatteskuld/fordran</b>                  | <b>3 513</b>   | <b>2 416</b>   | <b>3 513</b>   | <b>2 416</b>   |
| Uppskjuten skatteskuld                                    |                |                |                |                |
| byggnader och mark                                        | 14 928         | 14 700         | 14 928         | 14 700         |
| aktier och andelar                                        | 112 584        | 103 121        | 112 584        | 103 121        |
| obligationer och andra äntebärande värdepapper            | 617            | 2 007          | 617            | 2 007          |
| Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver            | 108 463        | 103 953        | 0              | 0              |
| Uppskjuten skatteskuld på aktiverade utvecklingskostnader | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Avsättning pensionskostnader                              | -617           | -1 280         | -617           | -1 280         |
| Effekt av ändrad skattesats                               | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Summa uppskjuten skatteskuld/fordran</b>               | <b>235 975</b> | <b>222 501</b> | <b>127 512</b> | <b>118 548</b> |
| <b>Summa skatteskuld</b>                                  | <b>239 488</b> | <b>224 917</b> | <b>131 025</b> | <b>120 964</b> |

Uppskjuten skatt har beräknats efter 22 procent.

| AVSTÄMNING AV EFFEKTIV SKATT                      | 2017         |                | 2016         |                |
|---------------------------------------------------|--------------|----------------|--------------|----------------|
| <b>KONCERNEN</b>                                  |              |                |              |                |
| <b>Resultat före skatt</b>                        |              | <b>156 559</b> |              | <b>167 808</b> |
| Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget | 22,0%        | -34 443        | 22,0%        | -36 918        |
| Tidigare års skatt                                | 0,1%         | -103           | 0,0%         | 0              |
| Ej avdragsgilla kostnader                         | 0,0%         | 313            | -0,5%        | 764            |
| Ej skattepliktiga intäkter                        | 0,8%         | 6 077          | -6,1%        | 10 271         |
| Schablonintäkt på investeringsfond                | 0,1%         | -223           | 0,3%         | -436           |
| Schablonränta på periodiseringsfond               | 0,0%         | -14            | 0,0%         | -29            |
| Effekt av ändrad skattesats                       | 0,0%         | 0              | 0,0%         | 0              |
| <b>Redovisad effektiv skatt</b>                   | <b>18,1%</b> | <b>-28 393</b> | <b>15,7%</b> | <b>-26 348</b> |
| <b>MODERBOLAGET</b>                               |              |                |              |                |
| <b>Resultat före skatt</b>                        |              | <b>103 472</b> |              | <b>114 456</b> |
| Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget | 22,0%        | -22 764        | 22,0%        | -25 180        |
| Tidigare års skatt                                | 0,1%         | -103           | 0,0%         | 0              |
| Ej avdragsgilla kostnader                         | -0,1%        | 323            | -0,7%        | 764            |
| Ej skattepliktiga intäkter                        | 1,2%         | -1 102         | 0,6%         | -697           |
| Schablonintäkt på investeringsfond                | 0,2%         | -223           | 0,4%         | -436           |
| Schablonränta på periodiseringsfond               | 0,0%         | -14            | 0,0%         | -29            |
| Effekt av ändrad skattesats                       | 0,0%         | 0              | 0,0%         | 0              |
| <b>Redovisad effektiv skatt</b>                   | <b>23,1%</b> | <b>-23 883</b> | <b>22,3%</b> | <b>-25 578</b> |



# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 15

| IMMATERIELLA TILLGÅNGAR                    | Koncernen      |                | Moderbolaget |          |
|--------------------------------------------|----------------|----------------|--------------|----------|
|                                            | 2017           | 2016           | 2017         | 2016     |
| Ingående anskaffningsvärde                 | 12 821         | 12 821         | 0            | 0        |
| Årets inköp                                | 6 661          | 0              | 6 661        | 0        |
| <b>Utgående anskaffningsvärde</b>          | <b>19 482</b>  | <b>12 821</b>  | <b>6 661</b> | <b>0</b> |
| Ingående ackumulerade avskrivningar        | -12 821        | -12 821        | 0            | 0        |
| Årets avskrivningar                        | -666           | 0              | -666         | 0        |
| <b>Utgående ackumulerade avskrivningar</b> | <b>-13 487</b> | <b>-12 821</b> | <b>-666</b>  | <b>0</b> |
| <b>Summa immateriella tillgångar</b>       | <b>5 995</b>   | <b>0</b>       | <b>5 995</b> | <b>0</b> |

Förvärvade immateriella tillgångar avser utvecklingskostnader för gemensamma system. Beräknad nyttjandeperiod är 5 år och avskrivning sker med 20% årligen. Aktivering sker enbart i koncernen.

## Not 16

| FÖRVALTNINGSFASTIGHETER /<br>BYGGNADER OCH MARK | Koncernen                    |                         |                | Moderbolaget          |
|-------------------------------------------------|------------------------------|-------------------------|----------------|-----------------------|
|                                                 | Förvaltnings-<br>fastigheter | Rörelse-<br>fastigheter | Totalt         | Byggnader<br>och mark |
| Ingående verkligt värde<br>2017-01-01           | 47 900                       | 64 000                  | 111 900        | 111 900               |
| Anskaffningsvärde                               | 44 694                       | 40 188                  | 84 882         | 0                     |
| Investeringar i fastigheterna                   | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| Försäljning                                     | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| Ackumulerade avskrivningar                      | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| Orealiserad värdeförändring                     | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| <b>Utgående verkligt värde<br/>2017-12-31</b>   | <b>47 900</b>                | <b>64 000</b>           | <b>111 900</b> | <b>111 900</b>        |
| Ingående verkligt värde<br>2016-01-01           | 41 000                       | 64 000                  | 105 000        | 105 000               |
| Anskaffningsvärde                               | 44 694                       | 40 188                  | 84 882         | 82 870                |
| Investeringar i fastigheterna                   | 2 721                        | 0                       | 2 721          | 2 721                 |
| Nyförvärv                                       | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| Ackumulerade avskrivningar                      | 0                            | 0                       | 0              | 0                     |
| Orealiserad värdeförändring                     | 4 179                        | 0                       | 4 179          | 4 179                 |
| <b>Utgående verkligt värde<br/>2016-12-31</b>   | <b>47 900</b>                | <b>64 000</b>           | <b>111 900</b> | <b>111 900</b>        |

Av bolagets 3 fastigheter är 2 rörelsefastigheter och resterande förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter redovisas enligt verkligt värdemetoden. Förvaltningsfastigheterna består av Linné 2. Därutöver innehar bolaget två fritidsfastigheter, Lundegård 1:7 & Stiby 2:38 m fl.

## Not 17

| AKTIER & ANDELAR I KONCERNFÖRETAG                                            |  |                                |              | 2017               | 2016               |
|------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------|--------------|--------------------|--------------------|
| Innehav i dotterföretag                                                      |  | Dotterföretagets<br>säte, land |              | Ägarandel i %      | Ägarandel i %      |
| Längsgården AB<br>556683-4015                                                |  | Växjö, Sverige                 |              | 100                | 100                |
| Astrad Fastigheter AB<br>559091-4171                                         |  | Växjö, Sverige                 |              | 100                | 100                |
| Linneus fastigheter AB<br>559091-4197                                        |  | Växjö, Sverige                 |              | 100                | 100                |
| Lejonet 5 fastigheter AB<br>559091-4189                                      |  | Växjö, Sverige                 |              | 100                | 100                |
| MODERBOLAGET                                                                 |  |                                |              |                    |                    |
| Ackumulerade anskaffningsvärden                                              |  |                                |              | 2017               | 2016               |
| Vid årets början                                                             |  |                                |              | 38 581             | 20 422             |
| Inköp                                                                        |  |                                |              | 0                  | 150                |
| Aktieägartillskott                                                           |  |                                |              | 0                  | 0                  |
| Försäljningar                                                                |  |                                |              | 0                  | 0                  |
| Ackumulerade uppskrivningar                                                  |  |                                |              | 0                  | 18 009             |
| Omklassificeringar                                                           |  |                                |              | 0                  | 0                  |
| Utgående balans 31 december                                                  |  |                                |              | 38 581             | 38 581             |
| Specifikation av moderbolagets direkta innehav av<br>andelar i dotterföretag |  |                                |              | 2017               | 2016               |
| Dotterföretag/<br>Organisationsnummer                                        |  | Antal<br>andelar               | Andel<br>i % | Redovisat<br>värde | Redovisat<br>värde |
| Längsgården AB,<br>556683-4015                                               |  | 1000                           | 100          | 38 431             | 38 431             |
| Astrad Fastigheter AB,<br>559091-4171                                        |  | 1000                           | 100          | 50                 | 50                 |
| Linné fastigheter AB,<br>559091-4197                                         |  | 1000                           | 100          | 50                 | 50                 |
| Lejonet 5 fastigheter AB,<br>559091-4189                                     |  | 1000                           | 100          | 50                 | 50                 |
|                                                                              |  |                                |              | 38 581             | 38 581             |

Det verkliga värdet för fastigheterna i dotterbolaget i Länggården AB har fastställts genom en substansvärdeberäkning av innehavet i Humlegårdsfastigheterna. Substansvärdet har fastställts genom en årlig extern marknadsvärdering av innehavet i Humlegården.

Marknadsvärdet för Länggården uppgår MSEK 198,1 (168,4).

## Not 18

| AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG                                        |                  |              |                    |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------|--------------------|--------------------|
| Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i intresseföretag |                  |              |                    |                    |
|                                                                             |                  |              | 2017               | 2016               |
| Organisationsnummer/<br>Säte                                                | Antal<br>andelar | Andel<br>i % | Redovisat<br>värde | Redovisat<br>värde |
| LF Affärsservice Sydost AB<br>556896-7425, Kristianstad                     | 2 000            | 33           | 100                | 100                |
| Hjalmar Petri Holding AB<br>556286-4677, Växjö                              | 5 400            | 45           | 7 000              | 7 000              |
|                                                                             |                  |              | <b>7 100</b>       | <b>7 100</b>       |

Det verkliga värdet för aktierna i intressebolaget Hjalmar Petri har fastställts genom kapitalandelsmetoden. Marknadsvärdet i koncernen uppgår till MSEK 96,9 (94,0).

## Not 19

### Koncernen 2017

#### REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa            |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|------------------|
| Aktier och andelar                          | 1 527 383                                                                                            |                            |               |                                       | 1 527 383        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 645 113                                                                                              |                            |               |                                       | 645 113          |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     |                                                                                                      |                            |               |                                       | 0                |
| <b>Summa</b>                                | <b>2 172 496</b>                                                                                     | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>2 172 496</b> |

| Finansiella skulder         | Innehav för handelsändamål | Övriga skulder | Summa        |
|-----------------------------|----------------------------|----------------|--------------|
| Skulder till kreditinstitut |                            |                | 0            |
| Övriga skulder              |                            | 6 637          | 6 637        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>                   | <b>6 637</b>   | <b>6 637</b> |

### Koncernen 2016

#### REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa            |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|------------------|
| Aktier och andelar                          | 1 320 666                                                                                            |                            |               |                                       | 1 320 666        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 402 674                                                                                              |                            |               |                                       | 402 674          |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     |                                                                                                      |                            | 609           |                                       | 609              |
| <b>Summa</b>                                | <b>1 723 340</b>                                                                                     | <b>0</b>                   | <b>609</b>    | <b>0</b>                              | <b>1 723 949</b> |

| Finansiella skulder         | Innehav för handelsändamål | Övriga skulder | Summa        |
|-----------------------------|----------------------------|----------------|--------------|
| Skulder till kreditinstitut |                            |                | 0            |
| Övriga skulder              |                            | 9 725          | 9 725        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>                   | <b>9 725</b>   | <b>9 725</b> |

### Moderbolaget 2017

#### REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa            |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|------------------|
| Aktier och andelar                          | 1 329 266                                                                                            |                            |               |                                       | 1 329 266        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 645 113                                                                                              |                            |               |                                       | 645 113          |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     |                                                                                                      |                            | 0             |                                       | 0                |
| <b>Summa</b>                                | <b>1 974 379</b>                                                                                     | <b>0</b>                   | <b>0</b>      | <b>0</b>                              | <b>1 974 379</b> |

| Finansiella skulder         | Innehav för handelsändamål | Övriga skulder | Summa        |
|-----------------------------|----------------------------|----------------|--------------|
| Skulder till kreditinstitut |                            |                | 0            |
| Övriga skulder              |                            | 6 588          | 6 588        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>                   | <b>6 588</b>   | <b>6 588</b> |

### Moderbolaget 2016

#### REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

| Finansiella tillgångar                      | Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen | Innehav för handelsändamål | Lånefodringar | Finansiella tillgångar som kan säljas | Summa            |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|------------------|
| Aktier och andelar                          | 1 152 793                                                                                            |                            |               |                                       | 1 152 793        |
| Obligationer, andra räntebärande tillgångar | 402 674                                                                                              |                            |               |                                       | 402 674          |
| Övriga finansiella placeringstillgångar     |                                                                                                      |                            | 609           |                                       | 609              |
| <b>Summa</b>                                | <b>1 555 467</b>                                                                                     | <b>0</b>                   | <b>609</b>    | <b>0</b>                              | <b>1 556 076</b> |

| Finansiella skulder         | Innehav för handelsändamål | Övriga skulder | Summa        |
|-----------------------------|----------------------------|----------------|--------------|
| Skulder till kreditinstitut |                            |                | 0            |
| Övriga skulder              |                            | 9 688          | 9 688        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>                   | <b>9 688</b>   | <b>9 688</b> |

Not 19 fortsätter på nästa sida.

# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 19

### Koncernen 2017

| UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE ENLIGT IFRS 7 | Nivå 1           | Nivå 2         | Nivå 3         | Summa            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|----------------|------------------|
| Förvaltningsfastigheter                                                            | 0                | 0              | 47 900         | 47 900           |
| Aktier och andelar                                                                 | 644 933          | 545 564        | 336 886        | 1 527 383        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                                    | 613 976          | 31 137         | 0              | 645 113          |
| Övriga placeringstillgångar                                                        | 0                | 0              | 0              | 0                |
| <b>Summa</b>                                                                       | <b>1 258 909</b> | <b>576 701</b> | <b>384 786</b> | <b>2 220 396</b> |

### Koncernen 2016

| UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE ENLIGT IFRS 7 | Nivå 1         | Nivå 2         | Nivå 3         | Summa            |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|------------------|
| Förvaltningsfastigheter                                                            | 0              | 0              | 47 900         | 47 900           |
| Aktier och andelar                                                                 | 522 522        | 489 998        | 308 146        | 1 320 666        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                                    | 367 780        | 34 894         | 0              | 402 674          |
| Övriga placeringstillgångar                                                        | 0              | 0              | 609            | 609              |
| <b>Summa</b>                                                                       | <b>890 302</b> | <b>524 892</b> | <b>356 655</b> | <b>1 771 849</b> |

### Moderbolaget 2017

| UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE ENLIGT IFRS 7 | Nivå 1           | Nivå 2         | Nivå 3         | Summa            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|----------------|------------------|
| Aktier och andelar                                                                 | 644 933          | 545 564        | 138 769        | 1 329 266        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                                    | 613 976          | 31 137         | 0              | 645 113          |
| Övriga placeringstillgångar                                                        | 0                | 0              | 0              | 0                |
| <b>Summa</b>                                                                       | <b>1 258 909</b> | <b>576 701</b> | <b>138 769</b> | <b>1 974 379</b> |

### Moderbolaget 2016

| UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE ENLIGT IFRS 7 | Nivå 1         | Nivå 2         | Nivå 3         | Summa            |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|------------------|
| Aktier och andelar                                                                 | 522 522        | 489 998        | 140 272        | 1 152 792        |
| Obligationer och andra räntebärande värdepapper                                    | 367 780        | 34 895         | 0              | 402 675          |
| Övriga placeringstillgångar                                                        | 0              | 0              | 609            | 609              |
| <b>Summa</b>                                                                       | <b>890 302</b> | <b>524 893</b> | <b>140 881</b> | <b>1 556 076</b> |

Nivå 1 består av verkligt värde på en aktiv marknad. Nivå 2 består av verkligt värde som bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Nivå 3 består av verkligt värde utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. För innehavet i Hjalmar Petri görs en marknadsvärdering av bolagets fastigheter av oberoende värderare vart tredje år. Under löpande år sker en värdering i enlighet med grunderna för substansvärdering. Substansvärdet utgår från årligt resultat i bolaget efter skatt. Substansvärdet utgör därför en rimlig approximation av verkligt värde. Bolagets aktieinnehav i LFAB (nivå 2) har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till övriga ägare till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet aktiernas verkliga värde.

Vinster och förluster av finansiella instrument och förvaltningsfastigheter redovisas i resultaträkningen i not 8. Inga överföringar har under året skett från eller till nivå 3 från övriga belopp som redovisas i nivå 1 och 2.

*Not 19 fortsätter på nästa sida.*



## Not 19

### ANSKAFFNINGSVÄRDEN OCH VERKLIGA VÄRDEN PÅ AKTIER OCH ANDELAR

| Noterade aktier och andelar              | Anskaffningsvärde 2017 | Verkligt värde 2017 | Anskaffningsvärde 2016 | Verkligt värde 2016 |
|------------------------------------------|------------------------|---------------------|------------------------|---------------------|
| Svenska aktier och andelar               | 344 759                | 367 415             | 296 044                | 349 436             |
| Utländska aktier och andelar             | 224 348                | 277 520             | 136 373                | 173 106             |
| <b>Onoterade aktier och andelar</b>      |                        |                     |                        |                     |
| Länsförsäkringar AB                      | 187 408                | 530 986             | 187 408                | 481 341             |
| Länsförsäkringar Mäklarservice AB        | 140                    | 555                 | 140                    | 562                 |
| Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB | 500                    | 687                 | 500                    | 745                 |
| Övriga svenska aktier och andelar        | 54 109                 | 152 103             | 61 389                 | 147 603             |
| Övriga utländska aktier och andelar      | 0                      | 0                   | 0                      | 0                   |
| <b>Summa moderbolaget</b>                | <b>811 264</b>         | <b>1 329 266</b>    | <b>681 854</b>         | <b>1 152 793</b>    |
| Tillkommer koncernen:                    |                        |                     |                        |                     |
| Länsgården                               | 38 431                 | 198 116             | 38 431                 | 168 413             |
| Hjalmar Petri Holding AB                 | 7 000                  | 96 380              | 7 000                  | 93 449              |
| LF Affärsservice                         | 100                    | 100                 | 100                    | 100                 |
| <b>Summa koncernen</b>                   | <b>856 795</b>         | <b>1 623 862</b>    | <b>727 385</b>         | <b>1 414 755</b>    |

### ANSKAFFNINGSVÄRDEN OCH VERKLIGA VÄRDEN PÅ OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

| Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper         | Anskaffningsvärde 2017 | Verkligt värde 2017 | Anskaffningsvärde 2016 | Verkligt värde 2016 |
|------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------|------------------------|---------------------|
| Handelsbanken Företagsobligation A1                              | 172 318                | 172 419             | 0                      | 0                   |
| Handelsbanken Inst kort ränta A2                                 | 203 518                | 203 476             | 0                      | 0                   |
| Handelsbanken Ränte avkastning A7                                | 237 306                | 238 081             | 0                      | 0                   |
| Bergvik                                                          | 19 164                 | 21 155              | 19 164                 | 21 883              |
| Länsförsäkringar Korträntefond                                   |                        |                     | 40 000                 | 39 906              |
| Länsförsäkringar Långräntefond                                   |                        |                     | 84 011                 | 84 257              |
| Ålandsbanken kort ränta                                          |                        |                     | 11 600                 | 11 622              |
| Carnegie Corporate bond                                          |                        |                     | 15 167                 | 18 569              |
| Corporate Bond AIO                                               | 10 000                 | 9 982               | 10 000                 | 9 925               |
| Swedbank Hypotek 180                                             | 0                      | 0                   | 6 757                  | 6 957               |
| Övriga                                                           | 0                      | 0                   | 206 243                | 208 946             |
| <b>Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper</b> |                        |                     |                        |                     |
| Övriga svenska emittenter                                        | 0                      | 0                   | 609                    | 609                 |
| Övriga utländska emittenter                                      | 0                      | 0                   | 0                      | 0                   |
| <b>Summa koncern</b>                                             | <b>642 306</b>         | <b>645 113</b>      | <b>393 551</b>         | <b>402 674</b>      |

### VERKLIGA VÄRDEN PÅ FINANSIELLA INSTRUMENT

I Länsförsäkring Kronobergs balansräkning uppgår verkligt värde och redovisat värde till samma belopp för samtliga finansiella tillgångar. När det gäller balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper har verkligt värde fastställts som aktuell köpkurs på aktiva marknader.

I balansposten aktier och andelar ingår onoterade aktier till ett värde av MSEK 153,3 (148,9) förutom värdet på Länsförsäkringar AB som uppgår till MSEK 530,9 (481,3). Värdet på dessa aktier har fastställts till anskaffningsvärde respektive ett bedömt marknadsvärde.

För övriga tillgångar och skulder är anskaffningsvärdet en tillräcklig approximation av verkligt värde eftersom löptiden på dessa finansiella tillgångar är mycket kort (mindre än 6 månader).

# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 20

| FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING              | 2017           | 2016           |
|----------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Fordringar hos försäkringstagare                   | 147 713        | 126 147        |
| <b>Summa fordringar avseende direkt försäkring</b> | <b>147 713</b> | <b>126 147</b> |

## Not 21

| ÖVRIGA MATERIELLA TILLGÅNGAR OCH VARULAGER | Koncernen     |               | Moderbolaget  |               |
|--------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Materiella tillgångar                      | 2017          | 2016          | 2017          | 2016          |
| Ingående anskaffningsvärde                 | 7 303         | 27 925        | 7 303         | 27 925        |
| Sållda anläggningar                        | 0             | -105          | 0             | -105          |
| Årets inköp                                | 689           | 1 021         | 689           | 1 021         |
| Utrangeringar                              | 0             | -21 538       | 0             | -21 538       |
| <b>Utgående anskaffningsvärde</b>          | <b>7 992</b>  | <b>7 303</b>  | <b>7 992</b>  | <b>7 303</b>  |
| Ingående ackumulerade avskrivningar        | -2 723        | -23 576       | -2 723        | -23 576       |
| Årets avskrivningar                        | -698          | -685          | -698          | -685          |
| Utrangeringar                              | 0             | 21 538        | 0             | 21 538        |
| <b>Utgående ackumulerade avskrivningar</b> | <b>-3 421</b> | <b>-2 723</b> | <b>-3 421</b> | <b>-2 723</b> |
| <b>Summa materiella tillgångar</b>         | <b>4 571</b>  | <b>4 580</b>  | <b>4 571</b>  | <b>4 580</b>  |

## Not 22

| UPPLUPNA RÄNTE- OCH HYRESINTÄKTER              | Koncernen |           | Moderbolaget |           |
|------------------------------------------------|-----------|-----------|--------------|-----------|
|                                                | 2017      | 2016      | 2017         | 2016      |
| Upplupna ränteintäkter                         | 0         | 0         | 0            | 0         |
| Upplupna hyresintäkter                         | 0         | 13        | 0            | 13        |
| <b>Summa upplupna ränte- och hyresintäkter</b> | <b>0</b>  | <b>13</b> | <b>0</b>     | <b>13</b> |

## Not 23

| FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER                              | 2017         | 2016         |
|-----------------------------------------------------------------|--------------|--------------|
| Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader | 6 663        | 7 246        |
| Årets avsättning                                                | 5 156        | 6 663        |
| Årets avskrivning                                               | -6 663       | -7 246       |
| <b>Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång</b>      | <b>5 156</b> | <b>6 663</b> |
| Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år             | 5 156        | 6 663        |

## Not 24

| ÖVRIGA FÖRUTBETALDA INTÄKTER OCH UPPLUPNA KOSTNADER              | Koncernen    |              | Moderbolaget |              |
|------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                                                                  | 2017         | 2016         | 2017         | 2016         |
| Förskottsbetalda hyreskostnader                                  | 0            | 0            | 0            | 0            |
| Upplupna intäkter                                                | 1 068        | 0            | 1 068        | 0            |
| Övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader              | 6 947        | 6 213        | 6 947        | 6 213        |
| <b>Summa övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader</b> | <b>8 015</b> | <b>6 213</b> | <b>8 015</b> | <b>6 213</b> |

## Not 25

| OBESKATTADE RESERVER                   | 2017           | 2016           |
|----------------------------------------|----------------|----------------|
| Utgjänningsfond                        | 28 250         | 28 250         |
| Säkerhetsreserv                        | 412 393        | 412 393        |
| Periodiseringsfond beskattningsår 2013 | 4 570          | 4 570          |
| Periodiseringsfond beskattningsår 2014 | 7 300          | 7 300          |
| Periodiseringsfond beskattningsår 2015 | 16 499         | 16 499         |
| Periodiseringsfond beskattningsår 2016 | 3 500          | 3 500          |
| Periodiseringsfond beskattningsår 2017 | 20 500         |                |
| <b>Summa obeskattade reserver</b>      | <b>493 012</b> | <b>472 512</b> |

## Not 26

| AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER | Avsättning för ej intjänade premier |                |
|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------|
|                                                             | 2017                                | 2016           |
| Ingående balans                                             | 225 984                             | 213 128        |
| Under året intjänad premie från tidigare räkenskapsår       | -225 984                            | -213 128       |
| Årets avsättning                                            | 243 828                             | 225 984        |
| <b>Utgående balans</b>                                      | <b>243 828</b>                      | <b>225 984</b> |

Behov av avsättning för kvardröjande risk har inte ansetts föreligga.

## Not 27

| AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR                                           | 2017           |                 |                | 2016           |                 |                |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|----------------|----------------|-----------------|----------------|
|                                                                            | Brutto         | Avgiven         | Netto          | Brutto         | Avgiven         | Netto          |
| IB Rapporterade skador                                                     | 405 618        | -72 542         | 333 076        | 404 656        | -96 800         | 307 856        |
| IB Inträffade ej rapporterade skador                                       | 450 328        | -112 905        | 337 423        | 415 610        | -118 149        | 297 461        |
| Avsättning för skaderegleringskostnader                                    | 26 358         | 0               | 26 358         | 26 215         | 0               | 26 215         |
| Diskonteringsdifferens                                                     | -35 380        | 9 849           | -25 531        | -26 860        | 21 102          | -5 758         |
| <b>Ingående balans *</b>                                                   | <b>846 924</b> | <b>-175 598</b> | <b>671 326</b> | <b>819 621</b> | <b>-193 847</b> | <b>625 774</b> |
| Kostnad för skador som inträffat under innevarande år                      | 361 686        | -12 056         | 349 630        | 328 900        | -10 746         | 318 154        |
| Utbetalda försäkringsersättningar                                          | -294 839       | 15 327          | -279 512       | -290 641       | 28 311          | -262 330       |
| Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år | -30 062        | 2 921           | -27 141        | -14 921        | 684             | -14 237        |
| <b>Utgående balans</b>                                                     | <b>883 709</b> | <b>-169 406</b> | <b>714 303</b> | <b>842 959</b> | <b>-175 598</b> | <b>667 361</b> |
| Utgående balans består av:                                                 |                |                 |                |                |                 |                |
| UB Rapporterade skador                                                     | 392 002        | -54 990         | 337 012        | 404 250        | -72 542         | 331 708        |
| UB Inträffade ej rapporterade skador                                       | 486 171        | -120 895        | 365 276        | 448 051        | -112 905        | 335 146        |
| Avsättning för skaderegleringskostnader                                    | 28 643         | 0               | 28 643         | 26 037         | 0               | 26 037         |
| Diskonteringsdifferens                                                     | -23 107        | 6 480           | -16 627        | -35 380        | 9 849           | -25 531        |
| <b>Utgående balans totalt</b>                                              | <b>883 709</b> | <b>-169 405</b> | <b>714 304</b> | <b>842 958</b> | <b>-175 598</b> | <b>667 360</b> |

\* Ingående balans är justerade med 3,9 Mkr med hänsyn till beståndsöverlåtelsen av Olycksfall

## Not 28

### AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

#### Förmånsbestämda planer

I enlighet med UFR 10 redovisar bolaget förmånsbestämda planer som avgiftsbestämda. Beskrivning av bolagets förmånsbestämda planer återfinns i not 1.

#### Avgiftsbesämda planer

Bolaget har avgiftsbestämda pensionsplaner för arbetare som helt bekostas av företaget. Betalningar till dessa planer sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

|                                                                    | 2 017        | 2016         |
|--------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|
| Antastbar pensionsskuld                                            | 5 012        | 6 813        |
| Avsatt till löneskatt antastbar pensionsskuld                      | 1 154        | 1 604        |
| <b>Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser</b> | <b>6 166</b> | <b>8 417</b> |

## Not 29

### ÅTERSTÅENDE LÖPTID FINANSIELLA SKULDER – KONCERNEN

|                             | På anfordran | <1 mån.  | 1-3 mån.     | 3-12 mån. | 1-5 år   | >5 år    |
|-----------------------------|--------------|----------|--------------|-----------|----------|----------|
| Skulder till kreditinstitut | 0            | 0        | 0            | 0         | 0        | 0        |
| Övriga skulder              | 0            | 0        | 6 639        | 0         | 0        | 0        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>     | <b>0</b> | <b>6 639</b> | <b>0</b>  | <b>0</b> | <b>0</b> |

### ÅTERSTÅENDE LÖPTID FINANSIELLA SKULDER – MODERBOLAGET

|                             | På anfordran | <1 mån.  | 1-3 mån.     | 3-12 mån. | 1-5 år   | >5 år    |
|-----------------------------|--------------|----------|--------------|-----------|----------|----------|
| Skulder till kreditinstitut | 0            | 0        | 0            | 0         | 0        | 0        |
| Övriga skulder              | 0            | 0        | 6 588        | 0         | 0        | 0        |
| <b>Summa</b>                | <b>0</b>     | <b>0</b> | <b>6 588</b> | <b>0</b>  | <b>0</b> | <b>0</b> |

## Not 30

### ÖVRIGA SKULDER

|                             | Koncernen     |               | Moderbolaget  |               |
|-----------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                             | 2017          | 2016          | 2017          | 2016          |
| Leverantörsskulder          | 5 923         | 8 204         | 5 923         | 8 204         |
| Övriga skulder              | 16 083        | 6 540         | 16 032        | 6 503         |
| <b>Summa övriga skulder</b> | <b>22 006</b> | <b>14 744</b> | <b>21 955</b> | <b>14 707</b> |



# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 31

| UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER              | Koncernen     |               | Moderbolaget  |               |
|-----------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                           | 2017          | 2016          | 2017          | 2016          |
| Upplupna löner och sociala avgifter                       | 11 133        | 11 737        | 11 133        | 11 737        |
| Förutbetalda hyresintäkter                                | 67            | 0             | 67            | 0             |
| Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter       | 5 286         | 2 458         | 5 288         | 2 460         |
| <b>Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b> | <b>16 486</b> | <b>14 195</b> | <b>16 488</b> | <b>14 197</b> |

## Not 32

| STÄLLDA SÄKERHETER                                                  | Koncernen        |                | Moderbolaget     |                |
|---------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|------------------|----------------|
|                                                                     | 2017             | 2016           | 2017             | 2016           |
| Fastighetsinteckningar                                              | 0                | 0              | 0                | 0              |
| För försäkringstekniska avsättningar f.e.r registerförda tillgångar | 1 021 501        | 896 352        | 1 021 501        | 896 352        |
| <b>Summa ställda säkerheter</b>                                     | <b>1 021 501</b> | <b>896 352</b> | <b>1 021 501</b> | <b>896 352</b> |

I enlighet med 6 kap. 30-31§§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning.

Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid en eventuell insolvens.

## Not 33

| EVENTUALFÖRPLIKTELSE/ANSVARSFÖRBINDELSER | 2017          | 2016          |
|------------------------------------------|---------------|---------------|
| Länsförsäkringar Bank                    | 27 338        | 24 240        |
| <b>Summa eventualförpliktelser</b>       | <b>27 338</b> | <b>24 240</b> |

Övriga eventualförpliktelser avser ansvarighet till minst 80 procent för konstaterade kreditförluster avseende förmedlade lån, se vidare not 2.

Ansvarigheten för förmedlade bankaffärer åt Länsförsäkringar Bank, se vidare not 2. Bolaget har som delägare i TFF ett solidariskt ansvar, se vidare not 2.

## Not 34

### NÄRSTÅENDE

Som närstående personer till Länsförsäkring Kronoberg-koncernen räknas dotterbolag enligt not 17, bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till dessa personer. Ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare framgår av not 35. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Bedömningen om en närståenderelation föreligger eller inte har grundats på förhållandets ekonomiska innebörd och inte enbart på ägandet. Närstående är som beskrivits ovan LFAB-koncernen. LFAB har fått i uppdrag av Länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhanda sådan service till Länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas inom Länsförsäkringsgruppen.

Under året har moderbolaget inte lämnat några aktieägartillskott till sina dotterbolag.

### RESULTAT OCH BALANSPOSTER

| Belopp i KSEK | Astrad Fast. AB | Linneus Fast. AB | Lejonet 5 Fast. AB | Länsgården | Hj Petri |
|---------------|-----------------|------------------|--------------------|------------|----------|
| Fordringar    | 0               | 0                | 0                  | 51         | 0        |
| Skulder       | 0               | 0                | 0                  | 0          | 0        |
| Intäkter      | 0               | 0                | 0                  | 0          | 810      |
| Kostnader     | 0               | 0                | 0                  | 0          | 0        |

## Not 35

| ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER |           |            |           |            |
|---------------------------------|-----------|------------|-----------|------------|
| Medelantalet anställda          | 2017      | varav män  | 2016      | varav män  |
|                                 | 95        | 53%        | 91        | 51%        |
| <b>Totalt</b>                   | <b>95</b> | <b>53%</b> | <b>91</b> | <b>51%</b> |

Dotterbolagen har inte haft några anställda under 2017. Samtliga anställda är tjänstemän.

| KÖNSFÖRDELNING I FÖRETAGSLEDNINGEN |  |               | 2017          | 2016 |
|------------------------------------|--|---------------|---------------|------|
| Moderbolaget                       |  | Andel kvinnor | Andel kvinnor |      |
| Styrelsen                          |  | 30%           | 40%           |      |
| Övriga ledande befattningshavare   |  | 38%           | 50%           |      |

| KOSTNADER FÖR ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA OCH STYRELSE |  |               | 2017          | 2016 |
|--------------------------------------------------------|--|---------------|---------------|------|
| Löner och ersättningar                                 |  | 50 059        | 47 691        |      |
| Pensionskostnader, avgiftsbaserade planer              |  | 11 203        | 11 060        |      |
| Sociala avgifter & särskild löneskatt                  |  | 20 046        | 18 530        |      |
| <b>Summa kostnader</b>                                 |  | <b>81 308</b> | <b>77 281</b> |      |

Av moderbolagets pensionskostnader avser KSEK 963 (890) gruppen styrelse och verkställande direktören.

| LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR TILL FRITIDSOMBUD |  |              | 2017         | 2016 |
|------------------------------------------|--|--------------|--------------|------|
| Löner och ersättningar                   |  | 7 007        | 6 073        |      |
| Sociala avgifter                         |  | 98           | 184          |      |
| varav pensionsavgifter                   |  | 0            | 0            |      |
| <b>Summa kostnader</b>                   |  | <b>7 105</b> | <b>6 257</b> |      |

| LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR FÖRDELADE MELLAN STYRELSE-LEDAMÖTER MED FLERA OCH ÖVRIGA ANSTÄLLDA |  |                 |                  |                 | 2017             | 2016 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------|------------------|-----------------|------------------|------|
|                                                                                                 |  | Styrelse och vd | Övriga anställda | Styrelse och vd | Övriga anställda |      |
|                                                                                                 |  | 3 394           | 46 665           | 3 260           | 44 431           |      |
| <b>Totalt moderbolaget</b>                                                                      |  | <b>3 394</b>    | <b>46 665</b>    | <b>3 260</b>    | <b>44 431</b>    |      |

| ERSÄTTNINGAR TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE UNDER ÅRET |  |               | 2017          | 2016 |
|--------------------------------------------------------|--|---------------|---------------|------|
| Per-Åke Holgersson, styrelsens ordförande              |  | 304           | 328           |      |
| Pär Aspengren, styrelsens vice ordförande              |  | 168           | 116           |      |
| Maria af Trampe, styrelseledamot                       |  | 113           | 131           |      |
| Per Jonsson, styrelseledamot                           |  | 108           | 118           |      |
| Louise Manestam, styrelseledamot                       |  | 128           | 104           |      |
| Lotta Fonsell, styrelseledamot                         |  | 30            | 114           |      |
| Anders Holmberg, styrelseledamot                       |  | 113           | 116           |      |
| Ronny Lindén, styrelseledamot                          |  | 85            | 0             |      |
| Beatrice Kämpe Nikolausson, verkställande direktör     |  | 2 345         | 2 233         |      |
| - varav rörlig ersättning till verkställande direktör  |  | 0             | 0             |      |
| - pensionsavsättning till verkställande direktör       |  | 963           | 890           |      |
| Andra ledande befattningshavare 7 (8) st               |  | 6 980         | 6 671         |      |
| - varav rörlig ersättning                              |  | 0             | 0             |      |
| - pensionsavsättning                                   |  | 2 959         | 2 985         |      |
| <b>Total ersättning</b>                                |  | <b>14 296</b> | <b>13 806</b> |      |

Till arbetstagarrepresentanter har ej utgått något arvode. Någon resultatbaserad ersättning har ej utgått till styrelse, vd eller ledande befattningshavare.

## Not 35

Fortsättning. Belopp i KSEK

### Pensioner

För vd erläggs pensionsavgift med 35 procent av lönesumman. Årets kostnad för pension till vd uppgick till KSEK 963 (890) inklusive särskild löneskatt. Något avtal om förtida pensionering finns ej. Övriga befattningshavare i företagsledningen 7 (8) personer omfattas av försäkringstjänstemännens pensionsplan, FTP. Årets pensionskostnad för dem utgjorde KSEK 2 959 (2 985) inklusive särskild löneskatt. Reservering är gjord med KSEK 2 257 (6 355) inklusive löneskatt som avser medarbetare födda 1955 eller tidigare och som faller utanför tryggandelagen.

### Uppsägningstider och avgångsvederlag

Mellan bolaget och vd gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 24 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas mot andra inkomster. Vid uppsägning från vd:s sida utgår inget avgångsvederlag. För övriga befattningshavare i företagsledningen gäller en uppsägningstid enligt kollektivavtalet, dock lägst 6 månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida.

### Ersättningsprinciper

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkring Kronoberg att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarerna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra Bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering samt medverka till Bolagets långsiktiga intressen. Mårelaterad ersättning finns som komplement till den fasta ersättningen för att uppmuntra och belöna goda prestationer som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt. Mårelaterad ersättning kan inte utgå till vd eller chefer i företagsledning.

För säljande medarbetare kan provisionsbaserad ersättning utgå. Provisionsbaserad ersättning regleras i lokala kollektivavtal.

Anställda inom Bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där Bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med Bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

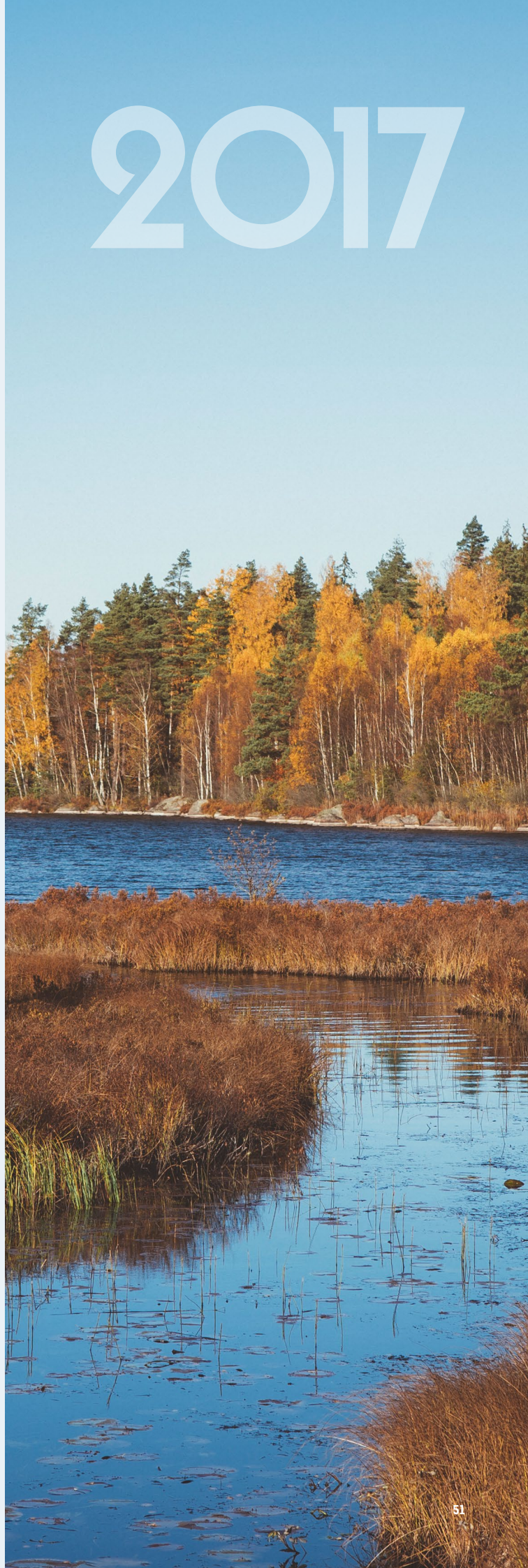
### Beslut om ersättningar

Arvode till styrelsens ledamöter beslutas av bolagsstämman. Styrelsens ersättningsutskott fattar beslut om ersättning till vd. Ersättningar till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd efter godkännande av ersättningsutskottet.

## Not 36

| ARVODEN OCH KOSTNADERSÄTTNINGAR TILL REVISORER | 2017       | 2016       |
|------------------------------------------------|------------|------------|
| <b>KPMG</b>                                    |            |            |
| Revisionsuppdrag                               | 384        | 359        |
| Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget  | 0          | 0          |
| Skatterådgivning                               | 27         | 0          |
| Andra uppdrag                                  | 209        | 121        |
| <b>LFAB Internrevision</b>                     |            |            |
| Revisionsuppdrag                               | 203        | 195        |
| <b>Summa arvoden till revisorer</b>            | <b>823</b> | <b>675</b> |

I arvoden ingår mervärdesskatt på 25%.



# Noter till resultat- och balansräkning Belopp i KSEK

## Not 37

### INTÄKTER OCH KOSTNADER PER FÖRSÄKRINGSKLASS

| Belopp i KSEK                      | Totalt       | Olycksfall & sjukdom | Motorfordon kasko | Motorfordon trafik | Brand- & annan egendomsskada | Allmän ansvarighet | Rättsskydd   | Summa direkt försäkring | Mottagen återförs. |
|------------------------------------|--------------|----------------------|-------------------|--------------------|------------------------------|--------------------|--------------|-------------------------|--------------------|
| Premieinkomst, brutto              | 565 398      | 32 281               | 144 235           | 84 948             | 244 660                      | 16 638             | 12 299       | 535 061                 | 30 337             |
| Premieintäkt, brutto               | 547 554      | 29 248               | 138 568           | 82 939             | 238 569                      | 16 274             | 11 985       | 517 583                 | 29 971             |
| Försäkringsersättningar, brutto    | -374 974     | -26 765              | -98 964           | -63 587            | -138 461                     | -12 560            | -4 726       | -345 063                | -29 911            |
| Driftskostnader, brutto            | -88 890      | -4 487               | -14 672           | -14 769            | -48 793                      | -3 531             | -2 420       | -88 672                 | -218               |
| Resultat av avgiven återförsäkring | -38 021      | -5 506               | 420               | -6 157             | -23 604                      | -2 036             | -1 138       | -38 021                 | 0                  |
| <b>Skadeprocent brutto</b>         | <b>68,5%</b> | <b>91,5%</b>         | <b>71,4%</b>      | <b>76,7%</b>       | <b>58,0%</b>                 | <b>77,2%</b>       | <b>39,4%</b> | <b>66,7%</b>            | <b>99,8%</b>       |

## Not 38

### VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER OCH EFTER VERKSAMHETSÅRET

Styrelsen har beslutat att avsätta MSEK 60 i återbäring på 2017 års resultat. Ambitionen är att avsätta återbäring även 2018, förutsatt tillräckligt bra försäkringstekniskt resultat och kapitalstyrka. Bolagets styrelse fattar dock beslut om eventuell avsättning till återbäring för respektive år. Genom att avsätta återbäring under högst 2 år skapas förutsättningar för en större återbäring till privat-, företags-, & lantbrukskunder samtidigt som en mer kostnadseffektiv distribution uppnås. Per den 1 januari så har affärsområde Bank och Liv integrerats till ett affärsområde.

## Not 39

| ÅTERBÄRING                         | Koncernen     |              | Moderbolaget  |              |
|------------------------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|
|                                    | 2017          | 2016         | 2017          | 2016         |
| IB Återbäring                      | 3 002         | 85 087       | 3 002         | 85 087       |
| Under perioden reglerad återbäring | 367           | -82 085      | 367           | -82 085      |
| Årets avsättning för återbäring    | 60 000        | 0            | 60 000        | 0            |
| <b>Summa avsatt för återbäring</b> | <b>63 369</b> | <b>3 002</b> | <b>63 369</b> | <b>3 002</b> |

## Not 40

### RÄNTESATS FÖR DISKONTERING AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR

För skadelivräntor, inkl mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20%. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikaffär och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,40%, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60%, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

## Not 41

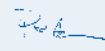
| SKADELIVRÄNTOR                                 | Koncernen   |               | Moderbolaget |               |
|------------------------------------------------|-------------|---------------|--------------|---------------|
|                                                | 2017        | 2016          | 2017         | 2016          |
| Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen | 2 321       | 8 216         | 2 321        | 8 216         |
| Utbetalda försäkringsersättningar              | -4 895      | -3 939        | -4 895       | -3 939        |
| Överförda skadelivräntor                       | 8 857       | 1 187         | 8 857        | 1 187         |
| Förändring i avsättning för oreglerade skador  | -6 576      | -8 017        | -6 576       | -8 017        |
| Skaderegleringskostnader                       | 0           | -197          | 0            | -197          |
| <b>Summa Skadelivräntor</b>                    | <b>-293</b> | <b>-2 750</b> | <b>-293</b>  | <b>-2 750</b> |

## Not 42

### FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets disponibla vinstmedel, SEK 79 589 360, jämte balanserad vinst, SEK 581 871 440, totalt 661 460 800 i moderbolaget balanseras i ny räkning.

  
Per-Ake Holgersson  
Ordförande

  
Pär Aspengren  
Vice ordförande

  
Evert Nylander  
Personalrepresentant

  
Torbjörn Lennartsson  
Personalrepresentant

  
Beatrice Kämpe Nikolausson  
Verkställande direktör

  
Ronny Lindén

  
Per Jonsson

  
Maria af Trampe

  
Louise Manestam

  
Anders Holmberg

Vår revisionsberättelse har lämnats den 26 mars 2018.  
KPMG AB

  
Magnus Ripa  
Auktoriserad revisor



# Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkring Kronoberg, org. nr 529501-7189

## Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

### Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkring Kronoberg för år 2017 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 13–16. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 8–52 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 13–16. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt resultaträkningen och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets styrelse i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

### Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

### Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

### Försäkringsteknisk avsättning

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om Försäkringsteknisk avsättning i not 2 samt i not 27 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

### Beskrivning av området

Koncernens avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättning uppgår till 884 MSEK per 31 december 2017.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av den försäkringstekniska avsättningen. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Ekonomiska antaganden som diskonteringsränta, samt aktuariella antaganden rörande skademönster, avvecklingstid, sjuklighet samt dödlighet (livräntereserven) är exempel på viktiga indata som används för att uppskatta dessa avsättningar.

### Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bland annat extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelserna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

### Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 2 och 3

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om finansiella instrument i not 2 och not 19 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

### Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 2 och 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 2 om 577 MSEK och finansiella tillgångar i nivå 3 om 385 MSEK.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Eftersom representativa transaktioner för de aktuella tillgångarna endast finns i begränsad omfattning är det uppskattade värdet på tillgångarna svårbedömt.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter.

Bolagets tillgångar enligt ovan, utgörs av aktier och andelar samt obligationer, fastigheter och andra värdepapper.

## Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat kontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, förändringshantering avseende interna värderingsmodeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

## Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-7 samt 13-16. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

## Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

## Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige

alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

## Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt

oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

## Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

### Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkring Kronoberg för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

### Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

### Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

### Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

### Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 13-16 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande. En hållbarhetsrapport har upprättats.

KPMG AB, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkring Kronobergs revisor av bolagsstämman den 27 april 2017. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan före 17 juni 1994.

Stockholm den 26 mars 2018

KPMG AB



Magnus Ripa  
Auktoriserad revisor



## Bolagets fullmäktige

| Alvesta kommun           | Hemort   | Mandatperiod |
|--------------------------|----------|--------------|
| Jessica Dahl             | Alvesta  | 2018-2020    |
| Anna-Karin Aaby Ericsson | Alvesta  | 2018-2020    |
| Karl-Erik Johansson      | Grimslöv | 2018-2020    |
| Björn Kjellson           | Moheda   | 2018-2020    |
| Ulrika Söderström        | Moheda   | 2018-2020    |
| Karin Johansson          | Växjö    | 2018-2020    |

| Lessebo kommun       | Hemort     | Mandatperiod |
|----------------------|------------|--------------|
| Anders Jonsäng       | Hovmantorp | 2018-2020    |
| Fredrik Kjellsson    | Hovmantorp | 2018-2020    |
| Inga-Britt Andersson | Skruv      | 2018-2020    |

| Ljungby kommun     | Hemort    | Mandatperiod |
|--------------------|-----------|--------------|
| Gunilla Johansson  | Agunnaryd | 2018-2020    |
| Karin Klemmedtsson | Agunnaryd | 2018-2020    |
| Carl Thestrup      | Bolmsö    | 2018-2020    |
| Lars Carlsson      | Hamneda   | 2018-2020    |
| Kjell Sjö Dahl     | Hamneda   | 2018-2020    |
| Mikael Johansson   | Lagan     | 2018-2020    |
| Donald Carlsson    | Ljungby   | 2018-2020    |
| Bengt-Åke Hovnell  | Ljungby   | 2018-2020    |
| K-G Sundgren       | Traryd    | 2018-2020    |

| Markaryd kommun   | Hemort        | Mandatperiod |
|-------------------|---------------|--------------|
| Henrik Hellström  | Markaryd      | 2016-2018    |
| Rune Gabriellsson | Strömsnäsbruk | 2016-2018    |
| Linda Eriksson    | Markaryd      | 2016-2018    |

| Tingsryd kommun  | Hemort   | Mandatperiod |
|------------------|----------|--------------|
| Tommy Albinsson  | Ryd      | 2016-2018    |
| Anna Runegård    | Tingsryd | 2016-2018    |
| Lars Johansson   | Urshult  | 2016-2018    |
| Thomas Mattsson  | Urshult  | 2016-2018    |
| Tobias Holmkvist | Älmeboda | 2016-2018    |

| Uppvidinge kommun | Hemort   | Mandatperiod |
|-------------------|----------|--------------|
| Leif Andersson    | Norrhult | 2016-2018    |
| Lena Gustafsson   | Åseda    | 2016-2018    |
| Ingvald Törnqvist | Älgshult | 2016-2018    |

| Växjö kommun        | Hemort         | Mandatperiod |
|---------------------|----------------|--------------|
| Anna Håkansson      | Lammhult       | 2017-2019    |
| Lennart Johansson   | Lammhult       | 2017-2019    |
| Stefan Järkstål     | Tävelsås       | 2017-2019    |
| Charlotte Malmqvist | Tävelsås       | 2017-2019    |
| Bengt Olofsson      | Tävelsås       | 2017-2019    |
| Anna Persson        | Tävelsås       | 2017-2019    |
| Ken Seiborg         | Värends Nöbbel | 2017-2019    |

| Växjö kommun           | Hemort    | Mandatperiod |
|------------------------|-----------|--------------|
| Patrik Arnesson        | Växjö     | 2017-2019    |
| Henrik Arnström        | Växjö     | 2017-2019    |
| Maria Fülöp Blomstrand | Växjö     | 2017-2019    |
| Thomas Denward         | Växjö     | 2017-2019    |
| Helene Blomqvist       | Växjö     | 2017-2019    |
| Martina Edenfalk       | Växjö     | 2017-2019    |
| Ola Esbjörnsson        | Växjö     | 2017-2019    |
| Magnus Forslund        | Växjö     | 2017-2019    |
| Eilon Fransson         | Växjö     | 2017-2019    |
| Charlotta Håkansson    | Växjö     | 2017-2019    |
| Gustaf Möller          | Växjö     | 2017-2019    |
| Diana Unander Nordle   | Växjö     | 2017-2019    |
| Thomas Wahlquist       | Växjö     | 2017-2019    |
| Alexander Rydberg      | Vederslöv | 2017-2019    |
| Sara Almkvist          | Växjö     | 2017-2019    |
| Suzana Mocevic         | Växjö     | 2017-2019    |

| Älmhult kommun       | Hemort     | Mandatperiod |
|----------------------|------------|--------------|
| Börje Arnoldsson     | Häradsbäck | 2016-2018    |
| Magnus Johansson     | Häradsbäck | 2016-2018    |
| Bengt Martinsson     | Häradsbäck | 2016-2018    |
| Eivor Aronsson       | Älmhult    | 2016-2018    |
| Anny Trulsson-Elheim | Älmhult    | 2016-2018    |
| Bengt-Erik Eriksson  | Älmhult    | 2016-2018    |

## Styrelse, revisorer och valberedning

| Ordinarie ledamöter:                         | Mandatperiod |
|----------------------------------------------|--------------|
| LANTBRUKARE Per-Åke Holgersson, <i>ordf.</i> | 2017-2018    |
| DIREKTÖR Pär Aspengren, <i>vice ordf.</i>    | 2017-2018    |
| CIVILEKONOM Maria af Trampe                  | 2017-2018    |
| EGEN FÖRETAGARE Ronny Lindén                 | 2017-2018    |
| EGEN FÖRETAGARE Anders Holmberg              | 2017-2018    |
| REDOVISNINGSKONSULT Per Jonsson              | 2017-2018    |
| LEGAL MANAGER Louise Manestam                | 2017-2018    |
| VD Beatrice Kämpe Nikolausson                | 2017-2018    |
| FÖRSÄKRINGSTJÄNSTEMAN                        |              |
| Evert Nylander, <i>personalrepr.</i>         | 2017-2018    |
| BANKTJÄNSTEMAN                               |              |
| Torbjörn Lennartsson, <i>personalrepr.</i>   | 2017-2018    |

| Suppleanter                    | Mandatperiod |
|--------------------------------|--------------|
| BANKTJÄNSTEMAN Benny Gummesson | 2017-2018    |

| Revisorer                        | Mandatperiod |
|----------------------------------|--------------|
| Ordinarie                        |              |
| AUKTORISERAD REVISOR Magnus Ripa | 2017-2018    |

| Valberedningen                             | Mandatperiod |
|--------------------------------------------|--------------|
| Ordinarie ledamöter                        |              |
| RÄDGIVARE Thomas Wahlquist, <i>sammank</i> | 2017-2018    |
| FÖRETAGARE Henrik Hellström                | 2017-2018    |
| SKOGSÄGARE Inga-Britt Andersson            | 2017-2018    |
| FÖRETAGSLEDARE Micael Johansson            | 2017-2018    |
| COACH Lena Gustafsson                      | 2017-2018    |
| FÖRETAGARE Martina Edenfalk.               | 2017-2018    |

| Ledamot Finansutskottet    | Mandatperiod |
|----------------------------|--------------|
| Per-Åke Holgersson         | 2017-2018    |
| Beatrice Kämpe Nikolausson | 2017-2018    |
| Pär Aspengren              | 2017-2018    |
| Tommy Danielsson           | 2017-2018    |

| Ledamot Ersättningsutskottet | Mandatperiod |
|------------------------------|--------------|
| Per-Åke Holgersson           | 2017-2018    |
| Pär Aspengren                | 2017-2018    |
| Louise Manestam              | 2017-2018    |

Revisionsutskottet utgörs av hela bolagets styrelse

## Ledningsgruppen

Ledningsgruppen består av vd Beatrice Kämpe Nikolausson, chef affärsområde bank Johan Hördegård, skadeförordningschef Mats Rolf, chef affärsområde privatförsäkring Hans Larsson, chef affärsområde företags- och lantbruksförsäkring Billy Söderqvist, ekonomisef Anders Bylin, personalschef Monica Persson, hållbarhets- och kommunikationschef Sofia Ejlerstsson Mårdh och personalklubbens ordförande Torbjörn Lennartsson.

I ledningsgruppen tas övergripande operativa beslut rörande såväl bolaget som det gemensamma arbetet i Länsförsäkringsgruppen. Ledningsgruppens medlemmar har en viktig uppgift i att företräda bolaget såväl internt som i externa forum.



Ledningsgruppen fr v: Johan Hördegård, Torbjörn Lennartsson, Hans Larsson, Billy Söderqvist, Anders Bylin. Främre raden: Sofia Ejlerstsson Mårdh, Beatrice Kämpe Nikolausson, Mats Rolf, Monica Persson.

# Styrelsen

## Per-Åke Holgersson, ordförande

Född 1953. Invald 1995. Lantbrukare.

**Övriga styrelseuppdrag:** Svensk Fågels stiftelse, Korro Gärd AB, Lantbrukets Brandskyddskommitté, ledamot i Länsförsäkringar ABs valberedning.

## Pär Aspengren, vice ordförande

Född 1950. Invald 2014. Direktör.

**Övriga styrelseuppdrag:** Micki Leksaker AB, Nelson Garden AB (ordförande).

**Tidigare erfarenhet:** Vd Nordic E-commerce Group AB, vd Alwex Transport AB, vd Atea-Logistics AB, vd Atea Sverige AB, vd Mirror-Trading AB, WM-data AB, ASG-koncernen.

## Beatrice Kämpe Nikolausson

Född 1972. Anställd 2014. Vd Länsförsäkring Kronoberg.

**Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Gruppliv Försäkrings AB, LF Affärsservice Sydost AB, Långgården AB, Hjalmar Petri-koncernen, Micki Leksaker AB, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation Service, Länsförsäkringar Bank, Bergvik Skog.

**Tidigare erfarenhet:** Södra Skogsägarna, Södra Cell, Alstom Power Sweden AB, Munksjö Aspa Bruk AB.

## Ronny Lindén

Född 1952. Invald 2017. Egen företagare.

**Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseordförande i GBJ Bygg AB, Gbj Bygg Väst AB, Stillman & Partners Fastighetsförmedling AB, Ronny Lindén Consulting AB, Proliv Kronoberg  
**Tidigare erfarenhet:** Kontorschef SEB, Kontorschef och bankchef Sparbanken Kronan, Bankchef Swedbank, Marknad Växjö Lakers.

## Anders Holmberg

Född 1960. Invald 2014. Egen företagare.

**Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i HOLTAB AB, HOLTAB Förvaltning AB, HOLTAB Fastigheter AB, Let it Bee Production AB.

**Tidigare erfarenhet:** Vd i HOLTAB AB, Ordförande i Veg Tech AB, Mercatus Engineering AB, Lenhovda Radiatorfabrik AB, UF Kronoberg.

## Per Jonsson

Född 1965. Invald 2008. Auktoriserad redovisnings-

konsult, jord- och skogsbrukare. Egen redovisningsbyrå.

**Övriga styrelseuppdrag:** Merit ekonomi & juridik AB (ordförande), flertalet styrelseuppdrag inom vilt- och jaktvårdsorganisationer.

**Tidigare erfarenhet:** LRF Konsult AB.

## Maria af Trampe

Född 1960. Invald 2005. Egen företagare.

**Övriga styrelseuppdrag:** Trampes AB, Gransholms Herrgård AB.

**Tidigare erfarenhet:** Företagsbank 1984-2003.

## Louise Manestam

Född 1967. Invald 2010. Legal Manager.

**Övriga styrelseuppdrag:** Trygghetsrådets Advisory Board, Svensk Handels förhandlingsdelegation, Korpfjället Vind AB, Kvarnforsen Nät AB, Glötesvålen Vind AB, Älmhults Terminal AB.

## Torbjörn Lennartsson, personalrepresentant

Född 1959. Privatrådgivare Affärsområde Bank.

**Övriga styrelseuppdrag:** Personalklubben Länsförsäkring Kronoberg (ordförande).

**Tidigare erfarenhet:** Banktjänsteman sedan 1980 på Länsförsäkring Kronoberg sedan 2007.

## Evert Nylander, personalrepresentant

Född 1954. Distriktsschef Lantbruk.

**Övriga styrelseuppdrag:** Personalklubben Länsförsäkring Kronoberg (vice ordförande).

**Tidigare erfarenhet:** Bröderna Petersson Byggnadsfirma, Länsförsäkring Kronoberg sedan 1989.



Fr u: Ronny Lindén, Evert Nylander, Per Jonsson, Pär Aspengren, Louise Manestam och Per-Åke Holgersson.

Främre raden: Maria af Trampe, Beatrice Kämpe Nikolausson, Anders Holmberg och Torbjörn Lennartsson,

## Styrelsens arbetsordning

Vid bolagsstämman 2017 omvaldes följande ordinarie styrelseledamöter i bolaget för en tid av ett år: Per-Åke Holgersson, Älmeboda, Maria af Trampe, Gemla, och Anders Holmberg, Växjö. För en tid av två år omvaldes Per Jonsson, Rottne och Louise Manestam, Älmhult. Pär Aspengren omvaldes och Ronny Lindén valdes in som ny styrelseledamot för en tid av tre år.

Styrelsen består av sju stämмоvalda ledamöter, vd samt två personalrepresentanter. Bolagets Compliance Officer är sekreterare i styrelsen. Styrelsen har beslutat om en arbetsordning och instruktion för vd som reglerar styrelsens arbetsformer samt ansvarsfördelning mellan styrelse och vd såväl som formerna för den löpande rapporteringen. Styrelsesammanträdena förbereds av vd i samråd med övriga funktioner i verksamheten.

Styrelsen har under verksamhetsåret 2017 sammanträtt vid nio tillfällen. Flertalet av mötena har ägt rum på huvudkontoret i Växjö. Vid styrelsemötena har bolagets mål och strategier behandlats såväl som affärsplan och budget. Styrelsen följer löpande bolagets ekonomiska utveckling, innefattande bl.a. försäljning, skadeutfall, kapitalförvaltning och resultatutveckling. Via de centrala funktionerna för riskkontroll och compliance får styrelse och vd löpande rapportering avseende bolagets hantering av risk och regellefterlevnad.

Styrelsen har även ett revisionsutskott, ett finansutskott och ett ersättningsutskott. Revisionsutskottet ska följa upp den interna styrningen och kontrollen i bolaget och till styrelsen bland annat förslå granskningsområden för internrevisionen. Ordförande i revisionsutskottet är Per-Åke Holgersson. Finansutskottet ska vara rådgivande till vd avseende bolagets kapitalförvaltning. Ordförande i finansutskottet är Per-Åke Holgersson. Styrelsens ersättningsutskott fattar beslut om ersättning till vd. Ersättningar till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd efter godkännande av ersättningsutskottet. Ordförande i ersättningsutskottet är Per-Åke Holgersson.

# Samverkan som stärker Länsförsäkring Kronoberg

Länsförsäkring Kronoberg äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB.

För våra kunder är vi alltid lika lokala – Länsförsäkring Kronoberg har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

## 1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkring Kronoberg äger 2,3 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkring Kronobergs konsolideringskapital.

## 2. Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2017 visar att Länsförsäkringar har det sjätte högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

## 3. Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar MDR 128 åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för nyteckning, förvaltar traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen 2011. Länsförsäkringar Liv förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd; Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Kunder med försäkringar i Gamla Trad har sedan 2013 möjlighet att villkorsändra befintliga försäkringar till Nya Trad.

## 4. Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden, en utmärkelse Länsförsäkringar har fått tolv gånger de senaste fjorton åren. Länsförsäkringar Bank har också de mest nöjda företagskunderna, bolånekunderna och företagskunderna för fastighetslån.

## 5. Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige. Under 2017 inleddes ett samarbete med franska kennelklubben. Verksamheten startar under våren 2018 med kontor i Paris.

## 6. Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet Bo kvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälsotjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

## 7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkring Kronoberg betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkring Kronobergs kunder.



## 8. Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkring Kronoberg med ägarandelarna 1,9 respektive 4,0 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkring Kronoberg och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

## 9. Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

### Utveckling av kundmötesplatserna

Arbetet med att utveckla kundmötesplatserna fokuserades under 2017 på fyra områden; kundbearbetning och paketering, effektivisering och förenkling av processer, arbetssätt och bemötande i skadekundmötet samt digitalisering och kanalsamverkan. Förflyttningsarbetet sker genom kunddialog och syftar till att genom kundens hela livscykel erbjuda paketerade lösningar.

Under 2017 har ett verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning etablerats som gör det möjligt att ge relevanta erbjudanden i rätt kanal vid rätt tillfälle. Marknadsbearbetningen har också underlättats genom aktivt arbete med kundvårdsprogram och genom att Länsförsäkringars webbplats förbättrats vad gäller stöd för lokala marknadskampanjer. Hanteringen av återbäring till kunderna har också effektiviserats.

Processer har förenklats och effektiviserats genom ökad automatisering och genom förbättrade kundmöten. En lösning för att kund och rådgivare ska kunna dela information över internet har utvecklats och börjar användas under 2018. Behovsguider har vidareutvecklats för att identifiera kundens behov och ge relevanta erbjudanden. Arbetssätt och verktyg som används i kundmötet utvecklas för att säkra att nya lagstiftnings- och regelverkskrav uppfylls.

Skadekundmöten som utgår från kundens situation och behov med en smidig och snabb hantering är ett fokusområde. Informationen på webbplatsen har förbättrats under året och nu finns skadeguider för hantering och flöde av volymskador finns, bland annat för att göra det enklare för kunderna att använda självbetjäningstjänsterna. Det är nu också möjligt att anmäla en motorskada i appen. För att underlätta hantering av ett skadeärende pågår försök med att använda den meddelandefunktion som finns på Mina sidor för att kommunicera med kunden på ett säkert och effektivt sätt. Utifrån kundernas upplevelser av hanteringen kommer arbetet att drivas vidare under 2018.

Digitalisering och kanalsamverkan ska göra det möjligt för kunderna att alltid kunna komma i kontakt med Länsförsäkringar, på den mötesplats kunden själv väljer. Ett lösningsförslag har tagits fram och arbetet med den samlade förflyttningen ska nu inledas. Under 2017 har flera förbättringar införts, till exempel möjligheten att chatta med Länsförsäkringar.

Utvecklingen av Mina sidor och appen har fortsatt under 2017 med många nya funktioner för kunderna. Exempel är förbättrat betalningsflöde, tydligare kontohistorik och förbättrad hantering av bankkort.

En väsentlig förflyttning har skett inom motorförsäkringsområdet, det är nu möjligt att hantera försäkringen i de digitala kanalerna vad gäller teckning, skadeanmälan, ändring av betalningssätt och körsträcka samt köp av tilläggsförsäkringar.

Arbetet med ett modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Det berör boende, båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och är ett viktigt steg för att förenkla kunderbjudandet, men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster. Det nya systemstödet börjar användas under 2018. Motsvarande förenklingar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lantbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda en kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.

Inom Motor sker mycket utvecklingsarbete. En ny tariff för försäkring av tunga lastbilar har införts. För motorförsäkringar har en översyn av prissättning av personbil genomförts.

Två projekt har drivits under året för att förbättra möjligheterna till analys av sakförsäkringsaffären.

Under året har en ny produkt som vänder sig till nystartade företag lanserats; Startaföretagsförsäkring som är en prova-på-försäkring med brett skydd som gäller i 6 månader och tecknas på internet.

Under 2017 bedrevs arbete för anpassning till de nya regelverken Dataskyddsförordningen (GDPR) och Försäkringsdistributionsdirektivet (IDD).



# Vi finns nära kunderna i hela Kronobergs län

Länsförsäkring Kronoberg är ett kundägt och lokalt bolag med verksamhet över hela länet. Huvudkontoret i Växjö och lokalkontoren i Ljungby och Älmhult erbjuder komplett service inom försäkring, skadeservice, bank och fastighetsförmedling. På de tre kontoren jobbar totalt cirka 100 medarbetare.

Alla medarbetare och ombud har en sak gemensamt. De jobbar med kundernas bästa för ögonen. Och som kund har du aldrig långt till Länsförsäkring Kronoberg – det kundägda bolaget nära dig.

## KONTOR

Växjö, Kronobergsgatan 10, tel 0470-72 00 00

Ljungby, Storgatan 26, tel 0372-666 30

Älmhult, Norra Esplanaden 11, tel 0476-565 60

E-post: [info@LFkronoberg.se](mailto:info@LFkronoberg.se)

[LFkronoberg.se](http://LFkronoberg.se)



Länsförsäkring  
Kronoberg

